

magasin SKÄRGÅRD.

sinne/smak/sevärdheter

- A-ooo. Läs mer om
ejder på sidan 20.

Kryss med lyx
Pilsk ejderlek
Segla utan köl / Enkelt på Rågskär
af Chapmans öden / Gruvorna på Utö

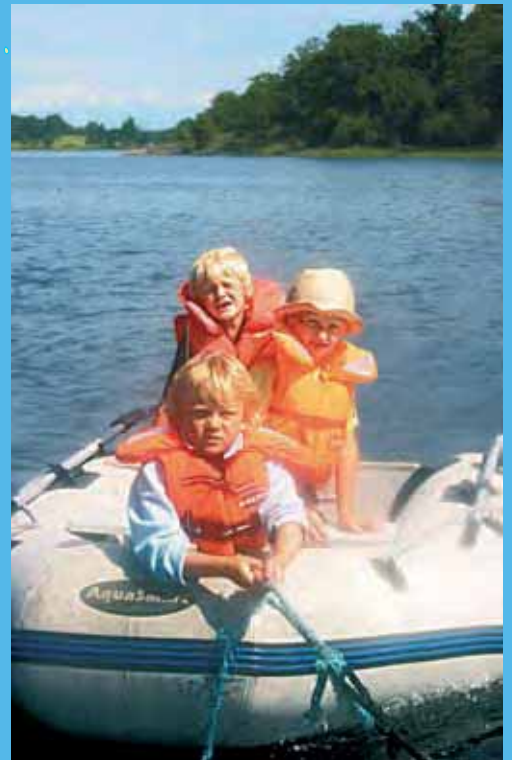
Nytt liv spirar *Din skärgårdsguide*

*Varsågod
- tidningen
är gratis!*

våren 2010

ÖFOLK / MAT OCH DRYCK / BÖCKER / NOTISER / PRYLAR

BO MED STF I SKÄRGÅRDEN

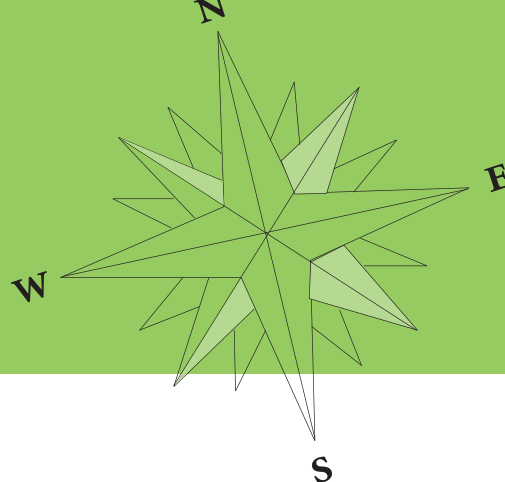

www.svenskaturistforeningen.se/skargard

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Krönika

Pånyttfödd

Efter mörker kommer ljus. Våren är tiden då livet åter spirar efter en lång kämpig vinter. Magasinet spirar också på sitt sjätte år och firar det med nytt huvud. Och ett innehåll som får oss att längta. Till lyxliv ombord på ett karibienfartyg, ejdrarnas pilska vårrop, segling utan köl på grunt vatten, det enkla livet på Rågsjär – med nyfångad fisk på menyn, en stockholmsdelg boende på en äkta fullriggare – af Chapman, gamla ångbåtar som ännu tuffar på och Utös spännande gruvmuseum.

Men ... för att citera en känd dansdomare. Det handlar inte bara om livets glädjeämnen utan även motsatsen. Döden. Sagnaden. Tomheten. Vi sörjer vår kära *Torbjörn Wileen*, den skärgårdsälskande signa-

turen *TWIN*. Vår krönikör *doktor Gormander* skriver om de odöda barnen, mylingarna, bebisarna som dött odöpta och fortfarande gråter om nätterna.

Efter död kommer liv. Efter vinter kommer vår. Pånyttfödelsens tid. Då det blir bråda dagar att sjösätta båten. Då vi vill vara först ut till en alldeles egen ö. Då vi känner lyckorus av att höra sjöfåglarnas a-ooo. Båtmässan Allt för sjön blir traditionsenligt startskottet för våren. Den får oss att glömma 20 grader minus och meterhöga snödrivor. Där och då släpps också vårt purfärska pånyttfödda vårnummer. Välkomna att besöka oss i monter AG:02. / REDAKTIONEN

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR Josefin Ekberg, JE MEDIAPRODUKTION

PL 2178, 760 15 Gräddö, 0176-181 90, 0709-701 901, josefin@magasinskargard.se, www.magasinskargard.se
FOTOGRAF Roine Karlsson FRILANSREPORTRÄR Misse Ljungström / Helena Forsgård / Hans Brandt / Mats Wigarth

KRÖNIKÖRER Andreas af Malmborg / Gunnar Ohrlander OMSLAGSFOTO Roine Karlsson

ART DIRECTOR Eva Englund ILLUSTRATÖR Lars Holm / Johanna Östergren ANNONSPRODUCENT Lena Östergren

ANNONSSÄLJARE Josefin Ekberg, 0709-701 901 / Gittan Ahlm, 070-331 75 01 / Ingrid Hedman

TRYCKERI Printall, Estland DISTRIBUTION 100 000 ex/år (vår, sommar, vinter)

via annonsörer, turistbyråer, hamnar, hotell, krogar, butiker, båtar, informationsbodas och vänt-hallar m.fl. MagasinSkärgård är en fristående produkt. För ej beställt material ansvaras ej. Medlem i

E D B L A D & C O

Butiker i Grisslehamn, Norrtälje och Öregrund. Info: www.edbladco.com / 0175-30000

FULL FART PÅ BÅTMÄSSAN!

75.^e
upplagan

alltforsjon.se

Allt för sjön®

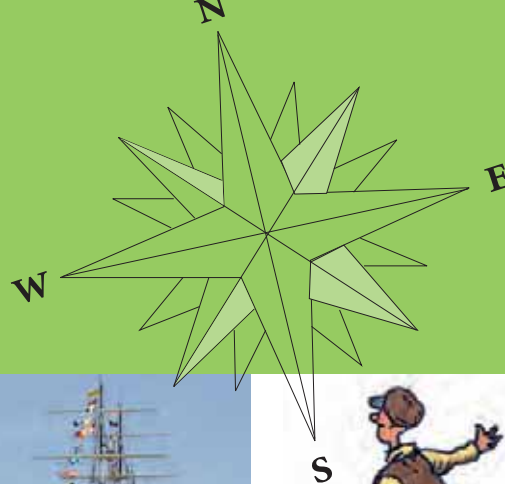
Stockholm International Boat Show

6-14 MARS 2010

**VI HAR VÅR I LUFTEN! VÄLKOMMEN TILL
NORDENS I SÄRKLASS STÖRSTA BÅTMÄSSA MED
NORRA EUROPAS LEDANDE TILLBEHÖRSAVDELNING,
MASSOR AV SKOJ FÖR BARNEN, SENASTE PRYLARN,
SJÖSKOLOR, RADIOSTYRDA BÅTAR, CLASSIC BOAT SHOW,
DET BILLIGA BÅTLIVET MED MYCKET, MYCKET MERA!**

**RÖD
LANDGÅNG!**
Gå 2 betala för 1,
måndag-onsdag
kl 16-20!

Innehåll

6

28

44

56

Lyx på kryss **sid 6**

Nästan som i Karibien. Vi seglar med kryssningsfartyget *Visions of the Sea* över Östersjön. Ombord frossar vi av all mat, njuter av sol och bad, klättrar på väggarna, hör servitörer sjunga ... Och får uppleva Tallinn och St Petersburg.

Ejderns pilska rop **sid 20**

Förr jagades ejdrar med bössor för att bli delikat middag. Idag jagas de av fotografer med kamerasiktet. På jakt efter den perfekta bilden. När gudingen blåser upp sig för att imponera på ådan.

Kölen inget problem **sid 28**

Med *Finesse 26* blir det möjligt att segla överallt. Även på grunt vatten. Oron för att gå på grund är som bortblåst. Kölen viks helt sonika upp. Och plötsligt öppnas alla attraktiva lugna vikar.

Enkelt liv på Rågskär **sid 36**

Följ med till ön Rågskär i yttre skärgården. Här finns varken el eller vatten. Men gudomligt god nyfångad fisk. *Familjen Åkerlund* bjuder hem konferenser och grupper till sin pärla till ö.

af Chapman sista resa **sid 44**

Nu ligger hon där igen nyrenoverad och fin på Skeppsholmen. Vandrarhemmets gäster kan sova som riktiga sjömän i de vackra kojerna.

Suparna från förr **sid 56**

Det fanns en tid när svenskarna höll på att suppa ihjäl sig. Det skålades friskt vid varje tillfälle. Kyrksup, jaktsup, nattsup, färdsup, gångsup, slaktsup, trösksup, fjärdsup och så vidare.

Din SkärgårdsGuide **sid 77**

ADVOKATAKTIEBOLAGET GÄRDLUND

Skärgårdsjuridik

FAKTORIGATAN 6, BOX 408, 76124 NORRTÄLJE

Tel 0176-778 50 • www.advokatablg.se

Följ med på kryssning med ett äkta karibienfartyg över Östersjön. Frossa av lyxliv på amerikanskt vis. Med poolbad under bar himmel och underhållning på hög nivå. All inclusive.

TEXT: JOSEFIN EKBERG FOTO: ROINE KARLSSON

På kryss med lyx

→ **FOLK SAMLAS GENAST** runt poolen på Visions of the Seas övre däck. Överallt står tomma solstolar som snabbt blir upptagna. På relingen sitter en silltrut och njuter av hamnutsikten. I högtalarna hörs en gammal goding:

– I beg your pardon. I never promised you a rosen garden.

Vädret visar sig från sin bästa sida och endast ett ynka moln kan skönjas på den klarblå himlen. Solstrålarna är gratis, liksom det mesta ombord. Eller rättare sagt resan är redan betald inklusive allt, till och med drinks. Vissa saker tillkommer dock. Alkohol, massage, skönhetsbehandlingar och shopping.

De som bara vill sola, bada, träna och äta gott klarar sig helt utan fickpengar. Man väljer själv om det ska bli en hälsosam och billig resa eller inte. Den matglade riskerar att komma hem med några extra kilon. Dygnet runt bjuds på något ätbart. Servicen är den bästa som kan uppbringas. Överallt finns glada servitörer i hawaii-shortor och shorts. De tycks vara nästan lika många som pas-

sagerare. Det är lätt att få ögonkontakt. Alla är lika vänliga.

– Hello! säger de med breda leenden.

Och glädjen smittar av sig. Besättningen kommer från världens alla hörn. Kineser, thailändare, spanjorer, greker, italienare, mexikanare, brasilianare ... 54 olika nationaliteter. Våldigt mångkulturellt. Vilket firas med en häftig flaggparad. När den svenska flaggan dyker upp spelas Waterloo i högtalarna. Folk klappar händerna och jublar. Till den norska hörs den käcka låten Fairytale. Och norrmännen blir lika glada.

Fantasivärld

Hela första dygnet är vi ute till havs. Känslan av att faktiskt vara på en båt är som bortblåst. Det känns mer som en överklig fantasivärld på böljan blå. När vi har lämnat Stockholms skärgård ser vi bara horisonten, en stjärnklar himmel och rosafärgad solnedgång.

På morgonen vaknar vi i Tallinn. Det första vi möts av är en massa stånd på rad. Här säljs allsköns genuint hantverk. Äkta estländska

»54 olika nationaliteter. Våldigt mångkulturellt. Vilket firas med en häftig flaggparad.«

varor. Stickat, hemslöjd och smide. Inga plast-souvenirer med »Made in China« inunder. Skönt. Vi tar oss till de gamla hansakvarteren. Som ligger inom promenadavstånd. Bakom en ringmur möts vi av medeltida gycklare och kringströvande duvor på kullerstengatorna.

Efter en shoppingrunda slår vi oss ner på krogen Old Hansas uteservering. Det känns som om vi lever på medeltiden. Snart kommer ett rejält fruntimmer med vadmalskjol och frågar vilken nationalitet vi har. Vi får varsin meny på svenska. Bredvid vårt rustika bord hänger en blomlåda med frodig citron-

meliss, smultron, basilika och timjan. Det är bara att plocka och själv krydda maten.

Vi beställer in mörkt honungsöl och ljukt kanelöl. Till det äter vi rökt kyckling. Allt smakar gudomligt gott. Vi har troligen hittat den bästa krogen i Tallinn. Fullsatt är det också. När vi uppsöker toaletten inomhus blir vi än mer förtjusta. Först är det alldeles kolsvart innan ögonen vänjer sig vid den skumma belysningen. Överallt brinner stearinljus.

Bakom tunga sammetsdraperier finns en toalett av trä med äkta utedasslock. Istället för kranar står en stor kanna med vatten att hälla över händerna. På väggen hänger en gammaldags spegel som alla blir vackra i tack vare det smickrande skenet av levande ljus. En toalett man gärna sitter länge på och myser. Men vi har mer att upptäcka.

Uppe på en utsiktsplats blir vi haffade av en »trashank« som vill sälja ryska pass. Vi prutar och får ett pass för motsvarande en svensk hundralapp. Det är väl värt priset bara att se honom hoppa högt av glädje efter att ha lurat några dumma turister. Den överlyckliga mannen poserar glatt framför kameran kra-

mandes några gatumusikanter. Tänk vad lätt det är att göra någon glad.

Innan vi återvänder till vårt lyxfartyg tar vi en cykeltaxi till estoniamonumentet. Där läser vi namnen på de hundratals omkomna. Några bekanta. Vi ägnar dem en tyst minut men oroar oss inte för att vi själva snart ska ut till sjöss. Visions of the Sea sjunker inte. Inte en chans. Nu stävar hon loss mot St Petersburg och vi undrar om ryssarna kommer låta oss kliva av båten. Enligt rykten fick man inte det på den förra resan.

Guldkupoler

Vi släpps dock iland. Genast märks det att ryssarna inte är lika glada i turister som estländarna. När vi visar våra pass möts vi av stränga blickar. De enda som ler stort är vackra kvinnor i 1700-tals kläder som vill att vi fotograferar dem. Mot betalning. Vad ingen vet är att här gäller varken dollar, euro eller svenska kronor. Det spelar ingen roll om du viftar med en 100-dollars sedel. Ryssarna vill bara ha rubel. Kom ihåg det.

Vi kan inte gå på toaletten eller köpa glass

»Det är väl värt priset bara att se honom hoppa högt av glädje efter att ha lurat några dumma turister.«

НА КАТЕРАХ
ПО РЕКАМ И
КАНАЛАМ
ПРО
ЭК
ВОАТ

СКИЙ ФЛО

МОРСКИЙ ФЛО

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ

Kontrasterna är stora.

utan rubel. En snäll ryss »lånar ut« ett mynt till en stackars kissnödig svensk. Till vår förvåning gäller alla valutor, till och med svenska kronor i souvenirstånd. Men bara där. Kanske för att det som säljs mest är skräp. Vem vill ha en rysk militärmössa? Ja, kanske en tokig svensk som nyss köpt ett ryskt pass.

Gillar man färgglada pråliga guldkupoler och ståtliga palats är St Petersburg en stad att beundra. En ofattbar lyx i skarp kontrast mot de fattiga tiggare som står i gathörnen. Och alkoholisterna som dricker ur knöliga papperspåsar. Näväl, efter en guidad busstur är vi snart tillbaka på vårt moderskepp och kan fortsätta vårt bekymmerslösa lyxliv.

Där väntar glamourösa Broadway-shower, paraplydrinkar och tokroliga lekar. Bernt från Gräddö står för underhållningen i vårt gäng. Först blir han upplöckad på scen för att genom en buktalare prata fånigt med ljus kvinnoröst. Senare får samme Bernt

hela gräddölaget att vika sig av garv när han ivrigt tar av sig byxorna, sätter på sig en bh och målar läpparna illröda för att trippa runt med andra lekvilliga herrar i en modevisning. Så larvigt och ändå så kul.

Vi roas dygnet runt. På vår italienska afton i matsalen börjar alla servitörer unisont sjunga »Oh, sole mio« och vifta med servetter. De har många dolda talanger. Som att vika servetter till fantasifulla djur och visa hur man kan trola med ett par gafflar, tandpetare och en vinflaska. Ingen riskerar att ha långtråkigt på den här båten. Minsann. Det finns joggingbana, klättervägg, gym, relax, pooler, bastu, casino, dans, bibliotek, butiker ... You name it.

Med på båten är även *Michael Öhman*

med sin familj. Han och sonen *Joel*, vann resan i en tävling som *Magasin-Skärsgård* och *Freys Resebyrå* arrangerade på båtmässan i Älvsjö. *Joel* frågade då sin

pappa om det gick att byta ut första priset till andrapriset, som var en stor modellsegelbåt, om de skulle råka vinna kryssningen. Som tur var bytte de inte.

– En sådan här resa skulle jag inte komma på att boka själv. Men det har varit helt fantastiskt. Alla i besättningen har varit så snälla och vänliga mot barnen. Det har varit överrampande positivt. Proffsig är mitt intryck, säger *Michael*

som gärna åker fler gånger. Övriga i familjen håller med. 🐼

Vårt att veta

Resan vi gjorde var en fyra-dagarskryssning i juni 2009. Priserna var från 4 790 kr till 6 290 kr per person beroende på om man valde insides-, fönster- eller balkonghytt. Då ingick alla måltider, en afton med fria drinkar och Broadway-shower varje kväll. MagasinSkärgård och Freys Resebyrå hade bjudit in läsare till resan där ett fotoseminarium med fotograf Roine Karlsson ingick. Ett femtiotal deltog. Det blev även en återträff med bildvisning i Norrtälje. För information om liknande kryssningar se www.freysresebyra.se eller ring 0176-555 95.

»Det finns joggingbana, klättervägg, gym, relax, pooler, bastu, casino, dans, bibliotek, butiker ... You name it.«

Vill du också bli vår vän?

Genom att bli vän i Skärgårdsstiftelsen kan du stödja vårt arbete för djur och natur.

Ett av Skärgårdsstiftelsens många uppdrag är att hålla Stockholms skärgård öppen för alla. Och ju fler besökare, desto viktigare blir vårt arbete för en levande skärgård.

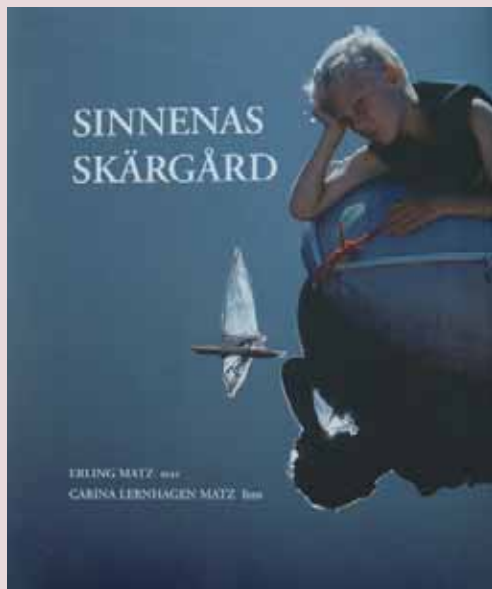
Du som nyttjar skärgården och vill bidra till att marker hålls öppna för båt- och friluftsliv kan stödja oss genom att bli vän i Skärgårdsstiftelsen. Det kostar 300 kronor per år och då får du:

- En praktfull vänbok i generöst format med bilder och texter om ett intressant skärgårdstema.
- Vår skärgårdstidning *Stångmärket*, utkommer med sex nr/år.
- Möjlighet att följa med på våra guidade vänresor - ofta till mål i ytterskärgården.

Foto: Anna Björkman

Vänresa till Norrpada i september 2009.

årets vänbok 2010

Sinnenas skärgård heter Skärgårdsstiftelsens vänbok 2010.

I 18 essäer tar författaren Erling Matz och fotografen Carina Lernhagen Matz med läsaren på en sinnlig seglats genom skärgården. Kapitlen har rubriker som Skärgårdens musik går alltid i dur, Navigera med näsan, Man rör inte näck, Blomsterkungens monster, Salt på liv och död och Kalabaliken på Kanholmsfjärden.

Boken är på tvåhundra sidor, i stort format och rikt illustrerad.

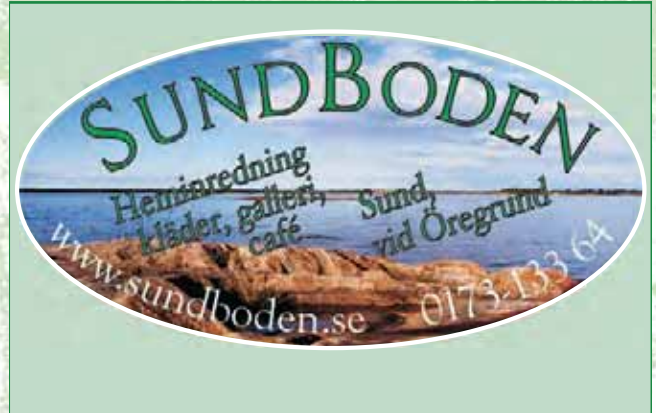

En lugn stund i Östhammar

MATTON MARIN

0173-214 00
www.mattonmarin.se

Forsmarks Wårdshus

I detta vackra 1700-talsbruk ligger Wårdshuset med stor uteservering mot Bruksdammen.

Bröllop och högtidsmiddagar.

Enkel och dubbelrum i gamla betjäntflygeln och tvätthuset.
www.forsmarkswardshus.se Tel 0173-501 00

Sundsveden

Upplev Öregrunds skärgård

Konferenser | Stugor 40 m från havet | Bastu med bad i tunna
Uthyrning av båtar | Femkamp | Fiske
Skärgårdsturer med eget fartyg | Sväartaxi under vintern

0173-70242
www.sundsvedenturist.se

Bo på lantgård i skärgårdsmiljö

Mellangården
Tvärnö

- Boende i två stora gårdshus
- Minikonferenser med helpension
- Pilka strömming om våren
- Försäljning av KRAV-produkter
- Guidade fisketurer
- Ridning i naturreservatet Östra Tvärnö
- Båtturer

Mellangården, Tvärnö, 742 91 Östhammar, tel 0173-711 18 - www.oregrund.nu/tvarno

och Öregrund

EDS 1 km norr om Östhammars rondell. TRÄDGÅRD

Besöksträdgård
och Plantskola
Ekologiska Grönsaker
Rådgivning, Temadagar

Se edstradgard.se för evenemang, erbjudanden
öppettider m.m. Eller ring: Tel. 0173 108 99

bernette
46

for
BERNINA®

...den lilla svarta
Klassisk och enkel.

rek pris
1.995:-

Maljö Syboda

Drottninggatan 7,
Östhammar, 0173-101 10

Silversmycken och slipade stenar

Egen design och tillverkning

GRÄSÖ STENSLIP
SILVERSTENEN

Vi finns på Gräsö i Västerbyn 1,5 km norrut från färjeläget

www.silverstenen.com

Ring 070-631 45 62 eller se hemsidan för mer information och aktuella öppettider

Välkommen till Öregrund

Hotell Floras Trädgård
- förgyller vardagen -

En härlig boende- och mötesmiljö
med hemkänsla. Trädgårdscafé
0173-316 60 www.hotellflora.se

Ankargården
Pensionat - Café - Konferens

Bo ett stenkast från havet
på ett charmigt skärgårds pensionat
0173-305 12
www.ankargarden.se

Rävsten Stugby & Fritidsområde
0173-360 18
www.ravsten.se

Raggården
Hela familjens utflyktsmål
i skärgården
0173-720 11 www.raggarden.se

Öregrund
BO & KAJAK
070-2805442 bokajak.se

Hyr ut kajaker, cyklar, husbil
Förmedlar boende
070-280 54 42
www.bokajak.se

Epokgården

Vandrarhemmet
med de sköna sängarna
0173-302 00
www.epokgarden.se

Bo vid havet
0173-316 00
www.strandhotellet.nu

Klockargården
Oasen mitt i stan, 1700-tals miljö
0705-556 585 hotell
0709-465 050 butik

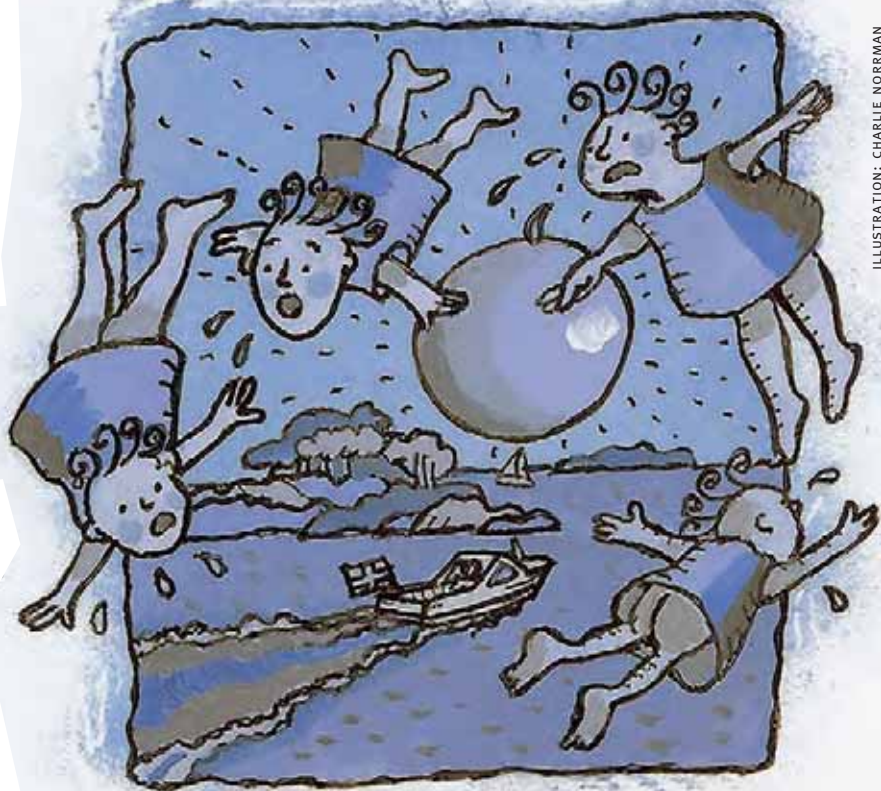

ILLUSTRATION: CHARLIE NORRMAN

CHARLIE

De odöda ...

DET VERKADE SOM OM hela världen skulle bli nedisad. Ja, i vilket fall den del av världen som hör till Gällnan, en fjärd med ljusa klippor som blivit runda av ålder och snörök som driver fram över isen. Så ska världen sluta, mumlade jag. Inte med en knall utan med ett stilla klirr av isbitar.

Vi hade med oss sparken och skridskor och lite dåligt samvete för egentligen ska man ju ha med sig ett berg av utrustning, livlinor, raketer, gps-sändare och instruktionsböcker för nödsituationer och medlemskap i nån förgänglig »ta dig upp ur vaken«-förening. Men ljuset skingrade alla oro. Solen kröp fram ur diset och svepte som en bred pensel över den väldiga isen. Vi gömde oss i lä bakom en klippa på Stora Kråkan, det var jag och några barnbarn och min hustru och vi skickade iväg barnbarnen att samla torra

kvistar som sitter längst ner på små martallar.

Med elden börjar livet, tänkte jag och spanade ut över isvidderna. Långt borta såg jag en av Svartsös svävare på väg mot Finnhamn. Förr i tiden – det var på åttiotalet och de grymma isvintrarna – så kunde man åka bil ut över Gälnan. Man kunde åka överallt, också där det inte var vinterleder. Man gjorde det om man var korkad.

Och det var jag. Korkad.

Inte tänkte jag på att det fanns sånt som vindbrunnar och andra råkar. Jag lassade in ungarna i bilen och så for vi iväg som en raket förbi Nässlingen och ut mot Äpplarö.

Isarna levde på den tiden. Bonden på Nässlingen, *Javalå*, hade gått ur tiden men man mindes fortfarande hur hans tacka hade lammat i köket och hur han hade lammen i nedersta byrålådan.

Längs Kannögrunden hade *Einar* och hans bröder – *bröderna Verner* kallades de efter äldsta brodern – satt saxar och åt andra hållet mot öster ljusnade klipporna vid Mjölingsörn. Jag ropade på barnen och de kom med sina kvistar och vi gjorde upp eld.

Jag vet saker om Mjölingsörn, sa jag. Det har hänt ruskiga saker därute.

Barnen värmdes sina fingrar över den lilla brasan som nu hade fått fart i en skreva. Inte på klippan – det är man ju noga med – utan i skrevan som var sandig. Barnen älskar elden och den förtrolighetens cirkel som dras upp runt dem som sitter runt den. Man blir genast jättehungrig och sticker in varmkorvar på pinnar och de är sotiga och halvt kremrade och himmelskt goda.

Och så sjunger vi mullesången: man ska inte, inte, inte kasta papper – man ska alltid, alltid, alltid plocka upp.

Vi vet vad som hände därute, sa ett av barnen. Det var en som blev halshuggen där.

Nej, sa jag. Sveriges siste halshugg hette *Alfred Ander* och var född på Östra Lagnö.

Där ser du, sa ett annat barn. Det var han.

Nej, sa jag igen. Det här hände på Mjölingsörn som ligger utanför Östra Lagnö. Det här var värre. Det vågar ni inte höra.

Medan den soliga vinden drog sin ljusborste över isarna berättade jag om mylingarna. Det var olyckliga barn som hade dött innan de blivit döpta. Djävulen hade liksom fångat dem på volley och nu var de odöda, inte riktigt döda och inte riktigt hämtade hem genom pärlporten. Det är deras gråt man kan höra på höstnätterna.

Får man grilla korv på pinnar där, undrade barnen.

Ja, sa jag. Med senap. Det är lugnt. Isen skakade lite när vi for hemåt. Snart har tiden kommit då isen vräks upp och livet börjar en gång till. / DOKTOR GORMANDER

Doktor Gormander, under många år krönikör i bland annat Aftonbladet. I skärgården också känd som Gunnar Ohrlander, författare till den prisbelönta boken *Sjökrogar*.

»Det här hände på Mjölingsörn som ligger utanför Östra Lagnö. Det här var värre. Det vågar ni inte höra.«

Österåker »Roslagens pärla«

Implantat
mer än 25 års erfarenhet

Ej remisstväng

  Välkomna

 Mats Thomsson
Legitimerad tandläkare
SPEC KÄKKIRURGI

JOHANNELUNDS GÅRD 184 92 ÅKERSBERGA
TEL 08-540 881 00 FAX 08-540 863 16 www.teamthomsson.se
Roslagsbanan hållplats Åkers Runö

KÖPA eller SÄLJA HUS?

 ÖVERLÄTELSEBESIKNING FUKTKONTROLL
 ENERGIDEKLARATION RADONKONTROLL

BYGGTEKNIK K. BOLLING AB
Byggingenjör SBR Kenny Bolling
Lingonvägen 7, 760 10 BERGSHAMRA
Tel 070-743 35 75 www.byggteknikkb.se

Vandrarhemmet Utsikten
är öppet med 80 bäddar året runt.
För dig som vill konferera eller bara njuta!
Bo nära naturen i Stugbyn.
Sommargård – perfekt för skolklassen!
Tältplats nära badklippor och strövområden.
Sommarbutik under juni, juli och augusti.
Café-krogen har öppet alla dagar
i juni, juli och augusti.
Helgöppet från mitten av april
till Allhelgonahelgen.
För information och bokning
08-542 462 12
www.finnhamn.se

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN
Skårgården

nässlingen

- Konferens
- Restaurang
- Gästhamn
- Bastu
- Weekendpaket
- Bed & Breakfast

08-542 472 10
www.nasslingen.se
Latitud N 59.29.03 Longitud E 18.40.25

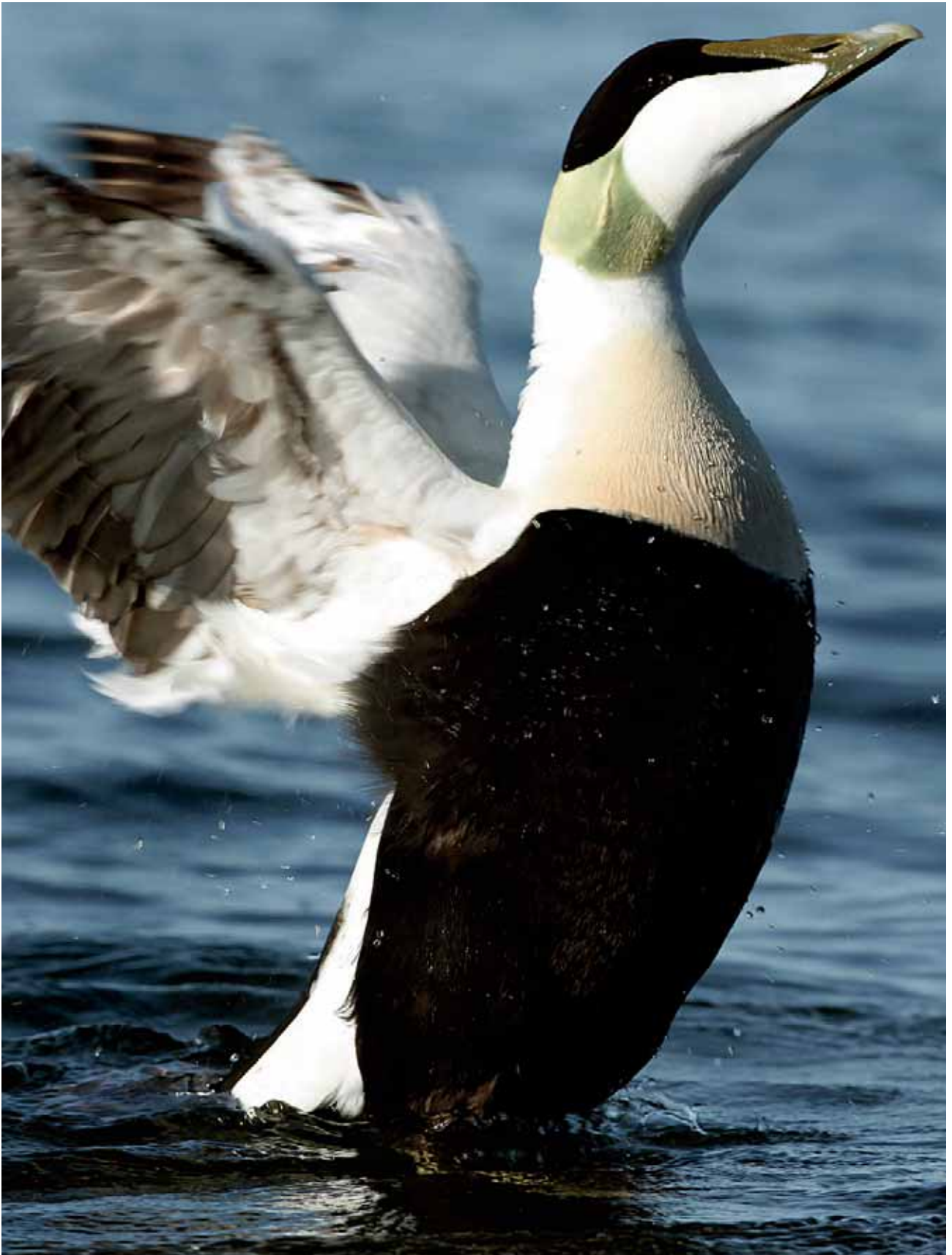

På jakt efter a-000

Förr kröp skärkarlar med bössor i skrevorna för att sikta mot gudingar. Dagens rospiggar siktar med sina kameror istället.

Och fångar ejdrarnas erotiska vårlek på bild. TEXT O. FOTO: ROINE KARLSSON

→ **ÄNDA FRAM** till början av 1900-talet var vårjakten på sjöfågel av stor betydelse för skärgårdsbefolkningen. Men en kraftig nedgång av beståndet bidrog till att vårjakt förbjöds 1955. Redan i april hade rospiggen båten sjöklar för att ta sig ut till de yttersta skären. För att få de skygga ejdrarna inom skotthåll kröp han ned i en skåre, ett slags gömsle av sten medan vettarna guppade på vattnet.

Jag tror ingen skärgårdsbo numera behöver skjuta ejdrar på våren för att överleva, när hagelpatroner och bränsle till båten kostar mer än en grillad kyckling på Konsum. Ejderns kött kanske smakar bra men jag tror att det är mer mat på en kyckling. Och det blir ju mer liv i skärgården om fåglarna får para sig ifred.

Ejdern är idag den i särklass talrikaste häckfågeln med drygt 100 000 par i stockholms skärgård. Fåglarna som har fått vara ifred på våren sedan slutet av femtiotalet är inte längre lika skygga. De har även blivit allt mer talrika i innerskärgården. Jag som jagar med en kamera kan därför bekvämt luta mig tillbaka mot närmaste brygga på Rådmanö och behöver inte åka långt ut i havsbandet för att få mina ejderbilder.

Oavsett väder och vind sitter vi där i gryningen när solen går upp i mitten av april, jag och min lika morgonpigga kollega *Klas-Rune* med varsin termos i rygsäcken för att få vara

med om ejdrarnas vårlek. Som fotograf sätter jag upp mål med mitt fotograferande. Förra våren jag ville ha bilden då gudingen kastar huvudet bakåt med lungorna fulla av luft och utropar sitt karaktäristiska vårläte »a-ooo«.

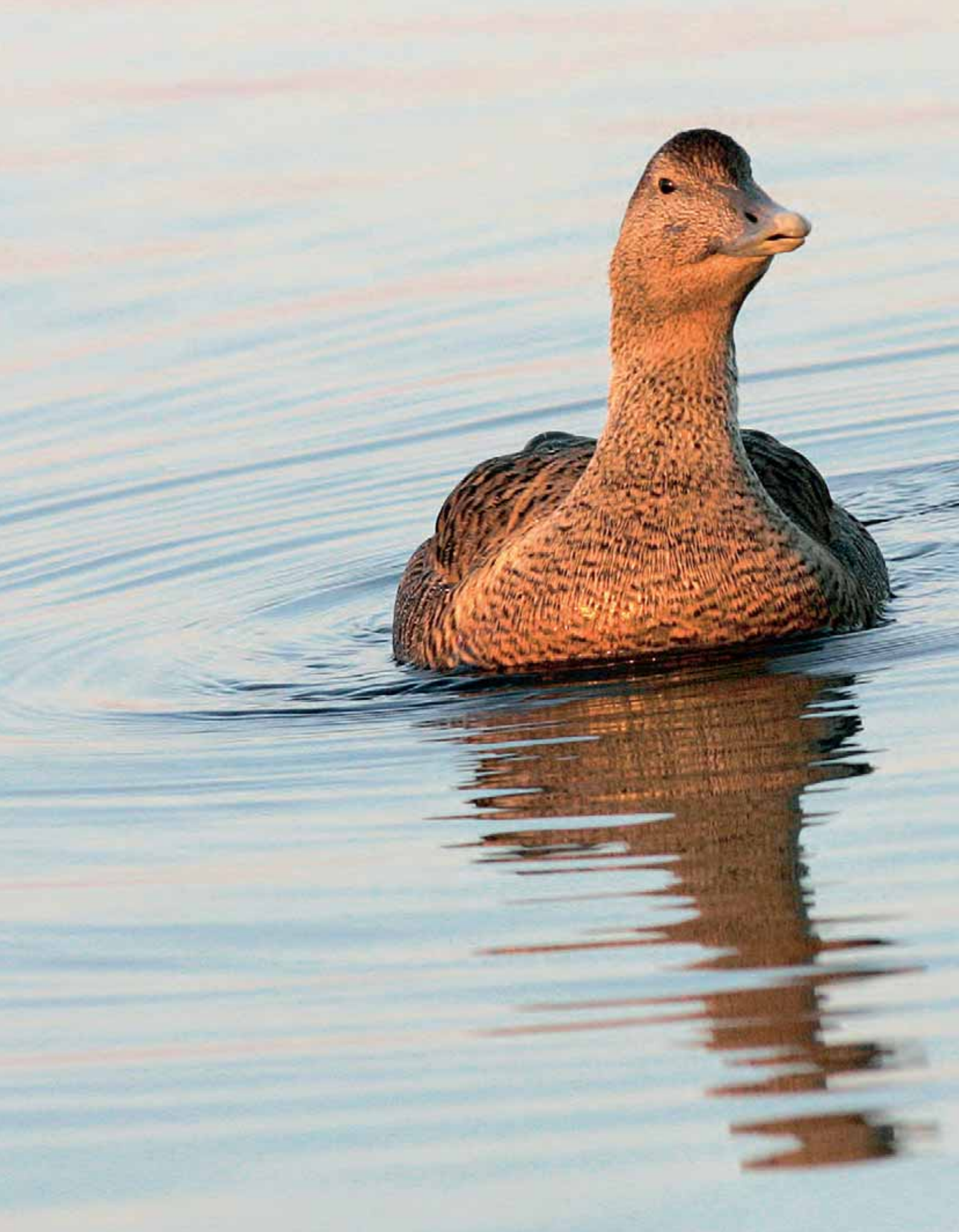
»Go go go go«

Klas-Rune och jag kröp och ålade med våra kameror. För varje morgon blev ejdrarna allt mer orädda. Så småningom lärde vi oss känna igen vissa individer och fick därmed våra favoriter. Så fortsatte vår jakt på den där bilden med stort B. Under sådana här förhållanden skulle det inte vara någon sport att med bössan sätta stopp för en pilsk guding.

Vi kunde knäppa vidare och fick massor av bilder på hannar som slogs för att få para sig och honor som motade bort mindre attraktiva gudingar för att hitta de bästa anlagen till kommande ungar. Istället för att fåglarna hamnar i en stekpanna finns de nu nedbrända i våra arkiv och i tryck.

I vår när ejdrarna kommer tillbaka är mitt mål att fånga ögonblicket när gudingen med sin näbb nyper sig fast i ådans nacke och under några sekunder bestiger henne för att föra släktet vidare. Att sedan få höra honans djupa skrockande »go go go go ...« Då jag vill jag vara med. Det är skärgårdsvår för mig.

– A-ooo. 🐼

»Att sedan få höra honans djupa
skrockande ›go go go go ... ‹
Då jag vill jag vara med. Det är
skärgårdsvår för mig.«

SÖDERARM Kryddkvarn.
Finns som åtta olika fyrar.
Pris 495 kr. Säljs hos Bland
Kobbar & Skär, Vaxholm.

RÄCKEN I WIRE Rostfritt med
personlig design. Passar för
både utomhus och inomhus bruk
samt upphängningsanordningar.
Designar efter kundens önskemål.
Säljs hos riggspecialisten
Doghouse Marine, Svinninge
marina utanför Åkersberga.
www.doghousemarine.se

VINDFLÖJEL KATT Finns även
andra modeller. Pris 850 kr.
Svensk smide tillverkad i plåt.
Finns hos Linneladan utanför
Norrtälje. www.linneladan.se

KEPS Finns i flera
färger från Sebago!
Pris ca 295 kr.
www.trendmark.se

WEMA GPS LOGG
Logg med gps-
antenn som fungerar
även i låga hastig-
heter. Visas i Frigus
AB:s monter C12:22

Praktiskt & Snyggt

HOTCAP Värmehållare
som gör både grytlappar
och underlägg onödiga. Mate-
rialet är 100 % polyester. Tål
många tvättar och skrynklar ej.
Maskintvätt 40 grader. Cirka pris
299 kr. Mer info på www.hotcap.se.
Finns i Båtaccentens monter C13:21

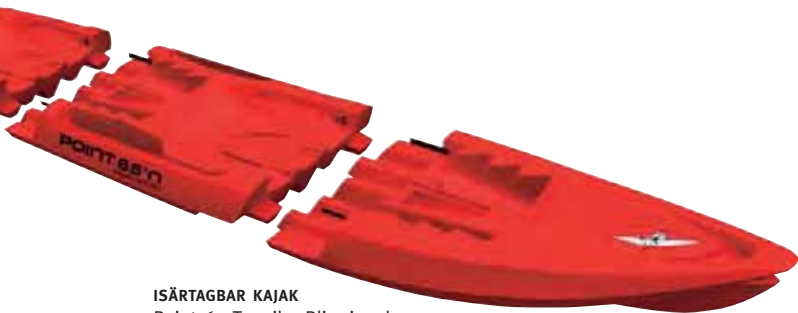
BÅT & HAV – frågespel för
fritidsskepparen. Spelet är både
lärorikt och roligt. Totalt 324 frågor.
Samma storlek som en kortlek. Beställning
hos Lyxo förlag på telefon 08-656 27 70 eller
till marie.fredriksson@lyxo.se

**HALLZON
BÅTBYGGERI**

ARROW

Bygger och reparerar allt i glasfiber

Östernäs, Väddö — Telefon 0176-544 46 — Mobil 070-460 16 49

ISÄRTAGBAR KAJAK

Point 65 Tequila. Blir singel, dubbel eller trippelkajak på tio sek. Visas i Point 65:s monter A28:18. Pris 9 999 kr.

PORTABEL HOPFÄLLBAR

GASGRILL Primus Vidar BBQ. Stål i stilren skandinavisk design. 4,5 kg. 1-4 pers. Inbyggd Piezotändare. Visas i Primus AB:s monter C18:13

FÄSTINGSKYDD SKUDO

Skyddar dig, din familj och husdjur mot fästingrelaterade sjukdomar utan att använda toxiska substanser. Finns i två versioner en för människor och en för djur. Skudo Human kostar 360 kr och Skudo Pet 300 kr. Säljs i zooaffärer, apotek och på www.ticmera.com

BLAND KOBBAR & SKÄR

Longitud 18° 21' 32" Latitud 59° 24' 25"

Den Marina Butiken i Vaxholm

Inredning Presenter Galleri

Rådhusorget Vaxholm

Tel: 08-541 314 00

www.blandkobbaroskar.se

Det var ingen rolig syn ...

Entrédörren var insparkad. Innanför såg det ut som om någon lekt hela havet stormar. Tjuvarna hade tagit allt de kunde hitta och som kronan på verket fyllt dieseltanken med vatten. Vid bogseringen fick jag dessutom en följdskada. Båten gick in i kajkanten i flera knops fart.

Alandia Båtförsäkring kan båtar och vet att man inte kan tumma på kvaliteten när det gäller reparationerna. De är noggranna med vem som reparerar och att det blir riktigt gjort. Mina erfarenheter av andra försäkringsbolag är inte så goda men Alandia Båtförsäkring har skött sig fantastiskt bra.

Christian Björk

Båtar är ingen vanlig kapitalvara. De är starkt förknippade med upplevelser och minnen. Så när något händer båten är det inte bara i plånboken det svider. Det vet vi på Alandia Båtförsäkring av egna erfarenheter. Och handlar därefter.

Tillsammans skyddar vi din båt

Stockholm 08-630 02 45
viggby@alandia.com
Göteborg 031-49 20 60
goteborg@alandia.com

ALANDIA
BÅTFÖRSÄKRING

Kölen som inte är i vägen

Tänk att kunna segla in i grunda vikar utan att oroa sig för att gå på grund. Det kan man med båtmodellen Finesse 26. Seglar man på en stenviks kölen helt sonika upp.

TEXT O. FOTO: JOSEFIN EKBERG

→ **PERFEKT FÖR DE** som vill hitta en vik där man ostört kan bada naken. Eller bara få vara. I lugnet. Och tystnaden. Trots att det finns tusentals öar kan det vara ett problem att hitta en egen. Ser någon en segelbåt som ligger vid en klippa kommer genast en till som tryggt kan konstatera att där är tillräckligt djupt. Sedan kommer det fler. Men ibland kan man vilja vara ifred. Särskilt på sin semester, fritid och lediga stund.

För många segelbåtar blir det ett begränsat antal populära natthamnar att välja på. Ibland till och med döpta till »seglarberget« och liknande. Där trängs segelbåtarna sida vid sida och gnuggar fendor mot varandra. Det kan ju vara trevligt om man gillar det. Men med uppfällbar köl öppnas möjligheterna att välja på ett obegränsat

antal öar. Ingen gryнна är något hinder. Vi tog en segeltur med Finesse konstruktör *Sven Hellström*.

Sven demonstrerar hur kölen fungerar med en liten plastbit. Man viker upp kölen i olika lägen beroende på hur grunt eller djupt det är. Sven trycker på en knapp. Det surrar och låter när kölen faller upp och ner. Genom ett litet fönster kan man avläsa i vilken vinkel kölen står. Vid $-5 - 2,5$ grader är den riktad framåt. Skulle vi råka gå på grund viks kölen automatiskt bakåt.

Vilken lättnad. Hur många gånger har man inte suttit fast på någon enträgen sten och kämpat med båtshaken för att komma loss. Nu blir det ett minne blott. Vad skönt att slippa titta nervöst på hur djupt eller grunt det är. Och granska sjökortet i minsta detalj.

Vilken möjlighet att välja och vraka bland svårtillgängliga och attraktiva öar.

Labyrint av grynnor

Vi har bestämt oss för att segla till Grönskär. En fyrö omgiven av förrådiska grynnor och många sjunkna vrak. Vi sick-sackar oss fram genom en labyrint av stora stenar och lyckas undvika att gå på en enda. På bryggan står *Peder Strauss* från Sandhamnsguiderna som har lovat att visa oss fyren. Och jisses, vilken mäktig utsikt och en sån respekt man får för havet när man ser vågorna slå emot klippor och stenar. Tänk att där seglade vi nyss. Utan

»Vi sick-sackar oss fram genom en labyrint av stora stenar och lyckas undvika att gå på en enda.«

att gå på. Peder visar runt på ön och tar oss till ett gammalt fyrvaktarhus. Det bokas av konferenser och grupper som vill ha ett häftigt event eller bara uppleva ytterskärgårdens exotiska miljö.

– Det är väldigt sällan båtfolk kommer hit ut, berättar Peder.

Inte ens de som har andel i sjöbodarna besöker ön särskilt ofta. Tack vare att Grönskär är så ogästvänlig är den också häftig att vara på. Man känner sig lite privilegerad som har lyckats ta sig hit. Och kan skryta med att ha blickat ut över havet från fyrens topp. Vi tackar för guidningen och seglar vidare till vår natthamn i Björkskärs skärgård. På sjökortet har vi valt ut en lämplig vik där vi borde kunna ligga skyddat och för oss själva.

Men det är fullt av segelbåtar på grannön visar det sig. Vi seglar nonchalant förbi dem och letar oss in i den i deras tycke alltför grunda viken. Det blir många tappade hakor som inte hör smällen som förväntas.

Men ingen försöker göra om samma konststycke. Och nåde den som följer efter oss.

– Det händer att folk vill gå in och lägga sig där jag ligger men de ångrar sig genast när de ser hur grunt det är. Det är skönt att få ligga ensam, tycker Sven.

– Men jag kan ju alltid klä av mig naken också och skrämma iväg dem, skojar han.

Gemytligt i sittbrunn

Vi lägger till vid den alldeles egna ön, kliver iland och utforskar den. Här ligger vi bra. Som kungligheter. Vattnet är spegelblankt. Ett par svanar är vårt enda sällskap. Ombord har vi bunkrat med allsköns mat som är lätt att stuva och laga till. Ikväll väljer vi korv med potatismos. En delikatess till sjöss. »Sjön suger« är ett uttryck som stämmer bra. Allting smakar gott i den friska havsluften. När mörkret lägger sig sitter vi och myser under kapellet i den rymliga sittbrunnen med värmeljus, snacks och en kortlek. Vi spelar Plump. Om och om igen. Sven vinner ju jämt.

Efter en skön natts sömn i varsin koj lagar vi frukost, går iland och kissar och planerar dagens färd bland ett obegränsat antal öar. Vi har inte bråttom. Det går inte när man är ute och seglar. Då får allting ta den tid det tar. En mycket nyttig erfarenhet för nutidens

utbrända stressade själar kan tyckas. Segling borde skrivas ut på recept. Särskilt till ostörda lugna grunda vikar.

När vi känner oss redo kastar vi loss för vidare obekymrad färd över grunda som djupa vatten. Vi seglar förbi alla segelbåtar som

ligger packade som sillar bredvid varandra. De kastar långa spända blickar mot vårt håll när vi stävar rakt emot en förrädisk grynn. Ingen ropar varnande. De bara tittar. Och förmodligen gnuggar de händerna också. Pang! Där small det till. Men till allas förvåning seglar vi glatt vidare. Vi har ju en uppfällbar köl. Ha, ha. Långnäsa. 🐉

KURIOSA:

Sven Hellström fick ifjol emotta det nyinstiftade miljöpriset Colbings Pärla på Allt för Sjön för sina »mästerliga konstruktioner Storbåten, Afrodite och Finesse 26, som ger små avtryck i miljön och samtidigt urstarka naturnära seglings- och skärgårdsupplevelser«.

– Kronan på verket är Finesse 26, tycker skärgårdsfotografen och seglingsentusiasten Sören Colbing.

Mer info finns på www.finesse.nu

Finesse 26 i siffror

SKROVLÄNGD: 8 m

BREDD: 2,89 m

DJUPGÅENDE: 0,90–1,75 m

VIKT: 1 520 kg

SEGELAREA: 32,5–37,5 m²

UTOMBORDARE: 10 hk 7,2 knop / 15 hk 8 knop

CE-KATEGORI: C

Senaste nytt och oviktigt vetande

Stora boken om segling

Här kommer den ultimata boken för nybörjar-seglaren. Man blir glad när man får Stora boken om segling i sin hand. Boken är idealisk för den som funderar på att köpa eller just köpt en segelbåt. Den ger en inblick om vad som skiljer olika båttypen åt och kan ledsaga läsaren till rätt val av båttyp. Boken är lätt att läsa och passar såväl den unga jolle-seglaren som den seglare som är intresserad av lite större eller stora segelbåtar. Den ger tips och råd om allt från seglingsteknik till båt och motor underhåll och kan användas som uppslagsbok när man kör fast i handhavandet av båten eller i seglingen. Den kan också fungera som lärobok då den tar upp grunderna i navigering, väderkunskap och säkerhet till sjöss. Det är en riktigt bra, övergripande bok för nybörjar-seglaren och den lite mer erfarna fritidsseglaren, men den riktigt erfarna sjö-busen skulle nog tycka att den är lite för slätstruken. / CECILIA ERIKSSON

FÖRFATTARE: Jeremy Evans, Pat Manley och Barry Smith **FÖRLAG:** Nautiska förlaget
ANTAL SIDOR: 400 **CIRKAPRIS:** 311 kr
ISBN: 978-91-1-302334-4

Nynäs Konstrunda sparkar igång igen

Helgen den 29 och 30 maj är det dags för Konstrundan i Nynäshamn. Det är 15:e året man kan besöka konstnärer från hela kommunen för att se och köpa deras alster. Det visas tavlor i många tekniker men också keramik, silversmide, trähantverk, bildkonst och skulpturer. För mer information besök www.konstrundannynas.se / ANNA HEMLIN

»Läs om lyxig kryssning på sidan 6«

Båten för alla är här

Hanterbara båtar i Gräddö lanserar en båt som alla kan använda. Fred 25, som båten heter, har en plan durk och fällbar bogramp. Redan innan första exemplaret har byggts så har Stockholms funktionshindrades friluft-/fiskeförening köpt en. De kommer att erbjuda aktiviteter för både barn och vuxna i Stockholms skärgård. Fred 25 visas på mässan Allt för sjön i Stockholm 5-14 mars 2010. Läs mer på www.hanterbarabatar.se / ANNA HEMLIN

Biovacuum - Watercare minireningsverk

- Ingen slamsugning behövs.
- Enkel placering ovan mark.
- Hög reningsgrad - även vid oregelbunden användning.
- Besök - installation - service

Hör av dig för mer information.
Vi delar gärna med oss av vår långa erfarenhet.

Miljö & Bioteknik

08-608 21 60
kontakt@miljoochbioteknik.se
www.miljoochbioteknik.se

Dalarö »Paradisets port«

Färsk fisk & skaldjur

DALARÖ FISK & DELIKATESSER

08-501 512 90

070-734 64 77

SOMMARÖPPET

MÅ-FR 10-18 LÖ 10-14

DESTINATION
DALARÖ
www.dalaro.se
08-501 508 00

Dalarö Hotel Bellevue

Ett anrikt skärgårdshotell med strålande utsikt över Jungfrufjärden. Restaurangen håller öppet varje dag hela sommaren, boka bord. Nybyggd relaxavdelning mellan Himmel & Hav. Bastu med havsutsikt och ångbastu. En sagolik plats för Bröllop, Konferens & Semesterfirare.

Välkommen!

*Skärgårdsemester! En natt i dubbelrum med
tre-rätters middag och frukost för 895,- per person.*

Dalarö Hotel Bellevue • Wallinvägen 26 • 130 54 Dalarö
Tel 08-501 504 10 • Fax 08-501 504 73
www.dalarohotel.com • info@dalarohotel.com

Vi kan södra skärgården

 DALARÖ
skärgårdsförmedling

Specialister på fastigheter i Stockholms södra skärgård
08-501 518 80, www.dalaroskargard.se

Rågskär – ön som blev kvar

Upplev denna underbara, enkla ö utan vatten och el i ytterskärgården. Med mycken historia, havsörnar, konferensmöjligheter och därtill välsmakande fiskrätter från den egna fångsten. TEXT: HANS BRANDT FOTO: BJÖRN ÅKERLUND

»När gästerna anländer har den Åkerlundska flaggan hissats välkomnande.«

➔ **FÖR 13 ÅR SEDAN** tyckte civilingenjören *Björn Åkerlund* att han som 51-åring rest för många likartade affärsresor runt hela världen för svenska storföretag och han saknade förstås också den egna ön, Rågskår.

Björn beslöt sig för att realisera sin dröm genom att erbjuda privata/exklusiva konferenser på Rågskår, nästan året om. Till saken hör att det varken finns el eller dricksvatten på ön vilket kan tyckas vara ett hinder, men inte för Björn.

Rågskår ligger öster om Mörtö-Bunsö, ssv om Nämndö och gränsar till ytterskärgården. De flata klippställarna och den lågbevuxna vegetationen förhöjer intrycket av en idealisk skärgårdsö. De järnvitriolade byggnaderna är ritade av skärgårdsarkitekten *Rolf Löfström* från Kymendö. Bryggor, litet vindkraftverk, bodar, ja allt verkar så enkelt men är naturligtvis uträknat och påkostat för att passa in i den känsliga miljön med sjöfåglar och havsörn på nära håll. Allt i full samstämmighet med skärgårdsnaturen.

En liten tillbakablick visar att det i denna del av skärgården finns mycken historia.

Rågskår har funnits inom familjen i tre

generationer. Björns farfar, *Erik Åkerlund* köpte Villinge med tillhörande öar 1921. Han var en mycket förmögen man som ägde Åhlén & Åkerlunds förlag och som använde sina öar till jakt och fiske. Eriks son *Olle* ärvde Villingearkipelagen, men sålde merparten, utom Rågskår, till SE-banken. Därmed blev Rågskår kvar inom familjens ägo.

Havsörnarna

På den närbelägna Boskapsön ligger Havsörnsstugan som disponeras av sällskapet »Havsörnarna«, en kamratförening med duktiga seglare inom kss. De som blir invalda i sällskapet är många namnkunniga inom Sveriges seglingselit. Sällskapet anordnar årligen en »Havsörnskräfta« dit alla medlemmar med sina unika örnnamn är välkomna. Evert Taube var medlem och skrev i detta sammanhang »Havsörnsvalsen« och målade dessutom ett antal takmålningar i stugan. Björn Åkerlund är

naturligtvis medlem i »Havsörnarna«.

I angränsande trakter vistades *Strindberg* i slutet av 1800-talet och senare också *Bruno Liljefors* och *Anders Zorn*.

Göra allt själv

Björn har nu drivit sin konferens/gäströrelse i 13 år med stor framgång vilket gästboken vittnar om. Bland gästerna märks större dagkonfererande företag, mindre övernattande grupper, besökare ur alla samhällets grupperingar och t.o.m. kungligheter. Gästerna väljer att åka ut med helikopter, sjöflygplan,

rib-båt, taxibåt eller kanske med den egna båten.

Björn gör det mesta själv. När gästerna anländer har den Åkerlundska flaggan hissats välkomnande. I sjöboden serveras välkomstdrinken och då brukar Björn också passa på att berätta om Rågskärs historia.

Björn har förberett allt genom att lägga och vittja näten. Han rensar Rågskärsabborren inför sina gäster och lagar maten, helst utomhus.

FOTO: HANS BRANDT

– Man måste vara speciell och tycka om ensamheten och beredd att göra allt själv, säger Björn apropå ensamjobb. Men, om så krävs, ställer familjen naturligtvis upp.

Praktikaliteter och myndighetsfrågor måste ju lösas för att hålla konferensanläggningen igång.

Flera olika aktiviteter

Elförsörjningen klarar Björn med ett litet vindkraftverk och flera solfångare på taken. Dricksvattnet tas med från fastlandet. Numera är också många myndigheter inblandade. Många tillstånd krävs och pappersexercisen är omfattande. För att få fånga ål krävs yrkeslicens och dessutom inrapporteringskyl-

dighet av fångsten och dessa krav uppfyller naturligtvis Björn.

Vill man ägna sig åt ytterligare aktiviteter rekommenderas sälsafari, spinnfiske, vattensporter, kajakpaddling eller till exempel lerdoveskytte. Men, varför inte tillåta sig att »bara« njuta av den unika skärgårdens omgivande lugn, vågorna, solnedgången och Rågskär?

Har Björn ångrat att han tog »steget« för 15 år sedan? Nej, inte alls även om det funnits motgångar. Och hur ser det ut på Rågskär om 15 år? Förhoppningsvis är allt oförändrat, inget vatten, ingen ström och lika många nöjda gäster säger Björn med ett leende.

För ytterligare information läs mer på: www.ragskar.se 🐾

Rågskårssillen

- majonäs, helst Rydbergs, och creme fraiche. Blandas 50% av vardera.
- hackad syltlök
- hackad purjolök
- grovriven västerbottenost, rikligt
- bitar av avrunnen inlagd sill

Röran skall vara fast. Gärna stå några timmar eller längre för att dra. På Rågskår serverar vi det här med rostad falurutbröd, öl och genever eller kryddat brännvin. Sillen finns på vårt drinkbord, som vi dukar upp i sjöboden så att gästerna kan ta själva och sitta på berget eller bryggan och se solen gå ner över Ryssvillan på Mörtö Bunsö.

Förutom sillen brukar det även finnas rökt ål och gravad sik med vår egen hovmästarsås. Siken fiskar vi på grundvatten. Då det ofta är enkilos sikar räcker det att grava i ett dygn. Hemligheten med vår hovmästarsås är att det skall vara mycket socker och en söt/stark senap. Vi lägger mycket omsorg på att både fiska ålen och röka den. Dagen innan rökningen rensas den och läggs i 15%-ig saltlösning. Rökningen sker under 7 timmar med full kontroll på temperaturen för att få en smakrik och saftig ål med väl avvägd sälta.

Senaste nytt och oviktigt vetande

FOTO: DAVID PETERSSON

Trosa Seglar Vackert

Trosas 400-årsjubileum firas med festivalen *Trosa seglar vackert*. Festivalen inleds 3 augusti med SM för skärgårdskryssare och målarbåtar. Arrangörerna räknar med minst 150 båtar.

– Publiken ska få se det bästa Östersjön har av klassiska segelbåtar i full action, säger *Olle Appelberg*, projektledare.

På torsdag den 5 augusti går tävlingen Nynäs Trosa Classic mellan Nynäshamn till Trosa för de båtar som inte deltar i SM. Den 6 augusti blir det en segelparad framför Tullgarn slott där åskådarna får rösta fram den vackraste segeljakten. Slutligen på lördagen 7 augusti blir det en internationell kappsegling som börjar och slutar framför Tullgarns slott. Där deltar upp emot 50 havskryssare och skärgårdskryssare från 1920-talet. / ANNA HEMLIN

FOTO: STAINLESS ENGINEERING

Flytande tömningsstation vid Huvudskär

För alla fritidsbåtsägare med septiktank finns nu en glad nyhet. Den flytande tömningsstationen Septikon som ligger vid Ålandsfladen på Huvudskär. Septikon är smidig att anlägga vid och det är enkelt att tömma sin tank med toaavfall.

– Det känns bra att kunna tömma tanken på ett schysst sätt även i ytterskärgården, säger *Malin Cronquist s/y Rakel*.

I skrivande stund har det tillkommit två till tömningsstationer. En har Vaxholms stad köpt och ska ligga i hamnen. Den andra tillhör Svenska Kryssarklubben och hamnar i Norrviken nära Runmarö. / ANNA HEMLIN

»Läs om fjärdsupen på sidan 70«

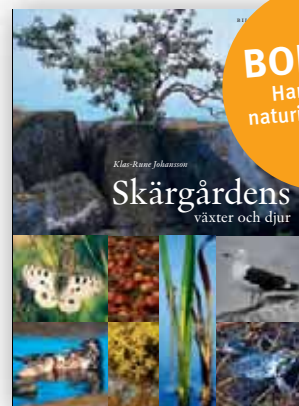
Ny ö på Ålands hemsida

På www.visitaland.se finns nu en community, ett forum där besökarna kan få tips och kunskap om händelser på Åland. Den heter Min Ö och där kommer alla kunna skriva in tips, synpunkter och kommentarer. Visit Åland ser forumet som en chans att få ärliga och matnyttiga tips åt alla som besöker sidan. / ANNA HEMLIN

Skärgårdens växter och djur

En enkel handbok för naturintresserad allmänhet. Så kan man beskriva Klas-Rune Johanssons bok »Skärgårdens växter och djur« som utkommer i mars. Boken beskriver skärgårdens djur och växter med artbeskrivande bilder och text, och kompletterande biologisk fakta om beotende och kulturhistoria. Boken täcker det mesta av de landlevande växterna och djuren. Boken är menad att väcka intresse och sprida kunskap om naturen samt göra vistelserna i skärgården mer givande och njutbara. / ANNA HEMLIN

BOKTIPS!
Handbok för naturintresserade

FÖRFATTARE: Klas-Rune Johansson
FÖRLAG: Bilda Förlag ANTAL SIDOR: 208
CIRKAPRIS: 243 kr ISBN: 978-91-57480-712

HOTCAP PÅ KASTRULLEN
HÅLLER MATEN VARM
SNYGGT PÅ BORDET

NOMINERAD TILL ÅRETS KVINNIGA UPPFINNING
www.hotcap.se

Välkommen till: *Sjöbloms ÖjaBod*

KONFERENSER
MIDDAGAR
BRÖLLOP
FESTER
BED & BREAKFAST
LUNCHER OCH
LUNCHKORGAR

Info och bokning: Tel 08-520 341 11, 070-531 90 80
Se även vår hemsida: <http://www.landsort.nu>

Nynäshamn »Badort i söder«

Kom och se – du också!!!

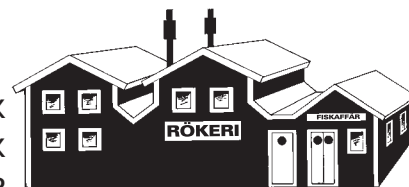
15 år!

KONSTRUNDAN i Nynäshamn 29 OCH 30 MAJ

Våra konstnärer öppnar sina ateljéer kl 11-16!

Läs mera på vår hemsida
www.konstrundannynas.se eller www.visit.nynashamn.se

RÖKT FISK
FÄRSK FISK
SKALDJUR
DELIKATESSER
EGNA
INLÄGGNINGAR
CATERING
UTESERVERING

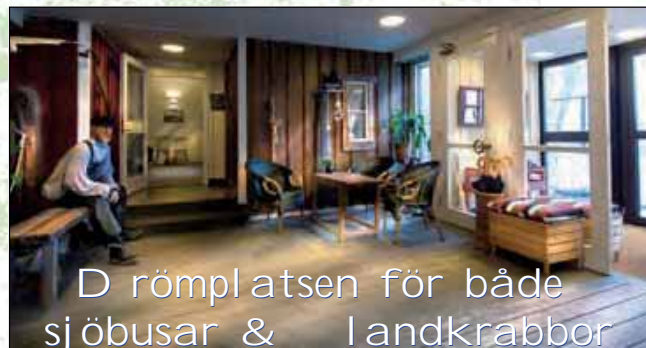
**NYNÄS
RÖKERI**
FISKEHAMNEN • NYNÄSHAMN
08-520 100 23 • www.nynasrokeri.se

SAMLINGSANNONS FÖR NYNÄSHAMN

NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN ÖPPET ÅRET RUNT

Nynäshamns Gästhamn & Turistbyrå. Fiskargränd 5, Fiskehamnen
Tel 08-520 737 00 / 08-520 116 35. info@nynashamn.se
Mer info: www.nynashamn.se/gasthamn och www.visitnynashamn.se

D römplatsen för både
sjöbusar & landkrabbor

På sluttningen ovanför hamnen i Nynäshamn med härlig utsikt över Mysingen ligger Skärgårdshotellet med endast några minuters promenad till Nynäshamn centrum. Atmosfären andas tjära och tång och ni får en känsla av att vandra mellan sjöbodar. Vi vänder oss till dig som söker kvalitet till ett lågt pris och vill uppleva skärgårdskänsla ända in i rummet.

**Skärgårds
hotellet**
NYNÄSHAMN

Kaptensgatan 2, Nynäshamn
Tel: 08-520 111 20
Fax: 08-520 105 72
info@skargardshotellet.com
www.skargardshotellet.com

En fullriggares sista resa

Hon har seglat på de sju haven. Rundat Godahoppsudden och Kap Horn. Gått på grund. Ridit ut stormar och världskrig. Njutit av lena passadvindar. Hon har fostrat, undervisat och nästan förlit. Men redan 1949 blev af Chapman vandrarhem med hemmahamn Skeppsholmen. Och är så än idag. TEXT: MATS WIGARDT FOTO: BO LIND

➔ **NÅGRA SEGEL** hissar inte längre på af Chapman. Tillvaron för det vackra segelfartyget är lugnare och mer tillbakalutad än när hon fraktade svenska trävaror till Australien eller lastade guano i Sydamerika.

Kättingen som håller henne på plats sitter där den sitter. På hennes däck har förtjusta nattgäster från när och fjärran sedan länge ersatt skeppsgossar och salta sailors.

I april 2008 återvände hon till Stockholm och sin kajplats vid Västra Brobänken på Skeppsholmen efter 17 månaders renoveringsarbete på Muskö. Vacker som en svan, närmast drottninglik. Med nya hytter, glänsande mässing och komplett rigg.

– Nu finns det till och med en brölloppshytt med dubbelsäng och egen dusch ombord, berättar administratör *Catharina Hård af Segerstad* på STF som i 24 år varit af Chapman trogen.

Historia värd att berätta

Det gamla segelfartygets historia är, i likhet med alla goda historier, värd att berättas, gång på gång.

af Chapman kölsträcktes 1888 i den lilla sjöstaden Whitehaven på den engelska västkusten. Färdigbyggd köptes hon av det irländska rederiet R. Martin & Co i Dublin och gavs namnet *Dunboyne*.

Dunboyne var en fullriggare byggd i järn. »The good iron-ship Dunboyne« som hon beskrivs i rullorna. Med fullriggare menas att hon har tre master; fockmast, stormast och kryssmast, med råsegel på alla masterna, sammanlagt 26 dukar; ett klassiskt segelskepp som med vindens hjälp transporterade varor mellan kontinenterna.

Dunboyne's jungfruresa gick via Ekvatorn och Kap Horn till Portland på USAs Stillahavskust dit det tog 130 dygn. En genomsnittlig dygnsdistans var omkring 150 sjömil.

Kaptenen ombord hette *John O'Neill* och hans hustru, som fanns med ombord, hann under hans mångåriga och ofta hårdföra befäl föda fem barn, med maken som barnmorska. Ett av barnen dog ombord och fick en sjömansbegravning till havs.

Efter 20 år hade de irländska redarna fått

FOTO: ROINE KARLSSON

nog och valde att sälja Dunboyne till Norge där hon gick i trafik mellan Skandinavien och kontinenterna på andra sidan världshaven, till Australien och Sydamerika varifrån man hämtade spannmål respektive guano.

Och mitt under första världskriget, i juli 1915, hamnar Dunboyne i Sverige och döps till *G.D. Kennedy* efter en varvsdisponent i Göteborg. Ägare är rederiet Transatlantic som använder segelfartyget som skolskepp för unga befäl i handelsflottan.

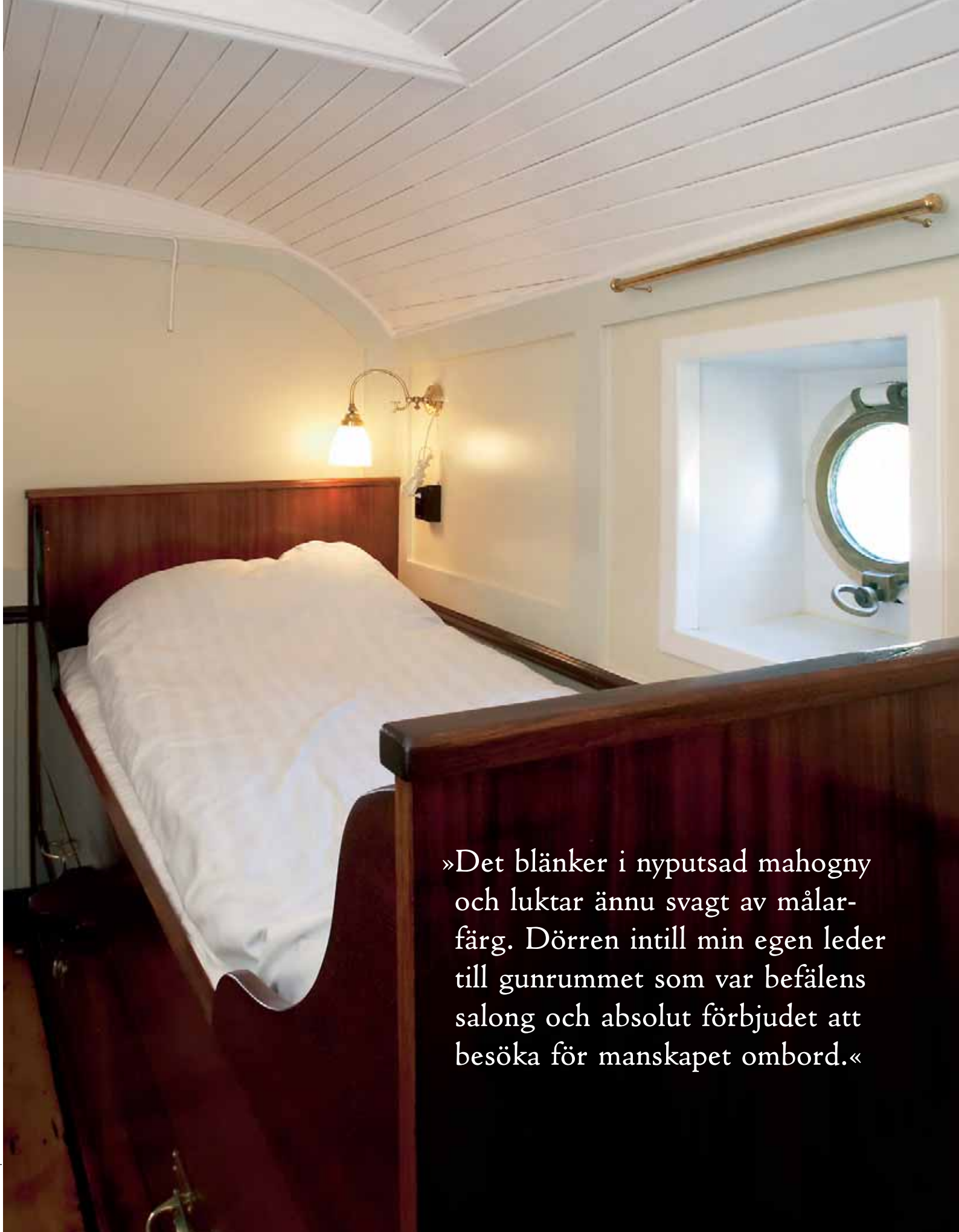
I loggböckerna från de följande åren berättas om långresor, isberg, ruttet kött, sjukdomar som skörbjugg och beri-beri, och

om krigsårens rädsla för minor och u-båtar.

G.D. Kennedy hämtade bland annat trävaror i Sundsvall med destination Durban, Sydafrika, där hon lastade bark som i Buenos Aires ersattes med linfrö som i sin tur beslagtogs av engelsmännen på Shetlandsöarna.

Vid ett tillfälle tvingades fartyget ligga isolerat i New York där spanska sjukan härjade. Under seglatserna skadades eller omkom flera besättningsmän och elever på grund av olyckor ombord.

När rederi Transatlantic 1923 hamnade på obestånd köptes G.D. Kennedy av marinen som långresefartyg för skeppsgossekåren.

»Det blänker i nyputsad mahogny och luktar ännu svagt av målarfärg. Dörren intill min egen leder till gunrummet som var befälens salong och absolut förbjudet att besöka för manskapet ombord.«

Mer om af Chapman

Tremastad fullriggare, byggd 1888 i engelska Whitehaven. Fram till 1908 gick af Chapman under engelsk flagg, därefter hade hon norska ägare. 1915 hamnade hon i Sverige och 1923 köptes hon av svenska flottan som använde henne som skolskepp tills hon 1937 förtöjdes vid Skeppsholmen. 1949 blev af Chapman vandrarhem, vilket hon är än idag. Med öppet dygnet runt, året om. Servering i land, med frukost, mat, öl och vin. För bokning, 08-463 22 66 eller chapman@stfturist.se.

Fredrik Henrik af Chapman föddes 1721 i Göteborg. Vid 15 års ålder gick han till sjöss och blev 40 år fyllda skeppsbyggmästare i Stralsund i svenska Pommern och utnämndes senare till svenska flottans chefskonstruktör. Af Chapman adlades 1772 och blev delägare av Djurgårdsvarvet i Stockholm. 1781 blev han chef för flottans skeppsbyggeri i Karlskrona och utnämndes 1783 till konteramiral av Gustav III. Af Chapman var mycket beläst och moderniserade metoderna att bygga fartyg. Under sin livstid levererade han otaliga ritningar på allt från nöjesbåtar till linjeskepp och bestyckade fregatter.

Samtidigt fick hon namnet af Chapman, efter Gustav III:s varvsamiral.

Skeppsgossarna var ofta söner till underofficerare i flottan. Eller pojkar från fattiga familjer som därmed fick kläder, tre måltid om dagen, en sovplats och en yrkesutbildning. När skeppsgossen fyllde 17 år benämndes han »karl« och kunde räkna med en säkrad framtid inom flottan.

Men utbildningen till skeppsgosse innehöll inte sällan pennalistiska inslag, med så kallad kamrattuppfostran, sträng disciplin och hårda bestraffningar av de minderåriga eleverna.

Efter flera övningsresor, till bland annat Lissabon, Medelhavet, Boston och Madeira, länsade af Chapman in i Nordsjön, förbi Bornholm och kastade den 27 september 1934, efter tio år och 75 000 sjömil som skolfartyg, en sista gång ankar på Karlskronas redd.

Skeppsgossekåren hade genom beslut av Sveriges riksdag upplösts och af Chapman därmed blivit sysslolös.

Flytande vandrarhem

Andra världskrigets utbrott innebar en tillfällig lösning. af Chapman bogserades till Stock-

holm där hon blev gråmålat logementsfartyg. Men när kriget tog slut hotade den uttjänta fullriggaren att förpassas in i evigheten. Segelfartygen hade blivit historia.

Räddningen blev Stockholms stad som, med Stadsmuseets goda minne, köpte af Chapman för 5 000 kronor. Logementsfartyget förvandlades till flytande vandrarhem i regi av Svenska Turistföreningen. En kostsam ombyggnad möjliggjorde för ett drygt hundratal gäster att övernatta ombord.

Sedan invigningen 1949 har af Chapman blivit något av en signatur för Stockholm. Och ett eftertraktat logialternativ. En ung studentska från Wien blev 1984 vandrarhemmets miljontegäst.

Men det sliter på en gammal dam att vara populär. Däcket var inkontinent. Saltvattnet hade börjat äta sig in i stålskrovet. Standarden var långt ifrån tillfredsställande. Och säkerheten inte den bästa.

Därför lossades i oktober 2006 än en gång förtöjningarna och af Chapman bogserades till Muskö för en fullständig renovering. Först i april 2008 var hon tillbaka. Men då var det ett helt nytt fartyg som hade tagit plats i det gamla

skrovet. 120 miljoner kronor slutade notan på.

– Det fanns bara två alternativ, skrotning eller renovering, konstaterar Catharina Hård af Segerstad. Men hon var i sämre skick än väntat och arbetet drog därför ut på tiden.

Ventilation, värme, ballast, hytter, master, rigg, däck – allt är nytt och nymålat. af Chapman har i tidens anda fått fler tvåbäddshytter, platsbyggda kojor och en luftig glasutbyggnad som rymmer hiss mellan huvuddäck och vandrarhem för gäster i rullstol.

– Och hon är mer påklädd idag, med block, taljor och tågvirke i riggen och alla rår

»Men när kriget tog slut hotade den uttjänta fullriggaren att förpassas in i evigheten. Segelfartygen hade blivit historia.«

FOTO: SVENSKA TURISTFÖRENINGEN

på plats, säger Catharina. Det ser faktiskt ut som om hon när som helst skulle kunna lämna ankar och ge sig iväg igen.

Allt har plockats bort, mycket har renoverats och sedan satts tillbaka igen. Det är lappat och lagat, men inte förändrat. Arbetet har utförts med takt och stil. Resultatet är påfallande lyckosamt.

– När all inredning låg utplockad och skrovet mest såg ut som en tom badbalja, rostig och eländig, undrade jag faktiskt hur

alla delar skulle komma på plats igen, säger *Jan Engberg* som ansvarar för daglig skötsel och tillsyn av den gamla damen.

När jag själv tar plats i den vackra officershytten, belägen på babordsidan i aktern, under poopdäck – som är detsamma som upphöjningen i aktern, hörs ett svagt trafikbrus från Skeppsbron och Slussen. En nyfiken svan guppar utanför hyttfönstret.

Strid ström av besökare

Det blänker i nyputsad mahogny och luktar ännu svagt av målarfärg.

Dörren intill min egen leder till gunrummet som var befälens salong och absolut förbjudet att besöka för manskapet ombord. På styrbordsidan finns kaptenens hytt, med salong, sovrum och kaklat badrum med badkar.

En strid ström av besökare passerar varje

år vandrarhemmet, från Japan, Australien, Sydafrika och England. Eller svenska skolklasser på besök i huvudstaden.

Beläggningen på af Chapman är hög. Omsättningen på gäster likaså.

I serveringen äter en mamma från Borås en sallad med sin trötta son, en äldre man från engelska Coventry och hans dotter vilar fötterna efter en dags stadsvandring, några fnissiga flickor med rygsäckar på golvet tar en öl och surfar på internet.

Mathis och *Karolin* från tyska Essen är på väg att checka in för en natt i den nybyggda bröllophytten.

– Men vi är varken gifta eller har några planer på bröllop, försäkrar Mathis med en hastig blick på Karolin. Däremot vill jag bo i den bästa hytten när vi äntligen får bo ombord på ett riktigt segelfartyg. 🍷

»Beläggningen på af Chapman är hög.
Omsättningen på gäster likaså.«

Vaxholm »Navet vid havet«

Vägverket
Färjerederiet

Tenö Varv
Box 27, 185 21 Vaxholm
Tfn: 08-544 415 40
Fax: 08-544 415 45
www.tenovarv@vv.se
tenovarv@vv.se

T
TENÖ VARV

WAXHOLMS
CHOKLAD

Gott ska vara gott!
**CHOKLADPRALINER, CHOKLAD,
GODIS & CHOKLADPROVNINGAR**

541 33 777 | 070-424 74 20
monica@waxholmschoklad.se
www.waxholmschoklad.se

Hamngatan 9 i Vaxholm

SILVER KONST OCH ANNAT VIKTIGT
Rådhusgatan 18 Vaxholm, 08 544 033 75

WAXHOLMS JÄRN & FÄRG

Vi levererar till skärgården

Vardagar 9-18 Lördagar 10-15

Tel 08-541 307 57 Fax 08-541 302 89

Hamngatan 6 185 21 Vaxholm Välkomna!

Galleri & Café Lena & Linderholm

**Välkommen till en
doft av Provence!**

Galleri, butik & café
Rådhusgatan 19, 185 32 Vaxholm
Tel café: 08-541 321 65, tel butik: 08-541 321 73
www.linderholm.se

Vaxholms Bed & Breakfast

LONG. 18°20.551'E - LAT. 59°24.136'N

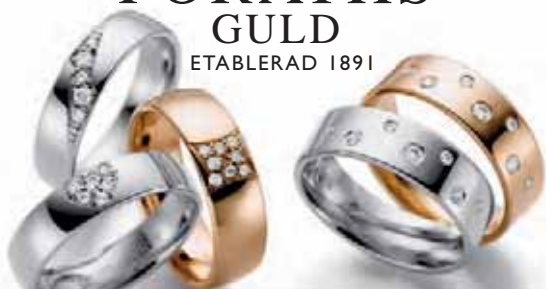
Drottninggatan 7, Vaxholm, tel +46 (0)70 372 53 33
www.vaxholmsbedandbreakfast.se

Norrtälje » Roslagens

PORATHS
GULD

ETABLERAD 1891

TULLPORTSGATAN 1, NORRTÄLJE 0176-101 62
www.guld.net

SKA DU SÄLJA RING OSS!

Vi säljer i Roslagen

och har stor efterfrågan
på villor, bostadsrätter och fritidshus,
både på fastlandet och öar, då med egen visningsbåt.
OBS! Fri värdering och rådgivning inför försäljning.
VERKSAM I ROSLAGEN I MER ÄN 25 ÅR

Riks
MÄKLAREN

0176-141 18

LILLA BROGATAN 8, NORRTÄLJE
www.riksmaklaren.se

Roslagens Sparbank

Välkommen till Roslagen!

Roslagens Sparbank har kontor i Norrtälje, Rimbo, Hallstavik och Älmsta.
Våra räntor och villkor överträffar de flesta storbankers.
Välkommen in och ta del av våra erbjudanden!

Telefonbanken 0176-770 00 • roslagenssparbank.se

huvudstad«

Roslagens största lampaffär
400 m²
belysning & interiör

Öppet, tisd–fred 11–18 lörd–sönd 11–16

LjusExperten®

VRETA, vid E 18 mot Kapellskår 0176-220 240 www.ljusexperten.se

Tahiti Pärlor
Vår specialitet

Posthusgatan 6 Norrtälje

tel.: 0176-156 56
www.guldsmederna.se

Roslagsbokhandeln

Lilla Torget, Norrtälje
0176-199 70
www.roslagsbokhandeln.se

Galleri Kaxig
Konstnärsmaterial & galleri
0176-189 70
www.gallerikaxig.se

Skall du sälja eller köpa hus?
Vi hjälper dig med båda.
0176-778 70

Swedbank

Fastighetsbyrån

PENSIONAT GRANPARKEN

Norrtälje

Boende i charmig sekelskiftesmiljö
Weekendpaket, Konferenser, Bröllop, Fester

RESTAURANG:

Fredag – Lördag 16.00 – 22.00
Sommarrestaurang alla dagar 16.00 – 22.00
(för större sällskap även andra tider)

Välkomna!

Eva & Hans med personal

www.pensionatgranparken.se * Gjuterivägen 10 * Tel 0176-103 54

Linneladan **i Penningby**

40 år. Återkommande
erbjudanden under året.
Välkommen in!

Lena Linderholms
nya pigga och färgglada
keramikserie Viola!

Öppettider
Fred 11–17, Lörd–Sönd 11–16
För övriga öppettider
se vår hemsida
www.linneladan.se
eller ring 0176-26 60 37

SJÖBLOMS FISK
Till FEJANS RÖKERI

Öppna till våren

RÖKERI BUTIK & KROG
070-392 78 79

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA

GRÄDDÖ MARINA
0176 400 00

WWW.GRADDOMARINA.SE

DIN BYGGHANDEL!

RäfsnäsSåg AB

Telefon 0176-402 65, 406 22
info@rafsnassag.se
www.rafsnassag.se

ICA Gräddö Skärgårdshandel

Välortierad ICA-butik med eget Café

espresso GRILLEN

ATG & Svenska Spel • Pinnen med Svensk konsument Omsked för Hyreshögskolan • Vårortshygien • Gull/Café

Butik: 0176-400 12 • Café: 0176-400 11

ENSKÄRS SJÖTRANSPORT
070-692 83 83

www.enskarssjotransport.se

Mauds HEMSLÖJD

Refsnäs 0176-403 92 eller 070-547 19 56

Present & Gårdsbutik

BREVIKS LOGEN

Sväng av vid mjölkpallen på E18 efter Södersviksavfarten

0176-428 06 **Välkomna!**

STJÄRNVRETEN
Bed & Breakfast

Bo hos oss eller kom och bada i vår nya vedeldade badtunna!

0176-146 83 & 070-333 93 38, www.stjarnvreten.se

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

Gräddö • 0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.se

SALONG **Änglarum**

Medicinsk fotvård och massage
manikyr, vaxning, bryn- och fransfärgning, och reiki mm

073 968 55 48
teija_hiljanen@hotmail.com

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB

Vi kör dig lungt och säkert

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

FEJANS SJÖTRANSPORT

Lägger ut bojar, bygger bryggor, materialtransporter mm

070-623 79 56

Fritidsbyn **KAPELLSKÄRET**

Vandrarhem STF Camping SCR
Gästhamn Aktiviteter
Tel 0708-800 838

kajak&uteliv

0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

BJÖRKÖ ÖRNS HAVSCAMPING

Rådmanös största turistattraktion

0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se

FEJAN

Skärgårdskrog, konferens & vandrarhem

0176 430 42 • info@fejan
www.fejan.se

LerTing

Keramik från Refsnäs
KERSTIN THERN LARSSON
0176-407 27 • 070-495 01 77
www.lerting.se

LIDÖ VÄRDSHUS

Konferens & Logi 0176-40499
Restaurang & Bar 0176-40498
info@lidovardshus.se
www.lidovardshus.se

VÄLKOMMEN
till
RÅDMANSÖ
öster om Norrtälje
väster om Åland

Tacka gubben Sjöberg för fjärdsupen

Idag kan de flesta vuxna i skärgården relativt lätt köpa ut sin alkohol vid det lokala utskänkings-

stället hos skärgårdshandlarna. Leveranserna från Systembolaget kommer ofta flera gånger i veckan. Hit kommer såväl bofasta och fritidsboende som mer tillfälliga besökare och hämtar ut sina beställda lådviner, sin whisky och sin Calvados. Numera smuttar man dessutom ofta på dem var och varannan dag. Dryckesvanorna i skärgården ser helt annorlunda ut än de gjorde för bara 50 år sedan. TEXT: MISSE LJUNGSTRÖM ILLUSTRATION: CHARLIE NORRMAN

→ **VI HAR HÖRT** otaliga berättelser och sett buskislustiga filmer om den epok i skärgården då de välkända, eller snarare ökända, storsmugglarna *Niska*, »Gräskökungen» och *Lill-John* drog tullarna vid näsan; kanske lurade de upp dem på grund eller for in mellan bränningar och kobbar där tullarna inte kunde följa efter. Oftast hann de undan med sina laster och den insmugglade spriten fraktades sedan på vådliga färder med motorcykel eller mindre båtar in till Stockholm, där den förvandlades till snabbt förgängliga kontanter.

Den här, i efterhand väldigt romantiserade, epoken kan jämföras med Amerikas »vilda västern«, som egentligen bara varade under ett 25-tal år kring det amerikanska inbördeskriget, men genom alla skildringar i böcker och filmer kan upplevas som hundratals år. Och i skärgården varade den egentliga spritsmugglingens tid egentligen bara under 1920- och 30-talen, men hann ändå ge skärgården ett genuint rykte som ett laglöst centrum för sprit.

Det här var i en tid där väckelserörelsernas anda fortfarande levde kvar och man levde både nyktert, arbetsamt och sedesamt.

Smuggling till husbehov förekom visserligen även senare och från 1960-talet berättas att när några unga skärgårdsbor bjöd på

brännvin från ett fartyg i trafik utmed den svenska kusten kändes smaken igen som: »Mmm, det smakar västerfjär'n...«

Det var uppenbart att det var fler som använt sig av samma leverantör!

En sup till alla tillfällen

De som kom ut som sommargäster i skärgården under åren efter andra världskriget, kan antagligen erinra sig hur avtalen mellan en stadsklädd pappa och sommarvärdens högtidligt fastslogs i salen med en kopp kaffe i finservisen och en sup i spetsglas därtill. Ofta hällides supen i kaffekoppen och blev kaffekask eller kaffegök. Det fanns en rätt allmän mening att man skulle lägga en tioöring i koppen och fylla på kaffe till den inte syntes, därefter skulle brännvinet hällas i tills slanten blev synlig igen. För kaffe och vanligt renat brännvin skulle det vara på den här tiden. Vanorna skilde sig inte nämnvärt från Strindbergs och Hemsöbornas tid 50 år tidigare. De flesta avtal skulle beseglas med brännvin.

Brännvin hade före Blå Bandsrörelsen i slutet av 1800-talet varit nära förknippat med de vardagliga sysslorna i livet och konsumtionen hade sedan 1600-talet stadigt ökat

skrämmande till omkring 50 liter per person och år. Svenska folket höll mer eller mindre på att supa ihjäl sig och såg anledningar att ta en sup vid alla tänkbara tillfällen. Genom historien har man tagit många supar med namn som färdsup, kyrksup, jaktsup, nattsup, gångsup, skåpsup, slaktsup, trösksup och många fler. I skärgården hade de förstas namn som fiskesup och fjärdsup och än idag lever djupt rotade traditioner att tacka »gubben Sjöberg« eller »sjögubben« med en fjärdsup när man klarat sig och båten över en stor fjärd.

Spritens finns också med i en mängd litterära skildringar. En av dem är denna, ganska karaktäristiska, ur *Leva i skärgård* från 1954 av *Erik Jonsson*. Den handlar om Vickberg som tjänstvilligt står på stenkistan och tar emot tampen, som han binder vid en stock. Han har varit gast i unga dagar och hälsar med en ceremoniös gest vid mösskärmen för att visa att han lärt fina fasoner och är mer belevad än andra skärgårdsbor.

»Ja kunde just förstå, att de va dåsenten,

»Svenska folket höll mer eller mindre på att supa ihjäl sig och såg anledningar att ta en sup vid alla tänkbara tillfällen.«

som kom, när jag såg kuttern styra södra vägen. För det finns väl hingen mer än dåsen-ten, som skulle kunna ta sej in genom de där trånga sathåle i sånt här väder.»

Denna harang, vilken han tvivelsutan med lätta variationer levererade var och en, som ankrade upp i viken, var till sin innebörd inte så mycket ett prisande av den anländande som en försynt anhållan om en grogg. Vick-berg fick den.

Det finns även en mängd berättelser och skrönor om hur berusade skärgårdsskeppare navigerat sig fram över mörka fjärdar och farliga grynnor under rykande stormar. Historierna blir också än mer machobetonade om det är brännvin de druckit. En riktig karl drack definitivt inte vin förr!

Poppis med svagdricka

Vardagsdrycken framför andra genom århundradena var ändå vatten, som ofta fanns i en tunna i köket. Man tog helt enkelt en slurk ur en skopa när törsten trängde på. I den mån det förekom måltidsdrycker kunde det vara kärnmjolk eller svagdricka.

Svagdricka är en jäst men alkoholsvag maltdryck som var speciellt populär till jul men också under påsk och vid slättern. Den var mörk och söt och ibland även smaksatt med humle, som i sig är lite konserverande och bidrog till att hållbarheten förlängdes. Under första halvan av 1900-talet såldes den i stora bruna glasdamejeanner som fiskarbönderna i skärgården köpte i Stockholm och fraktade hem i sina båtar. Under 1950-talet var svagdrickan ännu inte utslagen av ölen. Det var en högt värderad dryck och bara panten på den stora glasflaskan i sin träställning var fem kronor.

I hela Sverige var öl en dryck som förr bryggdes i hemmen, men när ångmaskinerna kom och industrialismen växte fram tog bryggerierna över landets ölproduktion.

Tack vare de vita ångbåtarna befolkades skärgården av kapitalstarka sommargäster under den här epoken och nu såg de upp-växande stockholmsbryggerierna möjligheter att nå ut till öarna med ölleveranser per båt. Först anlätades lokalbefolkningen i skärgården att sälja öl och läsk till sommargästerna. Senare kom de så kallade Gambrinussluparna

»Under 1950-talet var svagdrickan ännu inte utslagen av ölen«

att bli välkända och efterlängade inslag i skärgården.

Det finns många härliga berättelser om högtidsstunden då Gambrinus (uppkallad efter den sagokung i Flandern som enligt myten uppfunnit konsten att brygga öl) kom till ångbåtsbryggan och far i huset rodde iväg med något lyriskt i blicken för att införskaffa någon eller några »soffor« öl till hushållet och sockerdricka till barnen.

I slutet av 1940-talet lät gamla Stockholmsbryggeriet bygga tre moderna 20 meter långa fartyg som skulle förse skärgården med öl från bryggeriet. De ritades av CG Pettersson och byggdes på Lidingövarvet 1949, 1950 och 1951. De fick namnen *Svalkaren*, *Läskaren* och *Gambrinus* och trafikerade olika delar av skärgården med sin last av öl, mineralvatten och läsk. Gambrinus var den som blev kvar längst.

Moderna tider

Den som idag sitter på en skärgårdskrog och smuttar på en öl eller ett glas vin från något avlägset land kanske känner det som något självklart.

En liten blick tillbaka berättar att det var *drottning Kristina*, som införde en gästgiveriförordning år 1649. Den innebar att det skulle

finnas gästgiverier för resandets bekvämlighet och fram till slutet av 1800-talet fanns det ett hundratal krogar utmed de stora lederna i skärgården. Sjökrogarna var populära.

Väckelserörelsen och de alkoholrestriktioner som infördes samt de fina ångbåtarna med sin restaurations ombord gjorde att krogarna dog ut första halvan av förra seklet. Det var egentligen bara Sandhamns Vårdshus som haft öppet dagligen i alla år sedan 1672, som blev kvar. För övrigt fick skärgårdsborna lita till »medskick« eller till den urgamla konsten att bränna sitt eget brännvin.

De hade ju också möjligheten att krydda sin sprit med de fantastiska brännvinskryddor som växer ymnigt i ytterskärgården – tistron, malört, angelica och johannesört. örter som även upptäcktes av sommarseglare, vilket finns skildrat i många skärgårdsberättelser men numera oftast blandas med systemets Brännvin Special!

Sedan ett 20-tal år tillbaka har vi åter igen ett pärlband krogar i skärgården att släcka törsten på, men dryckesvanorna har förändrats. Inget brännvin flödar längre. Men maten på krogarna lockar och vinet har kommit för att stanna.

Drottning Kristina skulle ha varit nöjd! 🍷

Trosa »Världens ände«

Skön säng, Spa & Relax

med bubbelbad, bastu och härliga
behandlingar och en riktigt **god** måltid?
Välj övernattnings eller endast Spa-besök!

På ett välkommande Stadshotell,
vid torget, mitt i charmiga Trosa.

Välkommen! önskar
Agneta och Anders Scharp med personal

Trosa Stadshotell & Spa

För fler härliga upplevelser besök www.trosastadshotell.se 0156 - 170 70

GAMLA BRÄNNERIET
det oförglömliga
vandrarhemmet
vid Nynäs slott

Öppet året runt
25 bäddar
Boka på 0155-261558
branneriet@nynasslott.se
www.nynasslott.se

NYNÄS SLOTT

Trosa Åkeri

Ploglandsvägen 15 • 619 92 Trosa
0156-122 86 • 070-555 88 41
info@trosa-akeri.com • www.trosa-akeri.com

Darlings form & funktion
där hittar du dina
älsklingsprylar

Vi finns på torget i Trosa
www.darlings.se
0156-220 10

www.studiolagno.se
0156-224 70

Bo i
vårt nya
Trädhus!

Lagnö
Studio

Vandrarhem

Kristin Boman
driver hotell i
Trosa hamn

Lägg till utanför Bomans ...

Mitt i Trosa hamn hittar du Bomans Hotell. En oas för livsnjutare och en skön flykt från vardagen. Med sina 44 unika rum, ombonade matsal, Njutbar, Bakficka och varma service står dörrarna öppna för dig som vill äta gott, bo fantastiskt och njuta passionerat. Varmt välkommen - Kristin Boman med personal.

BOMANS
HOTELL I TROSA

TELEFON 0156-52500 WWW.BOMANS.SE

En mötesplats i Trosa

Gm brand & polisstation

www.antonskrog.se 0156-12749

TROSA
TRAFIKSKOLA
0156-19515

0156-195 15
www.trosatrafikskola.se

Skärgårdskonsulten

0709-58 66 98
www.skargardskonsulten.se

Bli medlem i Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar

och stöd ett av Europas största kulturprojekt!

Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar bildades 1973 på initiativ av Knud H Reimers.

MSF är rikstäckande, ideell och bildades av Sjösportens Samarbetsdelegation SSD, SBU, SSF och S XK i samarbete med Sjöhistoriska Museet.

Föreningen är öppen för alla med eller utan båt enskilda och företag, som med sitt medlemskap garanterar den för föreningen historiskt viktiga verksamheten.

För att förverkliga sina uppgifter samverkar MSF med myndigheter, museer, institutioner, båt och andra organisationer samt enskilt sakkunniga. MSF är remissinstans i frågor avseende fritidsbåtar samt inom Stockholms Sjögård.

Verksamheten leds av en medlemsvald styrelse som arbetar helt ideellt

- Föreningens uppgift är att värna, vårda och visa utvecklingen av den svenska fritidsbåtkulturen
- Föreningen ger ut fem nr per år av Veteranbåten
- Föreningen driver, utvecklar och öppethåller fritidsbåtmuséet i Västerås och Båthall 2 i Stockholm
- Via föreningens Veteranbåtsfond kan seriösa renoverare av historiskt värdefulla fritidsbåtar söka stöd i form av hantverkshjälp eller teknisk konsultation

Medlemsavgiften är 250 kronor per år och då ingår tidningen Veteranbåten med fem nummer. Bli medlem genom att sätta in 300 kronor på PlusGiro 20 46 97-7

Veteranbåtsarkivet

En av våra största folkrörelser

Efterkrigstidens stora expansion av fritidsbåtar är en av våra större folkrörelser som på många sätt påverkat bilden av Sverige. Den skatt som våra ritningsarkiv utgör är en fantastisk källa för kunskap och förståelse för den utveckling vi har sett.

Modern teknik medger helt nya möjligheter till publicering och skapar förutsättningar för att samordna olika samlingar i ett och samma projekt och att göra dessa publika för en bred allmänhet och för forskning.

Vi ska skanna alla våra ritningar

I december 2007 slöts ett avtal mellan Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar och Statens maritima museer. Alla ritningar i våra samlingar ska skannas och med den eventuella begränsning upphovsrätter kan betyda ska ritningarna göras publika över internet.

Detta projekt är i många stycken världsunikt och kommer utbyggt att utgöra världens största informationskälla för dem som är intresserade av fritidsbåtar.

Vi behöver din hjälp

Museiföreningen Sveriges Fritidsbåtar har åtagit sig att finansiera och utföra stora delar av detta projekt. Vi har redan av föreningens medel köpt utrustning för skanning. Vi söker sponsorer eller bidrag från allmänheten så att vi har råd att genomföra projektet.

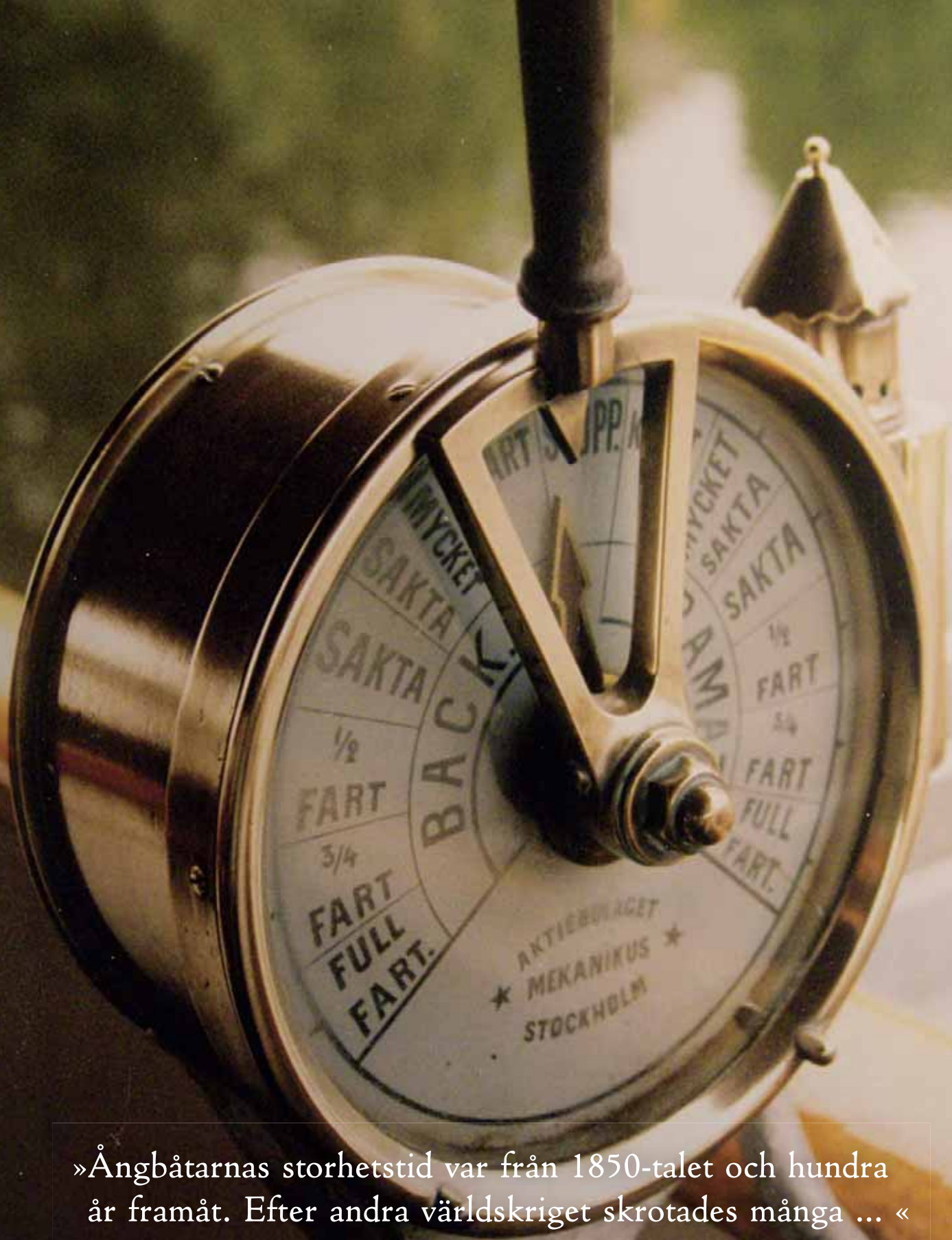
Till dags dato har vi skannat cirka 5 000 ritningar.

Kontata oss på info@veteranbaten.se om du vill hjälpa till och glöm inte att stödja oss genom att bli medlem

www.veteranbatsarkivet.se
www.veteranbaten.se

Museiföreningens kansli ligger i Råseglarhuset på Skeppsholmen, Slupskjulsvägen 40
111 49 Stockholm. Telefon: 08 -783 79 04, e-post: info@veteranbaten.se
PlusGiro 20 46 97-7 eller BankGiro 5418-1128

»Ångbåtarnas storhetstid var från 1850-talet och hundra år framåt. Efter andra världskriget skrotades många ... «

De håller ångan uppe

Det ska vara stora ångbåtar, inga småslupar. Absolut inte byggda efter 1930 och definitivt inte drivas på diesel. Det är de båda överens om, Karl-Arne Södergren och Rune Johansson. Båda med intresset att fara runt i Sverige och åka ångbåt. Målet är att åka alla ångbåtar som tuffar runt i svenska farvatten. En inriktning som de enligt Svenska Ångbåtsföreningen är tämligen ensamma om. TEXT: KARL-GUSTAF MATSSON

→ **KARL-ARNE OCH RUNE** är varandras motsatser. Medan *Karl-Arne* är uppväxt i Fiskebäckskil med västkusten utanför köksfönstret fick *Rune Johansson* tulta runt på närkeslätten och nöja sig med grönlummiga Svartån i Örebro. Intresset för ångbåtar var det emellertid Rune som först fick engagemang för. Redan som barn studerade han de gamla ångbåtarna på Skebäcks varv och som blåögd yngling for han med Örebro III till Stockholm tur och retur för 50 kronor. I dag kostar samma biljett 900.

– Resan tog 24 timmar och jag åkte fram och tillbaka samma dag bara för att jag tyckte det var så roligt att åka ångbåt, säger Rune.

Karl-Arnes intresse för båtar var naturlig i en miljö av idel sjöfolk. Att han skulle gå på sjön var liksom givet. Han utbildade sig till sjöingenjör och skötte maskiner runt på många av jordens hav. 1963 klev han i land och bosatte sig senare i Närke. Där blev han arbetskamrat med Rune. Och det var först då som Karl-Arne blev intresserad av ångbåtar.

– Det var Runes intresse för ångfartyg som väckte mig, säger Karl-Arne.

Men det gick till pension innan de båda herrarna fick tid att studera ångfartygen på allvar. För ingen ångbåtsresa gör de utan att först noga ha studerat den båt de ska åka med.

– Egentligen är det ångarnas historia vi särskilt intresserar oss för, när de är byggda och vad de har gått igenom. Men vi studerar också ritningar på båten, maskinuppgifter, båtens

Rune Johansson vid relingen på Boxholm II.

FOTO: KARL-ARNE SÖDERGREN

salonger och hur den i övrigt är uppbyggd, säger Karl-Arne.

Ångbåtarnas storhetstid var från 1850-talet och hundra år framåt. Efter andra världskriget skrotades många eller byggdes om till pråmar. Många gick till Tyskland andra köptes av finnarna.

– Ångbåten *Per Brahe*, den båt som konstnären *John Bauer* drunknade i togs upp och kom slutligen till Finland, säger Rune.

Numera är det inte många

av de gamla ångbåtarna som finns kvar. Ska man ha tag på någon får man antingen dra upp sjunkna vrak eller renovera slitna småslupar. Ett känt exemplar som ganska nyligen räddades upp från sjöbottens mörka grav var *Freja* på värmländska Fryken. Den hade bara gått ett år i trafik när Karl-Arne och Rune steg ombord för sin båttur.

Det har blivit ett tjugotal ångbåtsresor för Karl-Arne och Rune. Okänt är hur många till som återstår av den sortens fartyg vännerna letar efter.

– Det finns egentligen mängder av ångbå-

37 båtar som ångar fram i Sverige

NAMN	BYGGÅR	UTGÅR FRÅN
Gerda	1865	Eskilstuna
Engelbrekt	1866	Leksand
Freja af Fryken	1869	Kil
Alma af Stafre	1873	Stavre
Warpen	1873	Bollnäs
Östersund	1874	Arvesund
Primus	1875	Sundsvall
Thomeé	1875	Östersund
Ejdern	1880	Södertälje
Thor	1887	Växjö
Lagaholm	1888	Laholm
Trafik af Hjo	1892	Hjo
Motala Express	1895	Motala
Djurgården 3	1897	Stockholm
Forsvik	1897	Forsvik
Frithiof	1897	Stockholm
Östa	1898	Åkersberga
Agnes	sent 1800-tal	Born
Bäsingen	1900	Torsång
Tärnan	1901	Stockholm
Mariefred	1903	Stockholm
Boxholm II	1904	Tranås
Herbert	1905	Alingsås
Storskär	1908	Stockholm
Drottningholm	1909	Stockholm
Norrskär	1910	Stockholm
Blidösund	1911	Stockholm
Bohuslän	1914	Göteborg
Sankt Erik	1915	Stockholm
Färjan 4	1920	Göteborg
Saltsjön	1925	Stockholm
Polstjärnan	1929	Karlstad
Ewa	1931	
Smedjebacken		
Stockholm	1931	Stockholm
Nossan		
af Stallaholm	1933	Nossebro

Fotnot: Listan upptar passagerarbåtar som är medlemmar i Sveriges Ångbåtsförening. Läs mer på: www.steamboatassociation.se

tar, men flera är byggda på senare tid och dem har inte vi intresse av. Vår gräns för båtar går vid 1930, är de byggda efter det betraktar vi dem som nyare fartyg, säger Karl-Arne

Den äldsta båten i världen går i dag i Norge, »Skibladner« byggd 1856 i Motala. Den båten finns med i vännernas framtida planering. Den största de åkt med är »Bohuslän«, 43,13 meter lång och 7,42 meter bred.

– Men frågar man andra ångbåtsintresserade säger de nog att ångbåten *Stockholm* är större. Men den räknar vi inte som ångare för den går både på ånga och diesel. Sedan så är hon byggd 1931. Alldeles för sent, säger Karl-Arne.

Till nästa sommar har de bokat in sig med *Engelbrekt* som utgår från Leksand och sedan ska de ut med *Blidösund*. Ända ut till Svenska Högarna i Stockholms yttersta skärgård. Men det är inte första gången de åker med Blidösund.

– Blidösund är kanske vår favorit. En väldigt intressant båt som det finns mycket skrivet om och det är en av de båtar där vi fann det bästa bemötandet av personalen, säger Karl-Arne.

Trots det dominerande ångbåtsintresset så finns även andra båttyper Karl-Arne och Rune åker med. I somras ingick de i den celebra skaran som fick en plats på isbrytaren *S:t Erik*, byggd 1915 och nu museifartyg i Stockholm

– Båten går bara några turer om året och

det är väldigt svårt att få komma med, det var en härlig upplevelse att få åka med, säger Karl-Arne.

Känslan av lugn

När Karl-Arne och Rune åker ångbåt då vill de inte att det ska vara för många passagerare ombord.

– Nej inte vill vi trängas med en massa folk på festivaler och ångbåtsdagar, vi är där för att studera båten. Då bryr vi oss inte ens om vädret. När vi åkte med *Trafik av Hjo* regnade det som bara den, men det spelade ingen roll för det var så trevligt folk med, säger Rune.

Den enda sidoföreteelse av betydelse för Karl-Arne och Rune är ifall båten serverar ångbåtsbiff. Det är fin tradition det. Nej, det är just lugnet som är den verkliga känslan med att åka ångbåt menar de båda.

– Inget buller och inga maskinskakningar. En resa på ångbåt är som att flytta sig tillbaka hundra år tillbaka i tiden. Skönaste upplevelsen är svår att peka på, det varierar på vad det är för typ av båt. Men i stort sett så ger nog de stora ångbåtarna de skönaste upplevelserna, säger Karl-Arne.

Att köpa en liten ångbåtsslup själva och ånga runt med på Hjälmaran har de aldrig ägnat en tanke.

– Nej, jag skulle inte ens fundera på att skaffa mig roddbåt. Det är för mycket jobb, avslutar Karl-Arne. 🐾

Välkommen till Arholma!

En alla tiders ö, året runt – www.arholma.nu

**Krokholmens
Sjötrafik AB**

Reguljära båtturer och
beställningsturer .
Tel. 070-743 43 59

Arholma handel
Tel. 0176-56012

Service i skärgården sedan 1912

**BATTERI
ARHOLMA**

Tel. 0176-560 40
www.batteriarholma.se

*Boende - Kajaker
Café - Konferens*
www.arholmanord.se

Arholma Nord
Archipelago Lodge

**Arholma Dansbana
Krog&Kafé**
www.arholmadansbana.se

mat
dryck
musik
dans
scen
fest ...
tel 0176 560 87
076 5603242

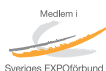
Arholma vandrarhem
Oppet året runt, Tel. 0176-56018

Designade Mässmontrar
Bärbara Displaysystem
Dekor, Text & Bild
Profilerade Utomhusprodukter

Ratius är ett ledande reklamföretag med inriktning på expo och event. Genom professionell kompetens och erfarenhet har vi genom åren producerat många spännande mötesplatser för företag / organisationer och deras målgrupper, både i Sverige och övriga världen.

Besök oss gärna!
Vi finns i Norrtälje, Görle industriområde och i Täby, Hägernäs. Och naturligtvis på webben. www.ratius.se

Vi skiljer dig från mängden.

Ratius Mässbyrå AB

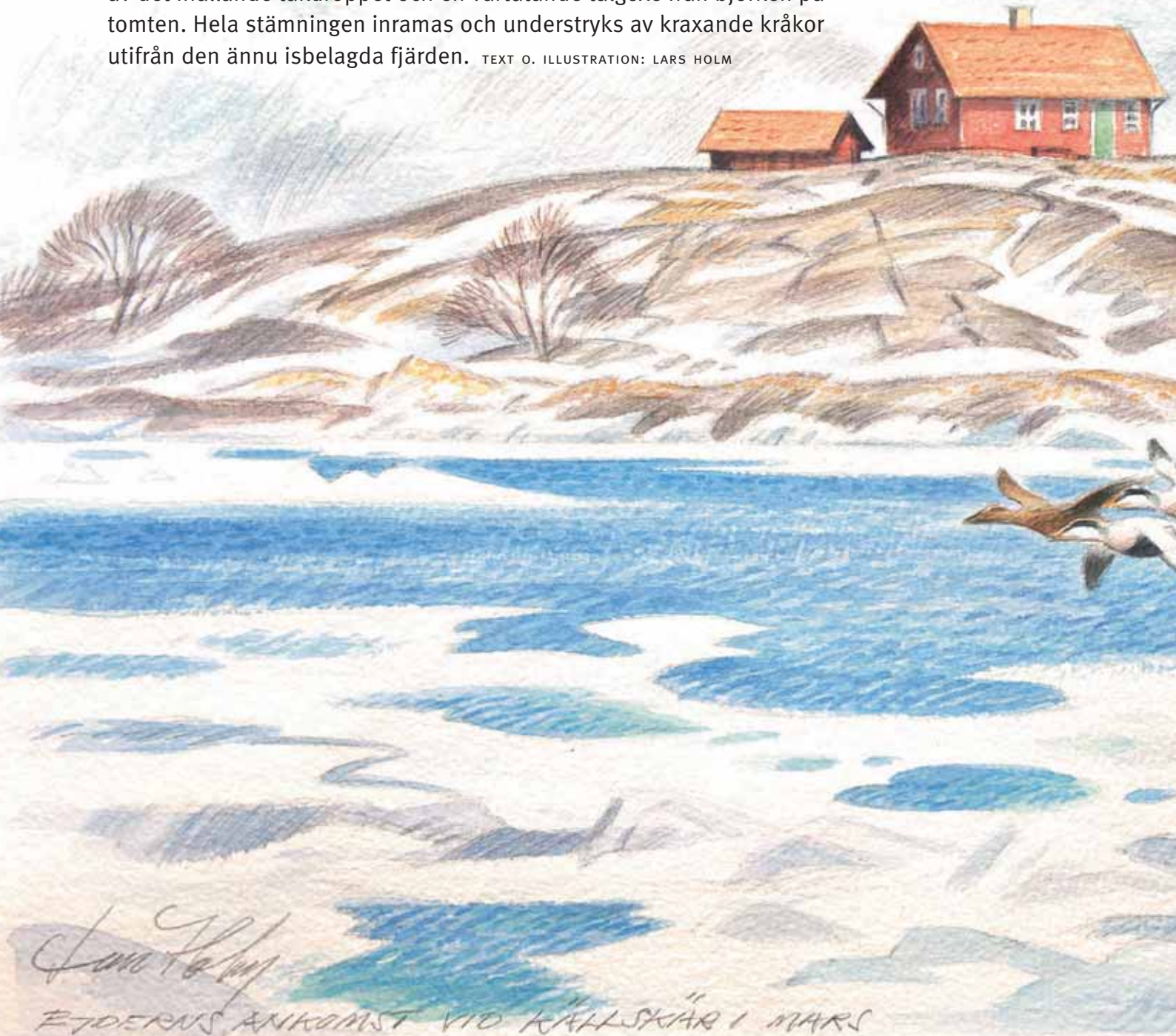
Propellervägen 6A • SE-183 62 Täby • Sweden • Tel +46 (0)8-544 44 350
Gösvägen 5 • SE-761 41 Norrtälje • Sweden • Tel +46 (0)176-20 80 50

info@ratius.se • www.ratius.se

Våren och ejdrarna

Jag står på trappen en dag i slutet av mars. Diset och dimman hänger tjock. Ibland lyckas en blek vårsol tränga igenom men mestadels vinner dimman.

Det är några plusgrader och det blåser en svag sydostlig vind. Det sörplar och kluckar från det snabbt minskande snötäcket. Allt ackompanjeras av det ihållande takdroppet och en vårtutande talgoxe från björken på tomten. Hela stämningen inramas och understryks av kraxande kråkor utifrån den ännu isbelagda fjärden. TEXT O. ILLUSTRATION: LARS HOLM

→ **JAG BESTÄMMER MEJ** för den vanliga rundan – hämtar jackan och packar ner skissblock, pennor och kikare i ryggsäcken. Tar mej längst ut på udden av den halvö där jag bor. Klättrar upp på en av de högsta klipporna. Spanar med kikaren ut över havet där dimman lättat något. Här finns ingen is och har inte gjort så på hela vintern. Bara vikarna har varit belagda.

Havet ligger grågrönt och oresonligt framför mina fötter. Tittar mot norr så långt det går, sveper med kikaren över sjön och ser enstaka skrakar som ligger på vattnet. Söderut ser jag Simpnaäsklubbs fyr.

Plötsligt lösgör sig fem vita lågt flygande prickar i söder. Är det inte...? Jo! Fem gudingar. De kommer snabbt emot mej. Sen viker de av mot öster. Jag får in dem i kikaren. Snart är de försvunna i grådiset. Kommer det fler? Tittar länge i kikaren. Men nej – det var tydligen bara en förtrupp.

Det går en dryg vecka. Solen och vinden har svept bort dimma och dis. När jag kommer ner till havet igen är det vitprickigt från

norr till söder. Det är hanarna som med sina vitsvarta dräkter syns bäst i den grova sjön. Med tubkikaren ser jag också ådorna. Vinden ökar. Det har blivit en tradition för mej att försöka räkna ejdrarna här vid stranden. Tyvärr har de genom åren minskat allt mer.

Rapporter om skadlig miljöpåverkan duggar tätt och inger oro för framtiden. Hur länge får vi se skärgårdsvårens budbärare på våra fjärdar?

Efter några dagar börjar ejdrarna närma sig land för att ta itu med bröllopsbestyren. Allting känns en smula nervöst och inte blir det bättre när havsörnen kommer vevande med sina stora vingsjok lågt över det gråblå riviga havet.

Våren stabiliserar sig

En större flock ejdrar lyfter och bildar nästan ett kalejdoskopliknande mönster i kikaren. Vita, bruna och svarta vingar. Örnen bryr sig inte utan nöjer sig med att skapa panik.

Det går ytterligare några dagar och våren har stabiliserat sig. Fågelkören ökar om

morgnar och kvällar. Koltrast, taltrast, rödhake med flera hörs från alla håll.

I skogen ligger självlysande snöfläckar och träden tecknar sig vackert mot den skira vårhimlen. Morkullans knorpande hörs över trädtopparna och på ängen med kvällsdimman kring benen står två ålgar som silhuetter med öronparabolerna riktade mot betraktaren.

Hela tiden hörs bruset från havet och gudingarnas »ah-haoh« och ådornas »käck – äck äck«.

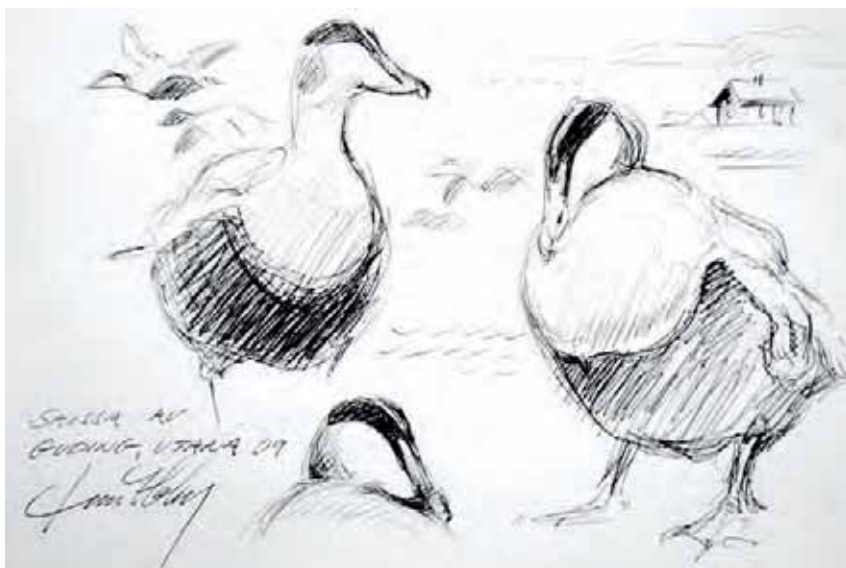
Värld av glas

När jag försöker somna tränger sig vårnatten in i mitt medvetande. En rödhakes första kyliga toner hörs utanför mitt sovrum. Jag kliver upp, klär på mej och går ut. Det är en grad minus. Världen känns som gjord av glas. Frost ligger kvar i svackorna. På väg ner mot sjön möter jag skogsharen. Den stannar, putsar nosen en stund och betraktar vandraren som en del av skogsinventarierna. När jag kommer för nära bryts förtrollningen och haren försvinner på tysta trampdynor in i grandunklet. Hela tiden hörs ejder och trut från havet. Jag rör mej försiktigt mot sjön. Sätter mej på en sten med havtorn runt omkring. Ser bra härifrån och tror att jag är skyddad från insyn.

Ejdrarna ligger nu i spridda smågrupper. Även kobbar och stenar är dekorerade med ejdrar. Solen har inte gått upp men ljuset tilltar alltmer. Gudingarna får en vacker blå ton i den kalla morgonen. Honorna uppvakts flitigt. Hanarna fänar och kråmar sig med sina krämrosa bröst. Emellanåt kastas huvudena med pistageperuken bakåt – »ahoo«.

Jag försöker göra skisser av skådespelet. Ibland reser sig en guding upp och visar den tuschsvarta undersidan. Ljuset silas genom vingarna och en liten vattenkaskad kastas upp. Timmarna går och jag lyckas fylla några sidor i skissblocket. Längre ut hörs mås och trut kackla. Solskivan bryter horisonten med sina första strålar. Fågelsången tilltar alltmer.

Packar ihop mina saker och vandrar hemåt. Tacksam för att än en gång ha fått uppleva en fin ejdermorgon. ☺

»Jag försöker göra skisser av skådespelet. Ibland reser sig en guding upp och visar den tuschsvarta undersidan.«

Väddö »Här trivs man«

Koppla av mellan himmel och hav
Ren njutning för kropp och själ

Njut en dag eller flera på
Roslagens vackraste SPA-
hotell. Ring oss för goda
förslag och färdiga paket!

KONFERENS, SPA & WEEKEND I ROSLAGEN

Tel: 0175 - 309 30. www.hotellhavsbaden.se

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-778 80

**VI HAR ÖPPET 8-21
ALLA DAGAR**

Välkommen!

ROSLAGENS SJÖFARTSMUSEUM
Älmsta Väddö

Museum (550 m²) med rika samlingar från
Roslagens sjöfart under gången tid
Beläget på Kaplansbacken
Egen brygga vid Väddö kanal

ÖPPETTIDER:

1 juni to m 31 augusti kl 10.00 - 16.00
Midsommarafton stängt
Extra öppethållande för grupper efter
överenskommelse

Telefon 0176-502 59

www.sjofartsmuseet.se

Försäljning av kaffe, läsk, bröd och glass

*Nyhet!
Nya resor i
matrasser i
alla rum!*

Lyckhem
Skärgårdspensionat

Pensionat * STF Vandrarhem * Stugor * Konferens * Bröllop * Restaurang

Väddös sydspets heter Björkö, där finns byn Skeppsmyra och där 500m från vattnet ligger vårt
trivsamma pensionat. Här kan ni njuta utav lugnet och tystnaden i vår natursköna miljö!
På Lyckhem Kan du hyra båt för fiske, ta en cyckeltur efter våra vackra vägar, koppla av i vår
vedeldade bastu. Välkomna!

www.lyckhem.nu

0176-94027

info@lyckhem.nu

Tag ett dopp medans vi målar!

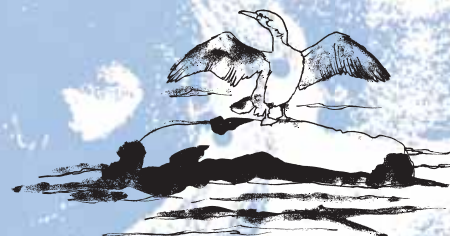
Väddö Måleri
0176-521 34 & Förvaltning

Grisslehamnsv. 7, 760 40 Väddö | tel: 0176-521 34 | www.vaddomaleri.se

För dig som privatperson och vår
kunnighet blir tillsammans med
regeringens gällande ROT-avdrag
- Mycket måleriarbeten
för pengarna!

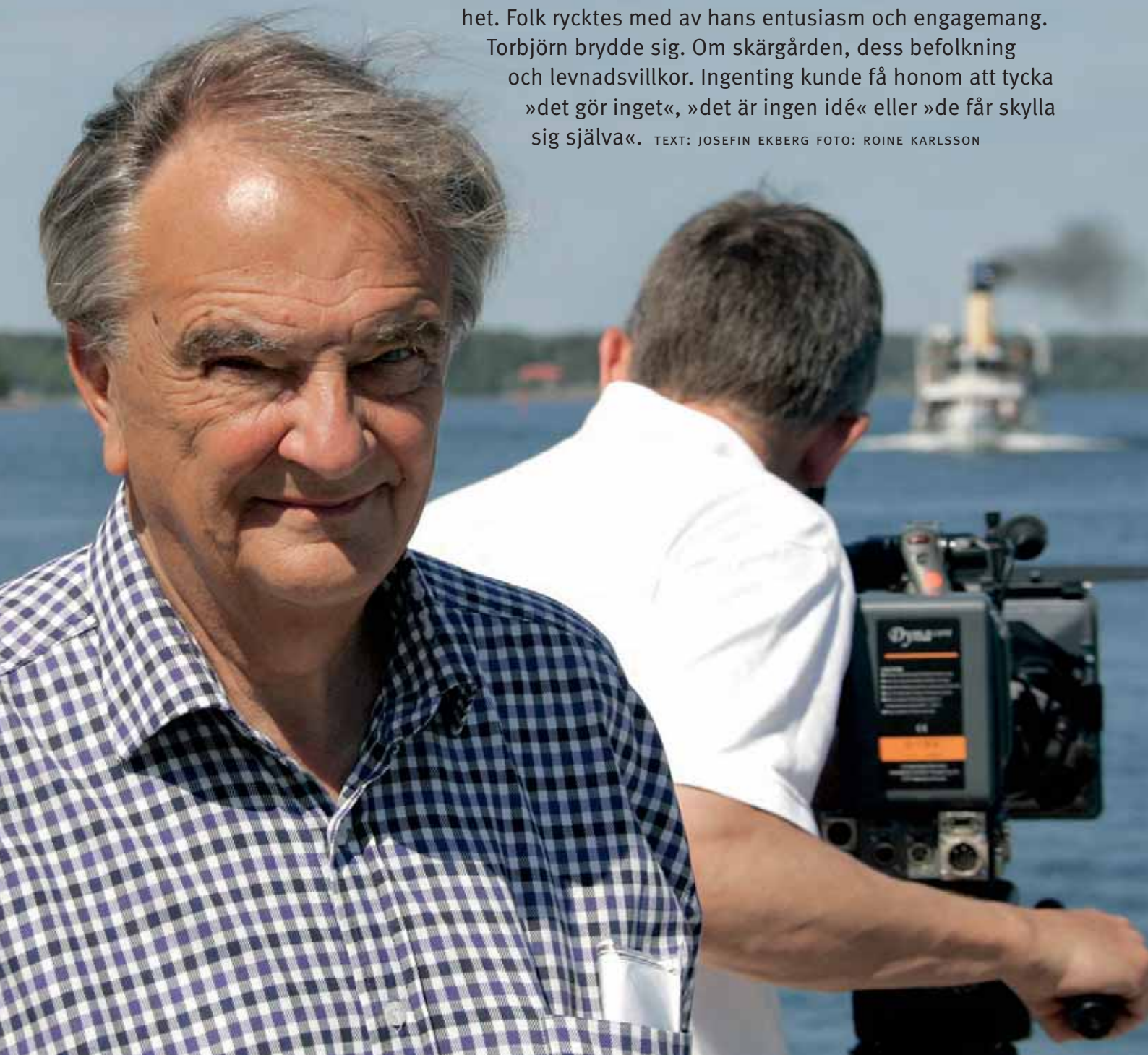

www.vaddo.fhsk.se

ö-folk Mannen som älskade skärgård ...

... och skärgården älskade honom. Redaktör Torbjörn Wileen, signaturen TWIN var en karismatisk och färgstark man. En stor personlighet. Folk rycktes med av hans entusiasm och engagemang. Torbjörn brydde sig. Om skärgården, dess befolkning och levnadsvillkor. Ingenting kunde få honom att tycka »det gör inget«, »det är ingen idé« eller »de får skylla sig själva«. TEXT: JOSEFIN EKBERG FOTO: ROINE KARLSSON

→ **TORBJÖRN VAR EN ELDSJÄL** som brann för skärgårdens väl. Ingenting kunde få hans glöd att falna. Inte ens »tumörhelvetet« som han själv kallade knölen som skulle bort. Men efter en lyckad operation tillstötte komplikationer som för evigt släckte hans liv. Vi är många som saknar denne store tidningsman. För mig var han »herr Skärgård« med stort S. Det han inte visste om skärgård var inte värt att veta.

Det hela började när han som liten grabb om somrarna bodde med sina föräldrar i Skeppsmyra på Björkö-Arholma. Han var enda barnet och gav sig ofta ut på egna upptäcktsfärder med isekan »Lill-Putte«.

– För mig var Lill-Putte en Waxholmsbåt. Jag lastade den om morgnarna med stenar som var gods, hade mängder med bryggor längs de stundom tuffa Björkö- och Lidöfjärdarna och gjorde timslånga resor, berättade Torbjörn.

Hans pappa lärde honom att vara ödmjuk mot skärgårdsborna.

– Något som har blivit ett rättesnöre för mig är vad min pappa då sa: Kom ihåg att nu är vi gäster i skärgården – i en fungerande kultur. Vi måste vara uppmärksamma, lyssna och bete oss efter vad som gäller här, förklarade Torbjörn.

Kanske var det tack vare pappans visa ord som senare gjorde att Torbjörn lyckades komma skärgårdsborna nära. Han fick många

kära vänner hos ett folk som kanske inte alltid var så lätt att komma in på livet. Några han nämde som sina läromästare var båtbyggaren Erik Levander, skepparbonden Fridner Svärd och framförallt sjöräddaren Harry Sjöblom på Fejan. Harry förekom ofta i Torbjörns populära TV-serie Kust och Hav på 80-talet.

Torbjörn visste tidigt att han ville bli journalist. Redan som elvaåring gjorde han sin första tidning, Motorjournalen. Den handlade om speedway, en annan av hans passioner. I senare tonåren höll han på med revyer och blev upptäckt av Karin Falck och Kåge Sigurth som satt i publiken.

– Du ska börja på TV efter lumpen, sa Kåge till honom.

Och så blev det. Det började med familjeprogram som Krokodilen och adventskalendern Farbror Pekkas handelsbod för de som minns. Men snart tog intresset för skärgård överhanden. Och många TV-produktioner blev det. Ett hundratal. Om kust, hav, skärgård, smugglare och båtar. Torbjörn förstod att skärgårdsborna behövde en egen tidning. 1996 startade han Skärgården – Vaxholms nya tidning.

Hans skötebarn som så tragiskt gick omkull om och om igen för att resa sig ur askan gång på gång med nya ägare men till slut utan sin grundare och chefredaktör. Varpå skärgårdsbor förtvivlat vände sig till honom med orden »Gör något« och fick svaret »Gör något själva«. Så blev Skärgårdsnytt till. Som till slut fick sig se besegrad av konkurrenten Skärgården.

Ett hårt bakslag för Torbjörn som aldrig gav upp. Den borte optimisten. Efter det blev det inga fler tidningsprojekt. Men hans engagemang för skärgården levde vidare. Torbjörn anlätades ofta som moderator på möten. Han gav ut boken »Jäntongen« på Örhn. Ett av hans senaste projekt blev att filma ångfartyget Blidösunds sista resa till utskärgården. Mellan uppdragen frilansade han lite åt MagasinSkärgård.

Jag fick äran att lära känna honom för nio år sedan då han tog mig under sina vingar in i tidningsvärlden och smittade mig med sitt brinnande skärgårdsintresse. I dessa OS-tider kan man säga att Torbjörn har lämnat över facklan och glöden brinner än ... 🐼

»Vi måste vara uppmärksamma, lyssna och bete oss efter vad som gäller här.«

Värmdö med alla öar ...

SANDHAMNS VÄRDSHUS

Etabl. 1672

Vi erbjuder en lugn och fridfull skärgårdsmiljö för dig som vill njuta av naturens skönhet, god mat och avkoppling.

Boka även övernattnin, konferens eller weekendpaket.

Ring 08-571 530 51 eller se vår hemsida

www.sandhamns-varshus.se

VARMT VÄLKOMMEN

Taxitrafik Turtrafik Beställningstrafik

till privata och allmänna bryggor. Välutrustade båtar för Chartertrafik upp till 150 personer. "Madam" är handikappanpassad

www.battaxi.se

08 571 50 100

Hyr skärgårdsstuga på Värmdö!

Vi förmedlar allt från enkla stugor till exklusiva sjöställen med alla bekvämligheter

STOCKHOLM

Skärgårdsstugor

Tel 08-570 231 31

www.skargardsstugor.se

Din lokala stugförmedlare för en lyckad semester!

VÄLKOMNA TILL

NÄMDÖ KÖK & BAR

SOLVIKS BRYGGA

STOR UTESERVERING VID VATTNET

À LA CARTE OCH DAGENS LUNCH

INFO OM ÖPPETTIDER 08-571 563 79

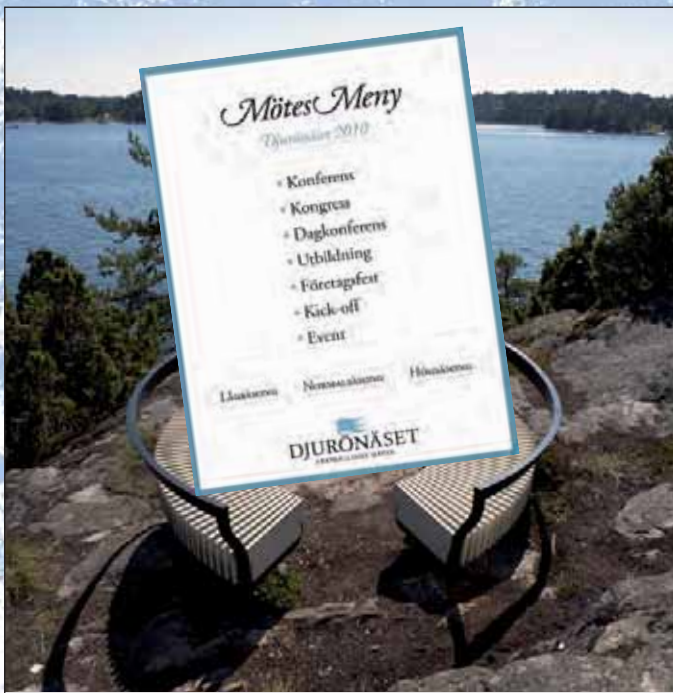
WWW.GUNSLIVS.SE

Bed & Breakfast på Svartsö

Mycket vacker plats med mysig atmosfär. Varmt välkomna! Lena & Bosse

070-595 89 16

Välj ett färdigt mötespaket

Nu kan du välja från en meny av färdiga, attraktivt prissatta konferens- och mötespaket, i olika prisklasser. Välj vilken typ av möte du planerar, till exempel en konferens, utbildning eller kick-off. Därefter väljer du hur påkostat du vill ha mötet, efter vad din mötesbudget medger.

Säsongsmenyer

Vällagad svensk mat som inte går att missförstå, blir du serverad på Djurönaset. Ekologisk och närproducerad är två ledord vi följer så långt det är möjligt.

Olika säsonger

Våra mötespaket är olika prissatta beroende på säsong: hög, normal och lågsäsong, med konkurrenskraftiga priser året om.

Mer om våra mötespaket och allt som ingår på www.djuronaset.com

DJURÖNÄSET
FÖRTROLLANDE MÖTEN

08-571 490 00 www.djuronaset.com

**siggesta
gård**
VÄRMDÖ

Vi har öppet året runt
– kom och hälsa på!

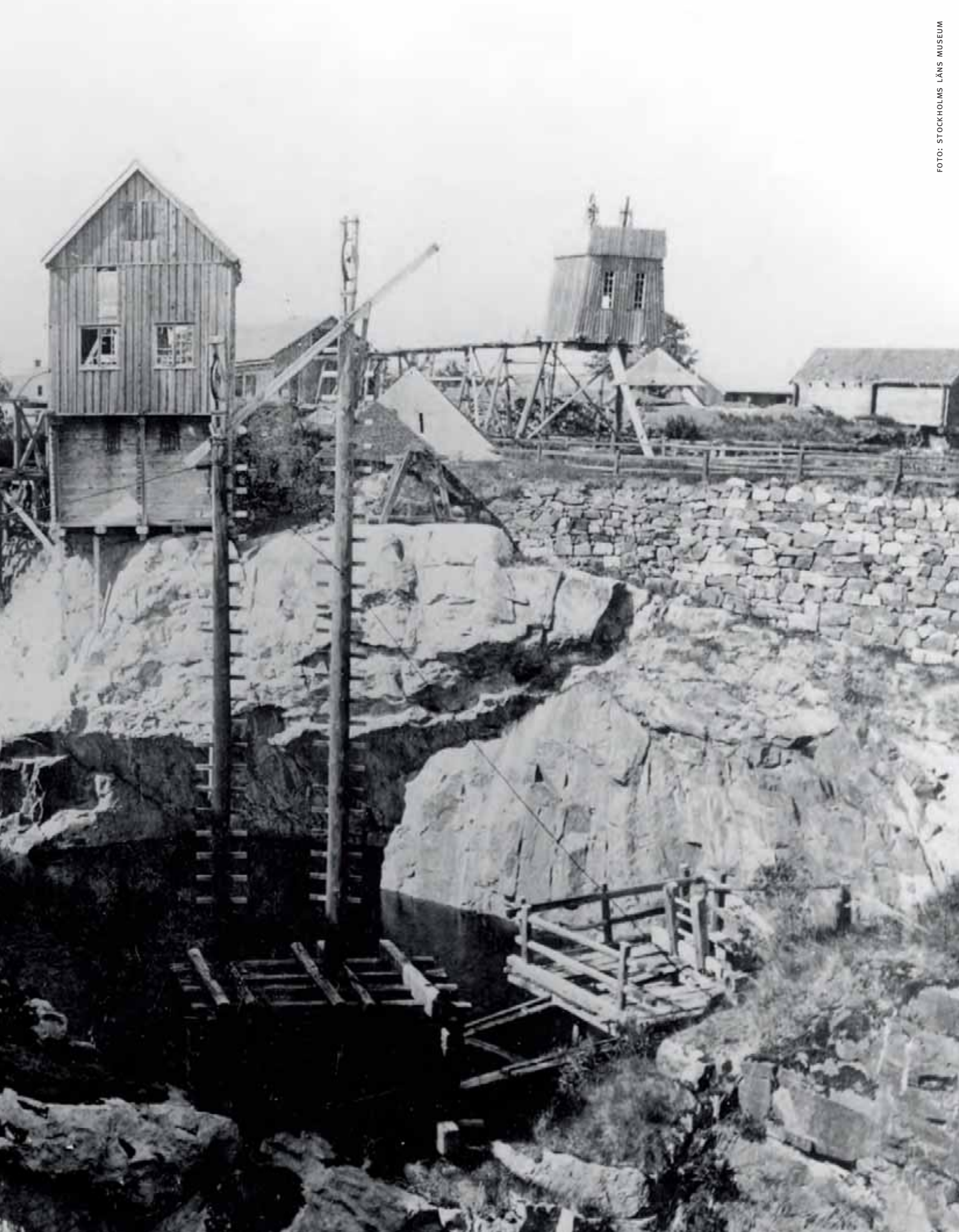
www.siggestagard.se

Läs mer på vår hemsida eller
ring 08-562 80 100 för mer information.

Järnet på Utö

Utö är den i särklass mest besökta ön i skärgården. Många känner till värdshuset, utö-limpan och småbåtshamnen. Men få har upptäckt öns spännande gruvmuseum med landets kanske äldsta järnmalmgruva. TEXT: IVAN MARKOWICZ

→ **VI TRÄFFAS** en vacker vårdag när björkarna just börjat få musöron och små tussilagon försiktigt tittar fram på dikesrenarna. *Marianne Kajerdal* slår upp portarna för att vårstäda gruvmuseet i det gamla spruthuset från 1721 mitt emot värdshuset.

De flesta som promenerar uppför backen och nyfiket tittar in i museet känner inte till gruvan. I stället handlar Utöbildnen om klippbaden, värdshuset och småbåtshamnen, berättar hon.

– Jag har funderat lite över det. Här intill finns landets kanske äldsta järnmalmsgruva. Jämför man med hur turister lockas till Birka tycker jag att det görs alldeles för lite för marknadsföra Utö gruva.

De planerade besöken består i dag mest av gymnasieklasser, grupper med bergsingenjörer och amatörgeologer, samt en och annan grupp geologstuderande från bland annat USA, fortsätter hon.

Utös historia är onekligen intressant – och den är oupplösligt förenad med gruvnäringen.

De arkivariska beläggen för gruvdrift före 1600-talets början är få, även om Utö gruva nämns i Gustav Vasas jordebok av år 1559. Samtidigt vet man att tyska bergsmän bröt malm på ön långt tidigare.

Av ett privilegiebrev från 1354 framgår att Garpenberg är Sveriges äldsta gruva i drift. Men redan minst 300 år tidigare bröts faktiskt malm på Utö. Det bevisar fynd som gjorts av slaggsten i Visby ringmur med den bara på Utö förekommande mineralen Holmqvistit.

Storskalig gruvbrytning började dock på Utö först i början av 1600-talet, under Carl IX regeringstid. Vid denna tid öppnades de tre största gruvorna – Nyköpingsgruvan, Långgruvan och Finngruvan. Flera av gruvorna fick sitt namn efter platser där järnbruken

FOTO: IVAN MARKOWICZ

FOTO: MATS LINDFORS

låg – som Nyköping och Finland. Finnar, sörmänningar och norrmänningar var de som hade rätt att bryta malmen på ön.

Riskfylld tillvaro

Under 1600-talet var Sverige den viktigaste järnproducenten i Europa. Och även om produktionen, med dagens mått mätt var låg skedde en omfattande utskjppning av malm från Gruvbryggan till fjärran hamnar i Sverige och till Finland.

Gruvan byggde onekligen upp ett visst välstånd på Utö, även om det var ojämnt fördelat. Adelsläkter och industrialister var under kommande sekler ägare av gruvan – med vissa avbrott då den var kronans egendom.

För gruvarbetarna och deras hustrur, som också kunde jobba i gruvan, var tillvaron hård och riskfylld. Ordet arbetsmiljö var knappt ens påtänkt. Metoden med tillmakning, att »spränga» genom att elda i berget, ersattes från 1700-talet med krutsprängning, men riskerna var alltjämt stora.

Vid många gruvor, troligtvis även på Utö, var det därför sed att man före nedstignandet till underjorden på stegarna samlades för att be en bön eller sjunga en psalm.

Parallellt med gudstron härskade långt fram i tiden även den gamla folktron om att världen var befolkad av övernaturliga väsen. I skogen fanns skogsräet, i bergen trollen och

jättarna, i sjöar och bäckar levde näcken och strömkarlen, i stall och hyttor vakade tomtar över arbetet.

Vid gruvor som på Utö hade gruvariet makt att styra och ställa över gruvarbetet. Ofta uppträdde rået i kvinnogestalt, som en fin mamsell med skimrande silversmycken och herrskapskläder.

När jag tillsammans med Marianne står och blickar över det 215 meter djupa vattenfyllda hålet i Nyköpingsgruvan är det nog sådana pusselbitar i bilden som jag saknar mest:

Hur levde de människor som knogade och slet här? Vad hade de för tro och drömmar, vad handlade deras ilska, deras omsorger, deras rädsla och vanmakt om?

För som besökare blir jag inte serverad den »sanna» bilden av gruvepoken på Utö – den måste jag skapa själv. Det finns över huvud taget bara ett foto bevarat på gruvan då den ännu var i drift.

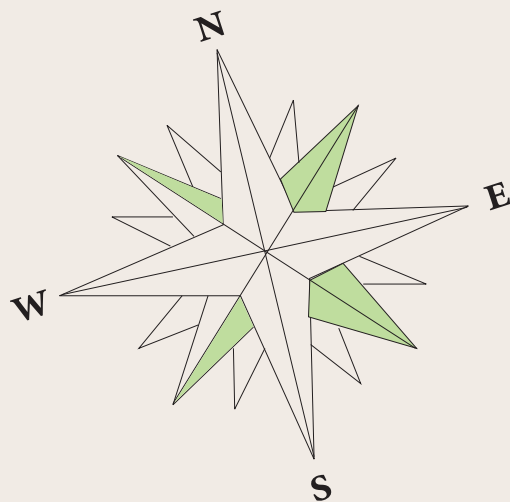
På Utö finns heller ingen gruvlave bevarad från gruvdriftens tid, inga vinschar och spel, inga schakt eller gruvgångar. Det fåtal föremål som bevarats finns främst i gruvmuseets lilla lokal. Och de få och knapphändiga skyltar som ännu går att läsa berättar mest om statistik och »stora» händelser.

Marianne Kajerdal tror att ökad tillgänglighet är viktigast för att få fler att upptäcka gruvan.

Hon hoppas nu mycket på det intresse som ägarna till Utö värdshus uttryckt för någon sorts samarbete med gruvmuseet om att sätta mer ljus på gruvan. ☺

»Utös historia är onekligen intressant – och den är **oupplösligt förenad med gruvnäringen.**«

Din SkärgårdsGuide

Nytta o. nöje

Krogar

Östhammar/Öregrund

STRANDHOTELLET SEGLARBAREN, ÖREGRUND, 0173-316 00
www.strandhotellet.nu
RESTAURANG KVARKEN, SUNDSVEDEN
0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
FORSMARKS VÄRDShUS, FORSMARK
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se
ROSPINGLAN, ÖSTHAMMAR
0173-106 35, Drottninggatan 16
MARIAS KÖK & BAR, ÖSTHAMMAR
0173-215 25, www.mariaskok.se

Norra skärgården

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se
ARHOLMA DANSBANA, ARHOLMA
0176-560 87, 0765-60 32 42
www.arholmadansbana.se
(sommartid)
BRYGGANS PUB & RESTAURANG, ÄLMSTA, 0176-502 08
LYCKHEM SKÄRGÅRDPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27, www.lyckhem.nu
SJÖBLOMS RÖKERI, FEJAN
0176-430 23
www.fejans-rokeri.net
FEJANS KROG & KONFERENS, FEJAN
0176-430 42, www.fejan.se
LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens),
404 98 (krog), www.lidokrog.nu
S/S NORRTELJE, NORRTELJE
0176-191 40, www.ssnorrtelje.se
PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTELJE
0176-103 34
www.pensionatgranparken.se
ÅTELLET I NORRTELJE
0176-70 04 50, www.atellet.se

KONTRAST RESTAURANG, NORRTELJE
0176-101 29, www.kontrast.cc
BLIDÖ VÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se

Mellersta skärgården

NÄSSLINGEN, LJUSTERÖ
08-542 472 10
www.nasslingen.se
FINNHAMNS CAFÉ & KROG, FINNHAMN
08-542 464 04, www.finnhamn.se
GRINDA VÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
RINDÖ KROG, VAXHOLM
08-541 764 10, www.rindokrog.se
WAXHOLMS GOLFPRESTAURANG, BOGESUND, 08-541 351 47
www.waxgk.se
RESTAURANG MAGASINET, VAXHOLM
08-541 325 00
www.restaurangmagasinet.se
WIKSTRÖMS FISK, MÖJA
08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se
NORRA STAVSUDDA HANDEL, N STAVSUDDA, 08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se
SKÄRMARÖ SJÖKROG, VÄRMDÖ
08-571 461 77 (sommartid)
www.skarmarosjokrog.se
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 90
www.fagelbrohus.se
SEGLARHOTELLET I SANDHAMN
08-574 504 00
www.sandhamn.com
SANDHAMNS VÄRDShUS, SANDHAMN
08-571 532 64
www.sandhamns-varshus.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
RESTAURANT J, NACKA STRAND
08-601 30 25
www.restaurantj.com

BOCKHOLMEN HAV & RESTAURANG, STOCKHOLM, 08-624 22 00
www.bockholmen.com
GÅSHAGA HOTELL & RESTAURANG, LIDINGÖ
08-601 34 00, www.gashaga.nu

Södra skärgården

NÄMDÖ KÖK & BAR/GUNS LIVS, NÄMDÖ, 08-571 563 79 (krog),
08-571 560 17 (affär)
www.gunslivs.se
SKÄRGÅRDSKROGEN, SALTSJÖBADEN
08-717 15 60/70
www.skargardskrogen.com
SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-571 419 19
www.smadalarogard.se
DALARÖ KROG MYSINGEN, DALARÖ
08-501 515 25
www.mysingen.com
KROGEN PÅ ORNÖ, ORNÖ
08-501 560 00, www.ornokrog.se
GÅLÖ SKÄRGÅRDSKROG, GÅLÖ
070-760 46 16, 0768-98 74 02
www.galokrog.se (sommartid)
BÅTSHAKET, ÄLÖ
08-501 574 63
www.batshaket.se (sommartid)
RÄNÖKÄLLAN, RÄNÖ
08-501 576 31 tele
08-501 570 26 fax
www.rano.se (sommartid)
NÄTTARÖ KROG, NÄTTARÖ
08-520 400 96 (sommartid)
www.nattarö.nu
RESTAURANG KROKEN, NYNÄSHAMN
08-520 155 20
www.restaurangkroken.se
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se
LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se
MUSKÖ SJÖKROG, MUSKÖ
08-500 450 80, www.sjokrog.se

ÖJABODEN, LANDSORT
08-520 341 11, www.landsort.nu
SÖDERTÄLJE GÄSTHAMN, SÖDERTÄLJE
08-550 647 12, 070-310 64 49
www.sghc.net
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

Trosa

ANTONS KROG, FD MAMSELL TROSA
0156-127 49
www.antonskrog.se
TROSA STADSHOTELL & SPA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
FYREN I TROSA
0156-122 00
www.fyrenitrosa.se
BOMANS HOTELL & RESTAURANT
0156-525 00
www.bomans.se
TROSA SJÖKROG
0156-310 10 (sommartid)
www.trosasjokrog.se

Sörmland

NYNÄS SLOTT, TYSTBERGA
0155-26 15 10
www.nynasslott.se

Åland

BRUDHÄLL HOTELL & RESTAURANT, KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com
RESTAURANT NAUTICAL, MARIEHAMN
+358 (0)18 199 31
www.visitaland.com/nautical
REMMARINA STUGBY & REST KASTÖREN, KUMLINGE
+358 400 52 91 99
www.remmarina.com
GLADA LAXEN, KUMLINGE
+358 (0)400 72 12 21
www.gladalaxen.com

Café

Öregrund/Östhammar

SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND
0173-133 64, 0709-46 84 18
www.green-house.com/sundboden
HOTELL FLORAS TRÄDGÅRD, ÖREGRUND, 0173-316 60
www.hotellflora.se
ANKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-305 12 (sommartid)
www.ankargarden.se
ADAS KAFFESTUGA, ÖSTHAMMAR
0173-129 99, www.adaskaffestuga.se
RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se
JÄRNBODEN I HARG, HARGSHAMN
0173-200 63 (sommartid)
070-290 99 35, www.distingo.se
SANDA GÅRD, SANDA
0173-230 96, www.sandagard.se

Norra skärgården

ARHOLMA DANSBANA, ARHOLMA
0176-560 87, 0765-60 32 42
www.arholmadansbana.se
(sommartid)

OVANSUNDETS KIOSK & CAFÉ, NYSÄTTRA-VÄTÖ, 0176-23 00 11
www.ovansundetskiosk.se
PYTHAGORAS INDUSTRIMUSEUM, NORRTÄLJE, 0176-100 50
www.pythagorasmuseum.se
BLIDÖ WÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se
CAFÉ TRUTEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (sommartid)
www.rodlogaboden.se
SIGNES GÅRDSBUTIK, BERGSHAMRA
0176-26 22 48, 0735-33 57 64
www.signesgardsbutik.se

Mellersta skärgården

DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD, ÅKERSBERGA, 08-540 208 25
www.domarudden.se
GALLERI LENA LINDERHOLM, VAXHOLM, 08-541 321 65, www.linderholm.se

RODDARHUSET I VAXHOLM
0734-34 36 10
www.roddarhuset.se
RESTAURANG MAGASINET, VAXHOLM
08-541 325 00
www.restaurangmagasinet.se

GRINDA WÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
STAVSNÄS HEMBAGERI, STAVSNÄS
08-571 504 60 (sommartid)
SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se

Södra skärgården

SÖDERTÄLJE GÄSTHAMN, SÖDERTÄLJE
08-550 647 12, 070-310 64 49
www.sghc.net
SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Sörmland

NYNÄS SLOTT, TYSTBERGA
0155-26 15 10, www.nynasslott.se

Åland

MARIEBAD, MARIEHAMN
+358 (0)18 531 650
www.mariebad.net
REMMARINA STUGBY & REST KASTÖREN, KUMLINGE
+358 400 52 91 99
www.remmarina.com

Hotell/pensionat/B&B

Östhammar/Öregrund

HELSENGEN HIMMEL & HAV, GRÄSÖ
0173-370 41, 070-330 14 27
www.helsingen.nu
HOTELL FLORAS TRÄDGÅRD, ÖREGRUND
0173-316 60, www.hotellflora.se
STRANDHOTELLET, ÖREGRUND
0173-316 00
www.strandhotellet.nu
MELLANGÅRDEN TVÄRNÖ, TVÄRNÖ
0173-711 18
www.oregrund.nu/tvarno

Norra skärgården

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se
MATS PERSGÅRDEN B&B, GRISSLEHAMN, 0175-302 25
www.matspersgarden.com
LYCKHEM SKÄRGÅRDSPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27, www.lyckhem.nu
LIDÖ WÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens),
404 98 (krog), www.lidokrog.nu

Roslagen

- en stund för dig själv

Roslagens skimrande skärgård lockar med 13 000 öar, skärgårdsutflykter, nationalpark, havsörn och säl. Här väntar hantverk, konst, skärgårdskrogar, vandrarhem och pensionat i kulturmiljöer med spännande historia.

Roslagen är Vaxholm, Österåker, Norrtälje och Östhammar. Här finns idyllerna vid vattnet - små charmiga städer som bjuder på allt från fiske och fest till delikatesser och design.

Upplev Sveriges historia vid de världsunika vallonbruken, Wira Bruk, Vaxholms fästning och den heliga Birgittas bönegrotta. Fyrtio medeltida kyrkor och lika många museer finns att upptäcka.

Välkommen att möta våren i romantiska Roslagen - 20 minuter norr om Stockholms city!

Roslagens turistbyråer berättar mer - www.roslagen.se

Roslagen
www.roslagen.se

Foto: Paulina Westerlind

WIK BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE
0176-27 03 22, 070-789 69 98
www.wikbnb.se

STJÄRNVRETEN B&B, VRETA
0176-146 83, 070-333 93 38
www.stjarnvreten.se

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE,
0176-103 34
www.pensionatgranparken.se

ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50, www.atellet.se

BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

RÅNÄS SLOTT, RÅNÄS
0175-747 00, www.ranasslott.se

Mellersta skärgården

NÄSSLINGEN, LJUSTERÖ
08-542 472 10, www.nasslingen.se

VÄSBY GÅRD & KONFERENS, LJUSTERÖ,
08-542 410 65
www.vasbygard.com

STENSNÄS KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 292 00, www.stensnas.se

LAOMI HUS, SVARTSÖ, 070-595 89 16

SVARTSÖ HERRGÅRDPENSIONAT, SVARTSÖ
08-542 470 17 (sommartid)
www.svartsoherrgardspensionat.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedandbreakfast.se

BOGESUNDSGÅRDEN, VAXHOLM
08-541 322 40, 070-752 73 03
www.bogesundsgarden.se

VILLA PARADIS, VAXHOLM
076-867 67 20, 08-541 314 35
www.villaparis.se

LJUNGBERGSGÅRDEN, TYNNINGÖ
08-541 390 93
www.ljungbergsgarden.se

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

DJURÖNÄSET, DJUR, 08-571 490 00
www.djuronaset.com

FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 19
www.fagelbrohus.se

HOTELL BLÅ BLOM, GUSTAVSBERG
08-574 112 60, www.blablom.se

SEGLARHOTELLET I SANDHAMN
08-574 504 00
www.sandhamn.com

GÅSHAGA HOTELL & RESTAURANG, LIDINGÖ
08-601 34 00, www.gashaga.nu

Södra skärgården

SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-571 419 19
www.smadalarogard.se

DALARÖ HOTELL BELLEVUE, DALARÖ
08-501 504 10
www.dalarohotel.com

LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ
08-500 454 10
www.ludvigsgberg.se

SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

NYNÄSGÅRDEN, NYNÄSHAMN
08-520 205 90
www.nynasgarden.se

Trosa

TROSA STADSHOTELL & SPA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

BOMANS HOTELL & RESTAURANT
0156-525 00, www.bomans.se

Åland

PELLAS GÄSTHEM, LAPPO
+358 (0)40 832 43 33
www.pellas.ax

BRUDHÅLL HOTELL & RESTAURANT, KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com

PARK ALANDIA HOTEL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.vikingline.se/parkalandia-hotel

GLADA LAXEN, KUMLINGE
+358 (0)400 72 12 21
www.gladalaxen.com

Vandrarhem

Öregrund/Östhammar

STF ÖRSKÅRS VANDRARHEM,
0173-340 21, www.orskars-fyr.se

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00, www.epokgarden.se

Norra skärgården

STF ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40, www.arholmanord.se

STF BULL-AUGUST GÅRD, ARHOLMA
0176-560 18

STF LYCKHEM SKÄRGÅRDPENSIONAT, BJÖRKÖ
0176-940 27, www.lyckhem.nu

STF TURISTGÅRDEN HAGA, ÄLMSTA
0176-500 78
www.svenskaturistforeningen.se

STF FRITIDSBYNN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 070-880 08 38

FEJANS KROG & KONFERENS, FEJAN
0176-430 31, www.fejan.se

STF LIDÖ VÄRDSHUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens),
404 98 (krog), www.lidokrog.nu

STF VANDRARHEMMET HVILAN, NORRTÄLJE, 070-792 81 82,
www.bopahvilan.se

Vi stöder Skärgårdshandlarna!

DN.	Coca-Cola	Cåteborgs	Malaco
GB GLACE	bonaqua	OLW	bilars
Rydberg	Risifrutti	FELIX	BOB
Kronägel	RONICOLIE	TIGER	LIVET BRÖD
AGA Gasol	ONICO	SJÖ & HAV	
RÖLUNDA GÅRD	axfood	men:go	
STOCKHOLM GRATIS!	Magasin Skärgård	VISIT SKÄRGÅRDEN	
SKÄRGÅRDEN			

Välkommen till oss!

En tur i skärgården kräver inga förberedelser. Skärgårdens handelsbodar har allt du behöver. Livsmedel, färsk fisk, nybakat bröd, skärgårdssläjd och ofta lokalt odlade grönsaker. Många av oss har bensin och gasol, är ombud för apotek och systembolag och hyr även ut cyklar, kanoter eller rum. Ring oss gärna för sortiment och beställningar. Läs mer på www.skaergardshandlarna.com

En bra affär!

Besök oss i monter AG:19!

www.skaergardshandlarna.com

- 1. Arholma Handel 0176-560 12
- 2. Ö-Butiken Tjockö 0176-431 80
- 3. Fejans Rökert 0176-430 23
- 4. Rödöghuset 0176-571 612 00
- 5. Husarö Handel 08-542 450 90
- 6. Ingmarö Livs 08-542 460 20
- 7. Finnhamns Sommarbutik 08-542 462 07
- 8. Svartö Lanthandel 08-542 473 25
- 9. Coop Långvik Mjöja 08-571 612 00
- 10. Grinda Lanthandel 08-542 494 91
- 11. Länsmacken Livs 08-542 473 21
- 12. Coop Berg Mjöja 08-571 612 00
- 13. Norra Stavudda Handel 08-571 650 78
- 14. Harö Livs 08-571 571 91
- 15. Westerberga Livs Sandhamn 08-571 530 19
- 16. Alicia's Lanthandel Romarna 08-571 527 00
- 17. Guss Livs Nämndö 08-571 560 17
- 18. Kymendö Service 08-501 542 65
- 19. D. Sjöbergs Skärgårdshandel Örnö 08-501 560 14
- 20. Uus Livs 08-501 570 05
- 21. Rånö Butiken 08-501 571 22
- 22. Nättarö Handelsbod 08-520 400 15

● Bensin och gasol
● AGA gasol

BLIDÖ VÄRDHUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se

Mellersta skärgården

STF FINNHAMNS VANDRARHEM, FINNHAMN, 08-542 462 12
www.finnhamn.se
STENSÅS KONFERENS, ÅKERSBERGA, 08-540 292 00, www.stensas.se
STF SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.svenskaturistforeningen.se
BOGESUNDSGÅRDEN, VAXHOLM
08-541 322 40, 070-752 73 03
www.bogesundsgarden.se
STF BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM & KONFERENS, VAXHOLM
08-541 750 60, www.bogesunds-slottsvandrarhem.se
STF GRINDA VANDRARHEM, GRINDA
08-542 494 91
www.svenskaturistforeningen.se
STF GÄLLNÖ VANDRARHEM, GÄLLNÖ
08-571 661 17, www.gallno.se
STF LILLSVED, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.svenskaturistforeningen.se
STF STORA KALHOLMEN, VÄRMDÖ
08-542 460 23
www.svenskaturistforeningen.se
STF MÖJA, 08-10 02 21
www.svenskaturistforeningen.se
STF TOLLARE VANDRARHEM, NACKA
08-505 686 40
www.svenskaturistforeningen.se
STF VANDRARHEM AF CHAPMAN & SKEPPSHOLMEN, STOCKHOLM
08-463 22 66, www.svenskaturistforeningen.se/afchapman

Södra skärgården

STF TYRESÖ VANDRARHEM, TYRESÖ
08-770 03 04
www.svenskaturistforeningen.se
GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10, www.grundet.se
STF DALARÖ VANDRARHEM, DALARÖ
08-501 516 36,
www.svenskaturistforeningen.se
STF VANDRARHEMMET TULLHuset, HUVUDSKÅR, 08-501 560 92
www.svenskaturistforeningen.se
STF THIELSKA VILLAN, FJÄRDLÅNG
08-501 560 92
www.svenskaturistforeningen.se
STF UTÖ VÄRDHUS, UTÖ
08-504 203 15
www.svenskaturistforeningen.se
STF NÄTTARÖ, 08-520 400 13
www.dinskargard.se
SORUNDA VANDRARHEM, SORUNDA-NYNÄSHAMN
08-530 410 50, 070-547 07 50
www.sorunda-wandrarhem.se
STF NICKSTA CAMPING, NYNÄSHAMN, 08-520 127 80
www.svenskaturistforeningen.se
ÖJABODEN, LANDSORT
08-520 341 11, www.landsort.nu
LANDSORTS VANDRARHEM, LANDSORT, 08-520 341 05, www.landsort.com

Trosa

STF STUDIO LAGNÖ, LAGNÖVIKEN
0156-224 70, www.studiolagno.se
STF VANDRARHEM SÄVÖ, TROSA
0156-403 46
www.svenskaturistforeningen.se
BRÄNNERIET NYNÄS SLOTT, TYSTBERGA, 0155-26 15 58,
www.nynasslott.se

Åland

PELLAS GÄSTHEM, LAPPO
+358 (0)40 832 43 33
www.pellas.ax

Rum

Öregrund/Östhammar

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42, www.bokajak.se
HELSENGEN HIMMEL & HAV, GRÄSÖ
0173-370 41, 070-330 14 27
www.helsingen.nu

Norra skärgården

ÄNNEXET/ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50, www.atellet.se

Stugor

Östhammar/Öregrund

RÄVSTEN STUGBY & FRITIDSOMRÅDE, GRÄSÖ, 0173-360 18
www.ravsten.se
HELSENGEN HIMMEL & HAV, GRÄSÖ
0173-370 41, 070-330 14 27
www.helsingen.nu
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING, SUNDSVEDEN, 0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se
SANDA GÅRD, SANDA
0173-230 96, www.sandagard.se

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
LYCKHEM SKÄRGÅRDSPENSIONAT, BJÖRCKÖ, 0176-940 27
www.lyckhemhb.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens),
404 98 (krog), www.lidokrog.nu
STF FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ, 0176-441 69,
070-880 08 38
LYRAN KONFERENS, MARHOLMEN
0771-16 17 00, 0176-20 81 00
www.lyrankonferens.se

SALTET I SALTSJÖN

Waxholmsbolagets båtar går varje dag. Inte bara på turiststråken och inte bara när solen skiner. Vi finns här året runt för turister, sommar-gäster och bofasta, från Arholma i norr till Landsort i söder. Det är bara att kliva ombord och följa med. Vi väntar på dig vid kajen som vanligt, lika självklart som saltet i Saltsjön!

Turupplysning 08-679 58 30
www.waxholmsbolaget.se

VAD GÖR DU NÄR RIDLUSTEN SÄTTER IN?

Haninge är ett ridparadis. Här finns shetlandsponnyer, islandshästar, basjkirhästar och fullblod på tio ridskolor. Här erbjuds tur-, knatte- och handikappridning.

Ung eller gammal, nybörjare eller van ryttare – alla är välkomna att uppleva ridglädjen i Haninge.

Läs mer på www.haninge.se (om t ex sommarens pony-SM i hoppning i Haninge).

Haninge
kommun

Hitta utflyktstips på **utö.se**

**Välkommen
till
Blidöbygden
- året om!**

För öppettider
och info om våra
evenemang och
paket, besök vår
hemsida.

Blidö Turistbyrå

-café, souvenirer & skärgårdsupplevelser-

www.blidoturistbyra.se 0176-825 30

SPORTFISKE & STUGOR
LARS SUNDBERG, BERGSHAMRA
0176-26 25 74, 070-512 64 42
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Mellersta skärgården

STF FINNHAMN, FINNHAMN
08-542 462 12
www.finnhamn.se
NÄSSLINGEN, LJUSTERÖ
08-542 472 10
www.nasslingen.se
GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
**DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD,
ÅKERSBERGA, 08-540 208 25**
www.domarudden.se
WAXHOLM STRAND & CAMPING,
08-541 301 01 (sommartid)
www.strandparty.se
**STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSSTUGOR,
VÄRMDÖ, 08-570 231 31**
www.skargardsstugor.se

Södra skärgården

**NÄMDÖ KÖK & BAR/GUNS LIVS,
NÄMDÖ, 08-571 563 79 (krog),
08-571 560 17 (affär)**
www.gunslivs.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Trosa

TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
**BRÄNNERIET NYNÄS SLOTT,
TYSTBERGA, 0155-26 15 58**
www.nynasslott.se

Åland

PELLAS GÄSTHEM, LAPPO
+358 (0)40 832 43 33
www.pellas.ax
REMMARINA STUGBY, KUMLINGE
+358 400 52 91 99
www.remmarina.com

Camping

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING,
0175-330 30(camping)
0175-306 49(marina)
www.grisslehamnsmarina.se
**SANDVIKEN CAMPING & HAVSBAD,
VÄDDÖ, 0176-503 15**
www.sandvikencamping.se
**FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET,
RÅDMANSÖ**
0176-441 69,070-880 08 38

BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, GRÄDDÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se

Mellersta skärgården

GRINDA CAMPING, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
**WAXHOLM STRAND & CAMPING,
VAXHOLM, 08-541 301 01**
www.strandparty.se

Södra skärgården

DIN SKÄRGÅRD, NÄTTARÖ
08-744 50 01, 08-520 400 30
www.dinskargard.se
ÖSTNORA CAMPING, V HANINGE
08-500 400 16
www.ostnoracamping.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

Trosa

TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

Sjötransport/båtturer

Öregrund/Östhammar

**SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
SUNDSVEDEN, 0173-702 42**
www.sundsvedenturist.se
SKÄRGÅRDSTURER, ÖREGRUND
0173-702 38, 070-676 42 55
www.skargardsturer.se
MELLANGÅRDEN TVÄRNÖ, TVÄRNÖ
0173-711 18
www.oregrund.nu/tvarno

Norra skärgården

**ENSKÄRS SJÖTRANSPORT,
RÅDMANSÖ, 070-692 83 83**
www.enskarssjotransport.se
HASSES SKÄRGÅRDSTJÄNST, YXLAN
070-537 90 19, www.taxibat.nu
**GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE,
GRÄSKÖ, 070-845 58 63**
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SÖDERÖRA
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
ALLT I SJÖTJÄNST, SÖDERÖRA
0176-850 15, 070-625 44 01
www.alltisjotjanst.se
SVARTLÖGA TAXI
070-926 00 52, 070-672 61 11
www.svartlogataxi.se

Mellersta skärgården

SANDHAMNS REDERI, SANDHAMN
070-591 04 66, 08-571 530 36
RINDÖ SJÖTAXI, VAXHOLM
070-757 99 99, www.sjotaxi.se
GRINDA EXPRESS, STOCKHOLM
0733-92 62 32
www.grindaexpress.se

STAVSNÄS BÅTTAXI, STAVSNÄS
08-571 501 00, www.battaxi.se

Södra skärgården

UTÖ REDERI, UTÖ
08-679 58 30 (turupplysning),
501 570 25, www.utorederi.se

Hela skärgården

WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se
BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget.se

Åland

BRUDHÄLL HOTELL, KÖKAR
+358 (0)18 559 55
www.brudhall.com

Svävare

SVISCHAIR, SVARTSÖ
070-211 13 81, www.svischair.se
ENSKÄRS SJÖTRANSPORT, RÅDMANSÖ
070-692 83 83
www.enskarssjotransport.se
N STAVSUDDA HANDEL, STAVSUDDA
070-595 63 98
www.stavsudda-handel.se

Fiske

MELLANGÅRDEN TVÄRNÖ, TVÄRNÖ
0173-711 18
www.oregrund.nu/tvarno
RÄVSTEN STUGBY & FRITIDSOMRÅDE,
GRÄSÖ, 0173-360 18
www.ravsten.se
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
SUNDSVEDEN, 0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se
SKÄRGÅRDSTURER, ÖREGRUND
0173-702 38, 070-676 42 55
www.skargardsturer.se
SPORTFISKEGUIDE LARS SUNDBERG,
BERGSHAMRA
0176-26 25 74, 070-512 64 42
BLIDÖ FISKE & SKÄRGÅRDSGUIDE,
070-239 33 59, 070-593 29 31
www.blidofiske.se
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se
NYNÄSHAMNS FISKEGUIDNING
08-651 95 66, 070-779 06 83
www.fiskeguidning.se
SPORTFISKE I TROSA SKÄRGÅRD/
JANNE KARLSSON, 070-588 95 80
jannekarlsson.vhd@telia.com
TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

Båtuthyrning

Östhammar/Öregrund

RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se

Norra skärgården

BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Trosa

TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94,
www.trosahavsbad.se

Charter/event

Öregrund/Östhammar

SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
SUNDSVEDEN, 0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
RÄVSTEN STUGBY & FRITIDSOMRÅDE,
GRÄSÖ, 0173-360 18
www.ravsten.se

Norra skärgården

ROSLAGEN ADVENTURE, NORRTÄLJE
0176-148 52
www.roslagenadventure.se
LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
0176-23 05 15, 070-571 85 50
www.linjettcharter.se
NORDISKT FRILUFTSLIV & ÄVENTYR,
RÅDMANSÖ, 073-374 39 38
www.arkipelagevent.se
HAVSEVENT, BERGSHAMRA
0176-26 15 70, 070-594 45
www.havsevent.se
BLIDÖ FISKE & SKÄRGÅRDSGUIDE,
070-239 33 59, 070-593 29 31
www.blidofiske.se
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Mellersta skärgården

SAILING EVENTS, VÄRMÖ
08-571 471 00
www.sailingevents.se
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 070-509 61 11
www.catchrelax.se
SANDHAMNSGUIDERNA, SANDHAMN/
GRÖNSKÅR, 08-640 80 40
www.sandhamnsguiderna.com
AQUA CHARTER, FÖRETAGSEVENT
I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD
08-650 38 15
www.aquacharter.se
UTKIKWAXHOLM – SAILING
ADVENTURES, 070-395 20 30
www.utkikwaxholm.nu

SJÖNÄRA HELG

Ta dig tid att njuta av en rogivande helg i vacker miljö. På våra sjönära hotell Smådalarö Gård, Krusenberg Herrgård och Fågelbrohus tar du en paus från vardagen och lever det goda livet. Besök vår hemsida eller kontakta oss på telefon för mer information om våra Sjönära hotell.

KRUSENBERG
HERRGÅRD

FÅGELBROHUS

SMÅDALARÖ
GÅRD

www.sjonaramoten.se | tel 08-571 419 19

Nybakat & hemlagat

KONFERERA PÅ LUDVIGSBERGS HERRGÅRD

Konferenspaketet med
övernatting 2 195:- / person
Ring och boka på tel 08 500 454 10

Varmt välkommen önskar Cecilia

Ludvigsbjergs
HERRGÅRD
anno 1776

Läs mer på www.ludvigsbjergs.se

Trosa

SKÄRGÅRDSKONSULTEN
0709-58 66 98
www.skargardskonsulten.se

Konferens

Öregrund/Östhammar

HOTELL FLORAS TRÄDGÅRD,
ÖREGRUND
0173-316 60, www.hotellflora.se
STRANDHOTELLET, ÖREGRUND
0173-316 00
www.strandhotellet.nu
SUNDSVEDENS TURISTANLÄGGNING,
SUNDSVEDEN, 0173-702 42
www.sundsvedenturist.se
RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se
MELLANGÅRDEN TVÄRNÖ, TVÄRNÖ
0173-711 18
www.oregrund.nu/tvarno

Norra skärgården

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12, www.soderarm.com
LIDÖ VÅRDShUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens)
404 98 (krog), www.lidokrog.nu
FEJANS KROG & KONFERENS, FEJAN
0176-430 41, www.fejan.se
BLIDÖ VÅRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50, www.atellet.se
NORDISKT FRILUTSLIV & ÄVENTYR,
KAPELLSKÄR, 073-374 39 38
www.arkipelagevent.se
LYRAN KONFERENS, MARHOLMEN
0771-16 17 00, 0176-20 81 00
www.lyrankonferens.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00, www.ranasslott.se

Mellersta skärgården

VÄSBY GÅRD, LJUSTERÖ
08-542 410 65, www.vasbygard.se
NÄSSLINGEN, LJUSTERÖ
08-542 472 10, www.nasslingen.se
SVARTSÖ HERRGÅRDSPENSIONAT,
SVARTSÖ, 08-542 470 17
www.svartsoherrgardspensionat.se
DOMARUDDENS FRILUFTSGÅRD,
ÅKERSBERGA, 08-540 208 25
www.domarudden.se
SKÅVSJÖHOLM, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
STENSÄS KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 292 00, www.stensas.se
BOGESUNDSGÅRDEN, VAXHOLM
08-541 322 40, 070-752 73 03
www.bogesundsgarden.se
BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM
& KONFERENS, VAXHOLM
08-541 750 60, www.bogesunds-
slottsvandrarhem.se
WAXHOLMS GOLFFRESTAURANG,
BOGESUND
08-541 351 47, www.waxgk.se
LJUNGBERGSGÅRDEN, TYNNINGÖ
08-541 390 93
www.ljungbergsgarden.se
GRINDA WÅRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
SAILING EVENTS, VÄRMDÖ
08-571 471 00
www.sailingevents.se
HOTELL BLÅ BLOM, GUSTAVSBERG
08-574 112 60, www.blablom.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
SEGLARHOTELLET I SANDHAMN
08-574 504 00
www.sandhamn.com
GÅSHAGA HOTELL & RESTAURANG,
LIDINGÖ, 08-601 34 00
www.gashaga.nu

Södra skärgården

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10, www.grundet.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se
NYNÄSGÅRDEN, NYNÄSHAMN
08-520 205 90
www.nynasgarden.se
LUDVIGSBERGS HERRGÅRD, MUSKÖ
08-500 454 10
www.ludvigsberg.se
ÖJABODEN. LANDSORT
08-520 341 11, 070-531 90 80
www.landsort.nu
LANDSORTS VANDRARHEM, LANDSORT,
08-520 341 05
www.landsort.com

Åland

BRUDHÅLL HOTELL & RESTAURANT,
KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com
PELLAS GÄSTHEM, LAPPO
+358 (0)40 832 43 33
www.pellas.ax
GLADA LAXEN, KUMLINGE
+358 (0)400 72 12 21
www.gladalaxen.com

Festväning

Norra skärgården

RÄDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0176-406 09
www.radmanso-bygdegard.se

Mellersta skärgården

WAXHOLMS GOLFFRESTAURANG,
BOGESUND
08-541 351 47, www.waxgk.se
GÅSHAGA HOTELL & RESTAURANG,
LIDINGÖ
08-601 34 00, www.gashaga.nu

Lägerverksamhet

Östhammar/Öregrund

RÄVSTEN STUGBY & FRITIDSOMRÅDE,
GRÄSÖ
0173-360 18, www.ravsten.se
VÄSSARÖLÄGRET, ÖSTHAMMAR
08-652 05 10 (endast grupper)
www.vassarou.nu

Kajak/kanot

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42, www.bokajak.se

Norra skärgården

BLIDÖ KAJAKUTHYRNING
0736-00 15 14
www.blidokajak.se
KAJAK & UTELIV, RÄDMANSÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ VÅRDShUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens)
404 98 (krog), www.lidokrog.nu

Mellersta skärgården

NORRA STAVSUDDA HANDEL, N
STAVSUDDA, 08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

Södra skärgården

NYNÄS KAJAK & UPPLIVELSE,
NYNÄSHAMN
070-713 34 70, 070-982 15 09
www.nynaskajak.se
SALTSJÖ KAJAKER, SALTSJÖBADEN
070-293 02 22
www.saltsjokajaker.se

Sälja i Roslagen?

Kontakta oss för en kostnadsfri värdering.
Välkommen!

NORRORTSMÄKLARNA AB Tel 08-768 00 80 www.norrortsmaklarna.se

Bli fångad av SIARÖFORTET

Välkommen till äventyrssön mitt i farleden mellan Vaxholm och Furusund. Här finns en skyddad gästhamn för både dag- och nattgäster, ett riktigt fort med ett spännande museum, en vedeldad bastu och ett matcafé med öl och vin. Läs mer på www.siarofortet.se eller ring oss på 08-24 30 90!

A - Logementet

B - Siaröfortet

C - Gästhamn

D - Konferens

E - Skuthamn

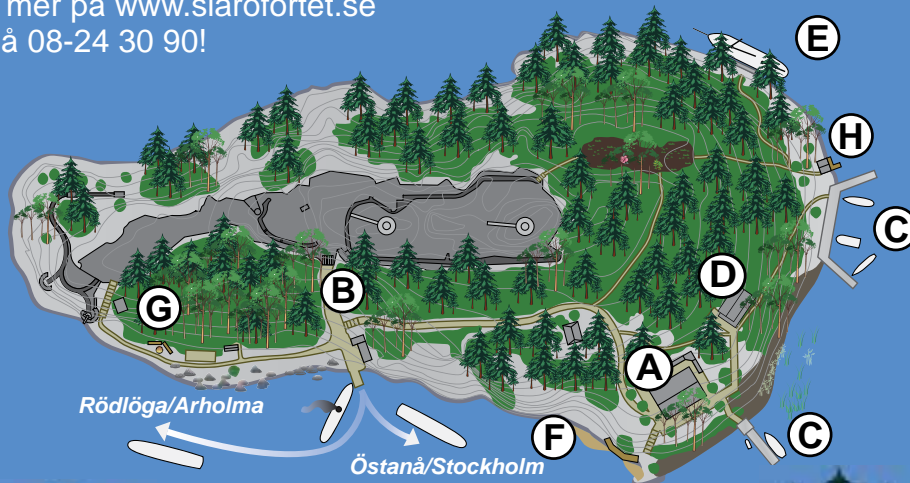
F - Badplats

G - Grillplats

H - Bastu

Blidösunbolaget

Buss
& båt t/r
60:–

Två glada timmar till Åland

Res till Åland med Eckerö Linjen och njut av god mat, nöjen och förmånlig taxfreesopping. Kryssa över dagen eller stanna ett tag med något av våra prisvärda resepaket. Läs mer på eckerolinjen.se

Lillsemester i Mariehamn fr. 695:–/pers
inkl. bussresa Stockholm/Uppsala-Grisslehamn t/r, båtresa t/r, bussresa hamnen-Mariehamn t/r, 1 natt i dubbelrum med frukost på Hotell Savoy, samt en tre-rätters skärgårdsmiddag. Bokningskod 5SAV. Om du inte vill åka buss kan du ta egen bil för samma pris.

Turlista t.o.m. 27/5 2010

Från Grisslehamn alla dagar 10.00, 15.00. Tors-sön även 20.00.
Från Eckerö alla dagar 13.30, 18.30. Fre-mån även 08.30.

Med reservation för ändringar.

Direktbuss till båten från flera orter i Sverige - från Stockholm, Norrtälje och Uppsala dagligen till alla turer. Se www.eckerolinjen.se

ECKERÖ LINJEN

50 glada år över Ålands hav

Telefon 0175-258 00 • www.eckerolinjen.se

Trosa

TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

Kajakturer

Södra skärgården

STOCKHOLM ADVENTURES
08-642 24 91
www.stockholmadventures.se

Ridning

Mellersta skärgården

ÄPPLARÖ GÅRD, ÄPPLARÖ
08-542 465 51, 070-825 02 58
www.otolt.se
SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se

Spa

Norra skärgården

HOTELL HAVSBADEN, GRISSLEHAMN
0175-309 30
www.hotellhavsbaden.se
BLIDÖ WÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00, www.ranasslott.se

Mellersta skärgården

NÄSSLINGEN, 08-542 472 10
www.nasslingen.se
YASURAGI HASSELUDDEN, NACKA
08-747 61 00, www.yasuragi.se

Södra skärgården

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

Trosa

TROSA STADSHOTELL & SPA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se

Åland

MARIEBAD, MARIEHAMN
+358 18 531 650
www.mariebad.net

Badhus

Åland

MARIEBAD, MARIEHAMN
+358 (0)18 531 650
www.mariebad.net

Badtunna

Södra skärgården

SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Minigolf/golf

Östhammar/Öregrund

RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se

Norra skärgården

GRISSLEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
BLIDÖ WÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
BJÖRKÖ ÖRNS CAMPING, GRÄDDÖ
0176-405 90
www.bjorkoornscamping.se

Mellersta skärgården

SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se

Åland

BRUDHÄLL HOTELL & RESTAURANT,
KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com

Cykel

Norra Skärgården

VANDRARHEMMET HVILAN,
NORRTÄLJE, 070-792 81 82
www.bopahvilan.se
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Mellersta Skärgården

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanhandel.se

Södra Skärgården

NÄMDÖ KÖK & BAR/GUNS LIVS,
NÄMDÖ, 08-571 563 79 (krog)
08-571 560 17 (affär)
www.gunslivs.se
SÖDERTÄLJE GÄSTHAMN, SÖDERTÄLJE
08-550 647 12, 070-310 64 49
www.sghc.net

SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Trosa

TROSA HAVSBAD & CAMPING
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

Åland

BRUDHÄLL HOTELL & RESTAURANT,
KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com

Catering

Östhammar/Öregrund

ROSPINGLAN, ÖSTHAMMAR
0173-106 35, Drottninggatan 16

Norra skärgården

BLIDÖ WÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12
www.sirpercyscatering.se

Mellersta skärgården

WAXHOLMS GOLFRESTAURANG,
BOGESUND, 08-541 351 47
www.waxgk.se

Livsmedel

Norra skärgården

ARHOLMA HANDEL
0176-560 12, www.arholma.nu
ICA BAROMETERN, BJÖRKÖ
0176-930 04
www.ica.se/barometern
ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA
0176-778 80

• Diesel & eldningsolja •

**Rengöring samt
besiktning
av gamla tankar**
018-10 75 55
www.mergol.se

Vi förmedlar fastigheter i hela Stockholms skärgård!

Den södra delen av skärgården täcker vi från vårt kontor på Odlingvägen 21 på Dalarö där Jens Öhling och Gunilla Asp Rahmström gärna hjälper dig.

Ring oss på 08-501 501 01

Den norra delen av skärgården täcker vi från vårt kontor på Stora Brogatan 8 i Norrtälje där Andreas Georgii, Fredrik Ekman, U-B Andersson, Sarah Lindberg och Jonas Nordwall finns för din skull.

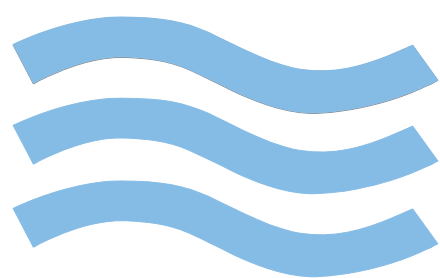
Ring oss på 0176-22 40 80

www.christermagnusson.se
Vårt huvudkontor på Skeppargatan 26
i Stockholm när du på 08-660 00 30

**Christer
Magnusson**
Fastighetsmäklare sedan 1963

Vi Hörs! Gör du?

90,2 skärgårdsradion

Mer information 506 121 90 eller besök Skargardsradion.se

MARINFLYBRYGGAN

Egen tillverkning
Lager
Helhetslösningar
Flytbryggor i trä
Flytblock
Ponton- & hamnbryggor
Båt- & badbryggor
Bojar och bommar
Förtöjningsmaterial
Tillbehör

MARINFLYBRYGGAN

Allt för hamnen

Tel. 0176-22 16 35 / 070-812 65 28 www.marinflytbryggan.se

MASTERVOLT

Generatorer Startmotorer
Båt/Bilelektriska

ELHÅ Bil & Båtel

Erstagatan 16, Stockholm
08-640 20 20, 070-540 50 00
www.elha.se

Hjälp oss att rädda dig.

Vi är en ideell förening utan bidrag från staten.

Ditt stöd behövs för att vi ska kunna rädda liv till sjöss. Ge ett bidrag eller bli medlem på www.ssr.se, eller ring 077-579 00 90

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

MATS GOLV SINGÖ

Våtrum, golv & väggmatta
Golvslipning Snickeriarbeten
Målning och tapetsering

Fönster-
reoveringar m.m.

SINGÖ TRÄJOLLAR

Serveringsjollar, båtbarskåp
släpjollar, flatekor, kyljollar mm.

Tel 0175/101 07 • 070/8110107 • 070/8110717

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL,
RÅDMANSÖ, 0176-400 12
BLIDÖ VÄRDHUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (sommartid)
www.rodlogaboden.se
CAFÉ BROVAKTEN, BERGSHAMRA
0176-26 44 44
www.brovakten.se
SJÖBLOMS RÖKERI, FEJAN
0176-430 23
www.fejans-rokeri.net

Mellersta skärgården

INGMARSÖ LIVS, INGARSÖ
08-542 460 20
ingmarso.livs@telia.com
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanhandel.se
GÄLLNÖ HANDELSBOD, GÄLLNÖ
08-571 663 10
NORRA STAVSUDDA HANDEL,
N STAVSUDDA, 08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
GRINDA LANTHANDEL, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
COOP KONSUM, VAXHOLM
08-544 414 30

Södra skärgården

NÄMDÖ KÖK & BAR/GUNS LIVS,
NÄMDÖ, 08-571 563 79 (krog)
08-571 560 17 (affär)
www.gunslivs.se
SÖDERTÄLJE GÄSTHAMN, SÖDERTÄLJE
08-550 647 12, 070-310 64 49
www.sgnc.net
SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Kiosk

Norra skärgården

OVANSUNDETS KIOSK & CAFÉ,
NYSÄTTRA-VÄTÖ, 0176-23 00 11
www.ovansundetskiosk.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens)
404 98 (krog), www.lidokrog.nu
FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET,
RÅDMANSÖ, 070-880 08 38

Hantverk

Öregrund/Östhammar

HELINGEN HIMMEL & HAV, GRÄSÖ
0173-370 41, 070-330 14 27
www.helsingen.nu
SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND
0173-133 64, 0709-46 84 18
www.green-house.com/sundboden
EDBLAD & CO, ÖREGRUND
0173-303 38
www.edbladco.com
RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se
SANDA GÅRD, HARGHAMN
0173-230 96, www.sandagard.se
JÄRNBODEN I HARG, HARGSHAMN
0173-200 63, 070-290 99 35
www.distingo.se

Norra skärgården

EDBLAD & CO, GRISSLEHAMN
0175-77 21 27
www.edbladco.com
M-INTERIÖR/LJUSEXPERTEN, VRETA
0176-22 02 40
www.m-agenturer.com
BREVIKSLÖGEN, RÅDMANSÖ
0176-428 06
MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS
0176-403 92

SJÖHUS

Tel: 08 500 404 00
Mob: 0705 27 87 87 (86)
www.sjomaskiner.com

LER TING, REFSNÄS

0176-407 27, 070-495 01 77
www.lerting.se

EDBLAD & CO, NORRTÄLJE

0175-77 21 28
www.edbladco.com

LINNELADAN, PENNINGBY

0176-26 60 37
www.linneladan.se

FURUSUNDS KERAMIK, FURUSUND

0176-800 70 (ring vintertid om
öppettider)
www.furusundskeramik.se

SIGNES GÅRDSBUTIK, BERGSHAMRA

0176-26 22 48, 0735-33 57 64
www.signesgardsbutik.se

Mellersta skärgården

RODDARHUSET I VAXHOLM

0734-34 36 10
www.roddarhuset.se

BLAND KOBBAR OCH SKÄR, VAXHOLM

08-541 314 00
www.blandkobbaroskar.se
GALLERI LENA LINDERHOLM,
VAXHOLM, 08-541 321 73
www.linderholm.se

Södra skärgården

SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD,

LANDSORT
08-520 341 05, 073-231 90 01
www.landsort.com

Galleri

Öregrund/Östhammar

SUNDBODEN I SUND, ÖREGRUND

0173-133 64, 0709-46 84 18
www.green-house.com/
sundboden

JÄRNBODEN I HARG, HARGSHAMN

0173-200 63, 070-290 99 35
www.distingo.se

Norra skärgården

FURUSUNDS KERAMIK, FURUSUND

0176-800 70 (ring om öppettider)
www.furusundskeramik.se
GALLERI KAXIG, NORRTÄLJE
0176-189 70, www.gallerikaxig.se

Mellersta skärgården

BLAND KOBBAR OCH SKÄR,

VAXHOLM, 08-541 314 00
www.blandkobbaroskar.se

RODDARHUSET I VAXHOLM

0734-34 36 10
www.roddarhuset.se

GALLERI LENA LINDERHOLM,

VAXHOLM, 08-541 321 73
www.linderholm.se

Museum

Norra skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA

0176-560 40
www.arholmanord.se
SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se

PYTHAGORAS INDUSTRIMUSEUM,

NORRTÄLJE, 0176-100 50
www.pythagorasmuseum.se

Åland

ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,

ECKERÖ, +358 (0)40 588 67 16
www.visitaland.com/jaktfiske-
museum

SJÖKVARTERET, MARIEHAMN

+358 (0)18 160 33
www.sjokvarteret.com

Barnens verkstad

PYTHAGORAS INDUSTRIMUSEUM,

NORRTÄLJE, 0176-100 50
www.pythagorasmuseum.se

ENSKÄRS SJÖTRANSPORT
070-692 83 83 • www.enskarssjotransport.se

Åk svävare!

Gör en oförglömlig svävar tur över
mellanskärgårdens isbelagda fjärdar.
Vi erbjuder spännande paketlösningar,
både för små och stora sällskap.
Svävartaxi.

SvischAir, Svartsö

Tel: 070 211 13 81
www.svischair.se

VISIT
SKÄRGÅRDEN

**SVÄVARTAXI,
RUNDTURER
OCH ÄVENTYR**

Vårt område är:
Ljusterö i norr och
Kanholmsfjärden i söder

 N. STAVSUDDA HANDEL
www.stavsudda-handel.se
Tel. 070-595 63 98

GRINDA EXPRESS
STOCKHOLM (Strandvägen) - GRINDA
Åk RIB-båt

260kr enkel resa
Biljetter köpes ombord
Flera avgångar dagligen
Kort & kontantbetalning

 www.grindaexpress.se

**Svartlöga
Taxi**

RING OSS:
070-9260052
070-6726111

www.svartlogataxi.se

VARMT VATTEN DIREKT

med en elektrisk
genomströmningsvärmare
för t. ex. dusch och handfat

För mer information
besök vår hemsida
www.sto-elinvest.se
eller ring oss på tel

08-774 96 20

Glöm all latrinhantering med en förbränningstoalett!

Med Cinderella förbränningstoalett blir det bara en
kaffekopp aska/person och månad att ta hand om...

Fritidstoa
förbränningstoaletter

www.fritidstoa.se 08-615 25 25

BronsSponsor

Naturkyllövningen

Gästhamn

Östhammar/Öregrund

RAGGARÖ GÅRD, RAGGARÖN
0173-720 11, 070-748 30 75
www.raggaro.se

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99 (konferens)
404 98 (krog), www.lidokrog.nu
FRITIDSBYN KAPELLSKÅRET,
RÅDMANSÖ, 070-880 08 38
BLIDÖ VÄRDShUS, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidowardshus.se
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Mellersta skärgården

WAXHOLMS GÄSTHAMN, VAXHOLM
070-315 52 86
www.waxholmshamn.se

Södra skärgården

DALARÖ BÅTKLUBB, DALARÖ
08-501 508 66, www.dbk.nu
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN,
NYNÄSHAMN, 08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
SÖDERTÄLJE GÄSTHAMN, SÖDERTÄLJE
08-550 647 12, 070-310 64 49
www.sghc.net
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com
SJÖBLOMS SERVICE, LANDSORT
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

Åland

BRUDHÄLL HOTELL & RESTAURANT,
KÖKAR, +358 (0)18 559 55
www.brudhall.com

Sjömack

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping)
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
ARHOLMA HANDEL, ARHOLMA
0176-560 12, www.arholma.nu
GRÄDDÖ MARINA, GRÄDDÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (sommartid)
www.rodlogaboden.se

Mellersta skärgården

NORRA STAVSUDDA HANDEL,
N STAVSUDDA, 08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se

Södra skärgården

MUSKÖ SJÖKROG, MUSKÖ
08-500 450 80, www.sjokrog.se
SKANSHOLMENS SJÖKROG, MÖRKÖ
08-551 550 66
www.skansholmen.com

Marina/varv

Norra skärgården

GRISSEHAMNS MARINA
0175-306 49
www.grisslehamnsmarina.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

BERGSHAMRA VARV, BERGSHAMRA
0176-26 20 68
www.bergshamravav.se

Mellersta skärgården

TENÖ VARV, VAXHOLM
08-544 415 00
www.farjerederiet.se

Turistbyråer

Öregrund/Östhammar

ÖREGRUNDS TURISTBYRÅ
0173-305 55
www.roslagen.se (sommartid)
ÖSTHAMMARS TURISTBYRÅ
0173-178 50 www.roslagen.se

Norra skärgården

VÄDDÖBYGDENS TURISTINFORMATION,
0176-20 89 00
www.vaddobygden.se
NORRTÄLJE TURISTBYRÅ
0176-719 90
www.roslagen.se
BLIDÖ TURISTBYRÅ, BLIDÖ
0176-825 30
www.blidoturistbyra.se

Mellersta skärgården

INFORMATION ÖSTERÅKER
08-540 815 10, www.roslagen.se
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80, www.roslagen.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09, www.varmdo.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
(sommartid)

Södra skärgården

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00, www.dalacro.se

ORNÖ TURISTBYRÅ, 08-501 563 05
www.orno.se (sommartid)
UTÖ TURISTBYRÅ, 08-501 574 10
www.utoturistbyra.se
(sommartid)
MUSKÖ TURISTBYRÅ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se
NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.nynashamn.se/turism

Trosa

TROSA TURISM
0156-522 22, www.trosa.com

Hela skärgården

VISIT SKÄRGÅRDEN, 08-10 02 22
www.visitskargarden.se

Åland

ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Sjöräddning

(vid allvarlig olycka ring 112)

ÖREGRUND, 0705-80 81 17
RÄFSNÄS, 0705-80 81 18
MÖJA, 0705-80 81 22
VAXHOLM, 0705-80 82 01
TROSA, 0705-80 81 23
ARKÖSUND, 0705-80 81 24

Sjöpolisen

POLISEN, 114 14
SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
08-401 69 71
TIPS TILL SJÖPOLISEN
0739-10 00 01, www.polisen.se
www.batsamverkan.se

VEDBASTUUGNAR & SKORSTENAR

Vi har ett stort sortiment av vedbastuugnar från Tylo & Kastor. Välj till bastur mellan 7-37 m², med eller utan inbyggd vattenvärmare.

Till bastuugnarna har vi lättmonterade skorstenar med rostfritt syrafast innerskor. Levereras i moduler, enkla att anpassa.

Se vårt sortiment på www.bastuspecialisten.se eller beställ våra broschyrer. Välkommen!

Bastuspecialisten elda
BASTU | BRASVÄRME | BAD

Karlsbodav. 19A, Box 11104, 168 11 Bromma. Tel: 08-445 14 10, Fax: 08-445 14 25.
Öppet: mån 10-19, tis-fre 9-18, lör 10-15, lördagsstängt under sommarlov.

Övrigt

Arkitekt

KREAPLAN ARKITEKTKONTOR,
ÖSTHAMMAR, 0173-100 10
www.kreaplan.se

Armaturer mm

UTSIKTEN KONSTRUKTIONER
0302-452 25, www.fautsikten.se

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-771 00
www.roslagenssparbank.se

Bastu/badtunnor

BASTUSPECIALISTEN
08-445 14 20
www.bastuspecialisten.se

Batterier

MASKINEXPORT, 08-570 355 00
www.maskinexport.se

Belysning/lampor

ROSLAGSLYKTAN, NORRTÄLJE
070-688 79 60
www.roslagslyktan.com
LJUSEXPERTEN & M-INTERIÖR, VRETA
0176-220 240
www.ljusexperten.se

Bergsprängning

NJ MARK, 070-602 32 42

Bio

STUDIO LAGNÖ
0156-224 70, www.studiolagno.se

Blommor

EDS HANDELSTRÄDGÅRD,
ÖSTHAMMAR, 0173-108 99
www.edstradgard.se

Brunnsborrning

SJÖBORREN, 070-569 69 01
BRUNN EKOVARME, 070-750 90 94

Bryggor

SAXARENS BRYGG & DYKSERVICE,
VAXHOLM, 08-541 376 81
www.saxarensbrygg.se

MARINFLYTBRYGGAN, SPILLERSBODA
0176-22 16 35
www.marinflytbryggan.se
FEJANS SJÖTRANSPORT, RÅDMANSÖ
0176-430 23
www.fejans-rokeri.net
BA SOLUTIONS, NORRTÄLJE
0735-05 55 86
www.ba-solutions.se
HESELIUS BYGG & EL, STOCKHOLM
070-533 76 06
www.sjotransporter.com
SJÖMASKINER, KATRINEBERG
08-500 404 00
www.sjomaskiner.com

Bryggor/rökskåp/ roddbåtar

HOJERTEKNIK
08-531 914 46, 0735-04 00 06
www.hojerteknik.com

Bränneri

NORRTÄLJE BRENNERI, LOHÅRAD
0176-22 72 75
www.norrteljebrenneri.se

Båtar

ANYTEC BOATS, ÖREGRUND
0173-168 00, www.anytec.se

MATTON MARIN, ÖSTHAMMAR
0173-214 00
www.mattonmarin.se

Båtbottentvätt

WAXHOLM MARITIME, VAXHOLM
070-779 99 99, www.sjotaxi.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN,
NYNÄSHAMN, 08-520 116 35
www.nynashamn.se

Båtbyggeri

ANYTEC BOATS, ÖSTHAMMAR
0173-168 00, www.anytec.se
HÄLLZON BÅTBYGGERI, VÄDDÖ
0176-544 46, 070-460 16 49
ERIKSSONS BYGGERI &
BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36

Båtdynor/kapellmakeri

BRUNDINS DYNOR & BÅTKEPELL,
ÅKERSBERGA, 070-417 44 01
www.brundinskapell.se
SEASIDE, ÅKERSBERGA
08-756 52 06, www.seaside.nu
KAPELLMAKARNA, STOCKHOLM
08-669 55 80
www.kapellmakarna.se

BÅTAR TILL SALU

RYDS 18 DC med Mercruiser 135 hk -07	320.000:-
NIMBUS NOVA 33 med 2 st VP KAD44 -01	1.445.000:-
FLIPPER 666 HT med Mercruiser 4.3, V6 -99	209.000:-
Välutrustad Princess 385, 2 st VP TAMD61A -86	1.395.000:-
TRESFJORD 240 med VP 4.3 V6 -07	495.000:-

VI SERVAR ALLA SLAGS MOTORER

Nytt för i år - även
auktoriserade för

GRÄDDÖ MARINA

0176-409 00

www.graddomarina.se

Båttillbehör

MATTON MARIN, ÖSTHAMMAR
0173-214 00
www.mattonmarin.se
BÅTMAGNETEN, VÄRMDÖ
08-571 685 70
www.batmagneteten.se

Böcker/sjökort

ROSLAGSBOKHANDELN, NORRTÄLJE
0176-199 70
www.roslagsbokhandeln.se

Choklad/marsipan

WAXHOLMS CHOKLAD, VAXHOLM
08-541 337 77
www.waxholmschoklad.se
MARSIPANGÅRDEN, TROSA
0156-139 08
www.kutterkonfekt.se

Cykelservice

CYKELSERVICE I NORRTÄLJE
0176-131 90, www.cykelservice.se

Diesel/eldningsolja

MERGOL
018-10 75 55, www.mergol.se

Däck/verkstad

VAXHOLMS DÄCK
08-541 335 50
www.vaxholmsdack.se

El/reparationer mm

FURUSUNDS EL, 0176-884 24
www.furusunds-el.se
ELGUBBEN, DJURHAMN
0708-11 12 03, www.el-gubben.se
ELHÅ BIL & BÅTEL, STOCKHOLM
08-640 20 20, www.elha.se

Fastighetsmäklare

FASTIGHETSBYRÅN, NORRTÄLJE
0176-778 78
www.fastighetsbyran.se

RIKSMÄKLAREN, NORRTÄLJE
0176-141 18
www.riksmaklaren.se
MÄKLARHUSET VAXHOLM
08-541 310 50
www.maklarhuset.se/vaxholm
SJÖNÅRA, VAXHOLM
08-522 348 00, www.sjonara.se
NORRORTSMÄKLARNA, TÄBY
08-768 00 80
www.norrortsmaklarna.se
CHRISTER MAGNUSSON AB DALARÖ
08-501 501 01
www.christermagnusson.se
DALARÖ SKÄRGÅRDSFÖRMEDLING
08-501 518 80
www.dalaroskargard.se

Fisk/skaldjur/rökeri

DALARÖ FISK & DELIKATESSE,
DALARÖ, 08-501 512 90
NYNÄS RÖKERI, NYNÄSHAMN
08-520 100 23
www.nynasrokeri.se
SJÖBLOMS RÖKERI, FEJAN
0176-430 23
www.fejans-rokeri.net

Färg

ELMSTA JÄRN & FÄRGHANDEL,
ÄLMSTA, 0176-501 11
www.elmstajarn.se
FLÜGGER FÄRG, NORRTÄLJE
0176-20 61 00, www.flugger.com
VAXHOLMS JÄRN & FÄRG, VAXHOLM
08-541 307 57

Fönster/glas

WISY, 0176-131 41, www.wisy.se

Försäkringar

ALANDIA BÅTFÖRSÄKRING
08-630 02 45
www.alandia.com

Förvaltare, naturvård

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
08-440 56 00
www.skargardsstiftelsen.se

Grus/jord

WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND,
DJURHAMN, 070-349 22 04
www.nordanvind.se
RIMBO JORD, RIMBO
0175-726 90, www.rimbojord.se
MARINTJÄNST/GRUS I SKÄRGÅRDEN,
HANINGE, 08-761 50 06,
070-763 00 93
www.marin-tjanst.se

Guldsmed

PORATHS GULD, NORRTÄLJE
0176-101 63, www.guld.net
GULDSMEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldsmederna.se

Hantverk

BEK-PRODUKTER I TÄBY
08-756 76 53, www.hotcap.se

Homestaging

ROCKY DESIGN, VAXHOLM
08-730 20 10
www.rockydesign.se

Hus/bygg

VÄTÖ BYGGARE, VÄTÖ
0176-23 45 31, 070-339 02 09
www.vatobyggare.se
BA SOLUTIONS, NORRTÄLJE
0735-05 55 86
www.ba-solutions.se
REDMANS BYGG, FURUSUND
070-471 69 54
www.redmansbygg.se
ÖSTANÅ BYGGNADS, ÅKERSBERGA
08-540 647 92
www.ostanabygg.se

Husbesiktning

BYGGTEKNIK K BOLLING AB,
BERGSHAMRA, 070-743 35 75
www.byggteknikkb.se

Inredning

ROCKY DESIGN, VAXHOLM
08-730 20 10
www.rockydesign.se
LJUSEXPERTEN & M-INTERIÖR, VRETA
0176-220 240
www.ljusexperten.se
GALLERI LENA LINDERHOLM,
VAXHOLM, 08-541 321 73
BLAND KOBBAR OCH SKÅR,
VAXHOLM, 08-541 314 00
www.blandkobbaroskar.se
LINNELADAN, PENNINGBY
0176-26 60 37, www.linneladan.se
SIGNES GÅRDSBUTIK, BERGSHAMRA
0176-26 22 48, 0735-33 57 64
www.signesgardsbutik.se
DARLINGS, TROSA
0156-220 10, www.darlings.se

Juridik

ADVOKATAB LASSE GÄRDLUND
0176-778 50
www.advokatablg.se

Järnhandel

ELMSTA JÄRN & FÄRGHANDEL,
ÄLMSTA, 0176-501 11
www.elmstajarn.se
VAXHOLMS JÄRN & FÄRG, VAXHOLM
08-541 307 57

Kamin/spis

SPISDOKTORN, ÅKERSBERGA
08-540 203 95
www.spisdoktorn.se

Konst/hantverk

KONSTRUNDAN NYNÄSHAMN
08-520 737 00
www.konstrundannynas.se

Larm/bärgning

**ROSLAGSLARM, ÖSTHAMMAR/
NORRTÄLJE**
0176-177 55, 0175-703 66
www.roslagslarm.se

BA SOLUTIONS AB

Bygger efter dina önskemål

Ny & tillbyggnad • Mark arbeten

Brygganläggningar • Specialbyggen • Kättingbyten

Transporter • Pråm med kran

073-505 55 86 Björn, Norrtälje

0708-307 297 Jan, Gräddö

073-70 70 778 Tomas, Grisslehamn

AB BILBÄRGARNA I ROSLAGEN/FALCK RÄDDNINGSKÅR
0176-184 80 även 020-38 38 38
www.roslagsassistans.se

Loppis, antik

SIGGESTA GÅRD, VÄRMDÖ
08-574 407 50
www.siggestagard.se

Marinservice

EKBERG MARINSERVICE, NORRTÄLJE
072-236 0 236
www.ekbergmarinservice.se

Minireningsverk

MILJÖ & BIOTEKNIK, 08-608 21 60
www.miljoochbioteknik.se

Motorer

MOTOR-SERVICE SWEDEN, VAGNHÄRAD, 0156-340 40
www.motor-service.se

Motorfordon

MICKES FYRHJULINGAR, RIMBO
08-512 920 15
www.mickesfyrhjulingar.com

Måleri

VIKLUNDS MÅLERI, RÅDMANSÖ
0176-22 50 89, 070-533 21 05
www.viklundsmaleri.com
VÄDDÖ MÅLERI, VÄDDÖ
0176-521 34
www.vaddomaleri.se
ANDERS MÅLERI, ÅKERSBERGA
070-591 50 50
www.andersmaleri.com

Mässlokal

STOCKHOLMSMÄSSAN, ÄLVSJÖ
08-749 41 00
www.stockholmsmassan.se

Mässbyrå

RATIUS
08-544 44 350, 0176-20 80 50
www.ratius.se

Optiker

SPECSAVERS, NORRTÄLJE
0176-104 30, www.lundsoptik.se

Radiokanal

SKÄRGÅRDSRADION, 08-506 121 90
www.skargardsradion.se

Resebyrå

FREYS RESEBYRÅ, NORRTÄLJE
0176-555 95
www.freysresebyra.se
VISIT SKÄRGÅRDEN, 08-10 02 22
www.visitskargarden.se

Sjöhus

SJÖMASKINER
08-500 404 00
www.sjomaskiner.com

Smycken

ARTROOM, VAXHOLM
08-544 033 75
www.artroom.nu

Strumpor/underkläder

SOMMARBACKENS ULLBOD
0221-516 79
www.ullboden.se

Sybehör

ATELJÉ SYBODA, ÖSTHAMMAR
0173-101 10
www.ateljesyboda.se

Såg/snickeri

RÄFSNÄS SÅG
0176-402 65
www.rafsnassag.se
BERGSHAMRA SÅG & SNICKERI
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se

Tandläkare

TANDLÄKARE MATS THOMSSON, ÅKERSBERGA
08-540 881 00
www.teamthomsson.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, GRÄDDÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Tidning/förening

VETERANBÅTEN, MUSEIFÖRENINGEN SVERIGES FRITIDSBÅTAR
08-783 79 04
www.veteranbaten.se

Toalett

FRITIDSTOA
08-615 25 25, www.fritidstoa.se

Trädfällning

INGARÖ TRÄDFÄLLNING
08-571 444 60
www.ingarotradfallning.se

Utbildningar, kurser

VÄDDÖ FOLKHÖGSKOLA, ÄLMSTA
0176-528 00, www.vaddo.fhsk.se
ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA, INGARSÖ
08-542 461 36
BÅTÄGARSKOLAN, BULLANDÖ
08-718 25 60
www.batagarskolan.se
SKEPPSHOLMSGÅRDEN, STOCKHOLM
08-679 28 00/20
www.skeppsholmsgarden.se
SKÄRGÅRDSKONSULTEN, TROSA
070-958 66 98
www.skargardskonsulten.se
TROSA TRAFIKSKOLA, TROSA
0156-195 15
www.trosatrafikskola.se

Vatten/VVS

STOCKHOLM ELINVEST
08-774 96 20
www.sto-elinvest.se
WATER MANAGEMENT
08-732 56 00, www.waterman.se
BJÖRN PALMQVIST VVS, HANINGE
0708-63 42 34
www.bjornpalmqvistvvs.se

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK, NORRTÄLJE, 0176-22 33 02

**Vi har batterier för alla behov:
BIL | BÅT | TUNGA FORDON**

TUDOR
BATTERIES

Tudor grossisten i
Nacka - Värmdö

AB MASKINEXPORT

Box 37 S-134 21 Gustavsberg • Besök: Skogsbovägen 1
Tel. 08-570 355 00 • Mobil. 0708-355 100

Worldwide spare part deliveries for ships

**MOTOR-SERVICE
SWEDEN AB**

Please contact us for prices & delivery times

MOTOR-SERVICE SWEDEN AB

Address Mölna Fabriksväg 8,
SE-610 72 Vagnhärad, Sweden
Telephone +46-(0)156 340 40
Telefax +46-(0)156 209 40
E-mail sales@motor-service.se
Website www.motor-service.se

saxarensbrygg.se

Estlandsvägen | Vaxholm
Telefon 08-541 376 81
Mobil 070-511 30 28
info@saxarensbrygg.se
www.saxarensbrygg.se

ANYTEC 795 CAB

ANYTEC – THAT'S IT!

Anytec AB bygger båtar för dig som ställer höga krav på funktion året om, i alla typer av väder. Vi kombinerar stort yrkeskunnande med modern teknik för bästa prestanda, design och komfort. Våra aluminiumbåtar tillverkas i olika modeller och storlekar mellan 5–12 m.

Kontakta oss på telefon 0173-885 00 för mer information eller gör ett besök på vår hemsida www.anytec.se

Modellerna ANYTEC 530, 622 och 750 säljs endast genom våra återförsäljare. Din återförsäljare hittar du på vår hemsida.

ANYTEC 750 SPD

ANYTEC 622 SP

Servicefolk

Byggvaror av rätta virket

Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården.

0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

BERGSHAMRA VARV AB

- service och försäljning

0176-26 20 68
www.bergshamravav.se

EL GUBBEN AB

Allt inom el, vvs, bygg,
marinteknik, försäljning
0708-11 12 03

www.el-gubben.se

BÅTÅGARSKOLAN

Boka sommarens kurser NU!!!

Navigation- seglings-
och motorbåtskurser

08-718 25 60

www.batagarskolan.se

båtmagneten

Båttillbehör • Fiske • Dyk • Fritid

Fagerdalavägen 11 A • 139 52 Värmdö
08-571 685 70
www.batmagneten.se

BRUNNSBORNING Brunn EkoVärme AB Egna Sjötransporter

ASPÖ, RUNMARÖ

070-750 90 94

073-700 45 28

Falck

Bilbärgning Dygnet Runt!
Norrtälje 0176-184 80

RÖRBÅTEN

BJÖRN PALMQVIST
VVS AB

www.bjornpalmqvistvvs.se
0708-63 42 34

Cykelservice i Norrtälje AB

Vi finns i hamnen, bredvid Lantmännen Odal

Såggatan 3, Norrtälje
Tel: 0176-131 90
www.cykelservice.se

SK E P P S H U L T -Småländsk cykelkultur-

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!

Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB
Box 15, 130 25 INGARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

Flügger färg

Baldersgatan 25, Knutby Torg
tel 0176-206 100

Vardagar 7-18, Lördag 10-14
www.flugger.se

1960 FE 2010 50år FURUSUNDS EL

VÅR KUNSKAP - ER SÄKERHET

www.furusundsel.se, info@furusundsel.se

EGEN SERVICEBÅT I ROSLAGEN

Roslagen 0176-88 424, Stockholm 08-704 22 75

Brunnsborring på öarna
med egen färja.
Även stolpar för bryggor.

070-569 69 01

SKÄRGÅRDSGRUS

M/F Solskär

LEVERERAR GRUS/BADSAND
UTLÄGGES

070-571 95 80
www.skargardsgrus.se

HALLZON BÅTBYGGERI

Bygger och reparerar allt i glasfiber

Osternäs, Vaddö — Telefon 0176-544 46
Mobil 070-460 16 49 — Fax 0176-911 14

Servicefolk

www.stotransporter.com
Stötransporter
Sjögårdsvägen 11
Hässelby
Mobil 070 53 97 018
Info@stotransporter.com

Ingarö Trädfällning

08-571 444 60

www.ingarotradfallning.se

TA FYRHJULINGEN
FRÅN BRYGGA
TILL HUS

08-512 920 15

www.mickesyfyrhjulningar.com

Allt för båt i tyg och väv

Sprayhood, segelkapell, kapell, sittbrunnstält
båtdynor, tvätt, impregnering, reparationer osv
Egna bryggor för måttagning Dalarö, Hornstull

KAPELLMAKARNA AB

Bergsundsgatan 16 • 117 37 Sthlm
08-669 55 80 • 0705-79 82 22 • www.kapellmakarna.se

Specsavers Optik

Tullportsgatan 11, Norrtälje
www.specsavers.se • 0176-104 30

BRUNDINS DYNOR OCH BÅTKAPELL

Nyttillverkning & reparationer
av dynor & kapell

070 417 44 01

www.brundinskapell.se

NJ-Mark
BERG-
SPRÄNGNING
070-602 32 42

REDMANS BYGG
070-471 69 54
FURUSUND

ALEX EKBERG
MARINSERVICE

BYGGER, RENOVERAR OCH
UPPDATERAR DIN BÅT

ALEX@EKBERGMARINSERVICE.SE
TEL 072-236 0 236
WWW.EKBERGMARINSERVICE.SE

RIMBO
JORD
Jord Kross
Sand Grus
www.rimbojord.se 0175-728 90

Roslagslarm
ASSISTANCKÄREN
Bärgning dygnet runt
Bärgning • Transporter • Lösöppning • Starthjälp • Kranlyft
Larmtel 0176-177 55 • 0175-703 66 • 0173-600 50

www.andersmaleri.com
ANDERS MÅLERI I ROSLAGEN
Vi utför målning i hela Roslagen
Tel 070 - 591 50 50

SEASIDE
Båtkomfort
från Seaside
Långsjövägen 11 • 184 91 Åkersberga
08-756 52 06 • www.seaside.nu

ÖSTANÅ
BYGGNADS AB
0176-507 15
070-371 54 87 Lennart
070-229 91 07 Mikael

SPISDOKTORN
Vi Flyttar!
Under februari till *Olsons* välkomnat
Stora Säby Gård i Åkersberga
Tel. 08-540 203 95 • www.spisdoktorn.com

Servicefolk

UTSIKTEN
Konstruktions AB
**Brygg-el
och belysning**

Tel. 0302-452 25 www.fautsikten.se

R. Viklunds Måleri

**Vi utför all slags målning, kakel
och klinker i skärgården med
egen båt och även i Sthlms län.**

Tel/fax 0176-22 50 89 • info@viklundsmaleri.com
Mobil 070-533 21 05 • www.viklundsmaleri.com

**Vaxholms
Däck AB**

En komplett däckverkstad

Petersbergsvägen 5 • 185 34 Vaxholm
08-541 335 50 • 070-532 99 56
vaxholmsdackab@telia.com
www.vaxholmsdack.se

Nya fönster
monterat
och klart!

WISY
FÖNSTER & MONTAGE

0176-131 41 • www.wisy.se

Vätö Byggare AB

Alla typer av byggverksamhet
Dränering & avloppsanläggningar

0176-23 45 31 • 070-339 02 09
www.vatobyggare.se

NORDANVIND
leveranser i Stockholms
skärgård och Mälaren
sand s grus s jord

070-349 22 04
www.nordanvind.se

**Tvätta båtbottnen
i Vaxholm!**

*Mer miljövänligt
och billigare än giftig färg!*

Bokning: 070-779 99 99

Sommarbackens Ullbod

Strumpor
&
underkläder
av mjukaste ull

0221 - 516 79
www.ullboden.se

Välkommen till STF vh Örskär

Bo i fyrvaktarbostäderna med havet och klipporna
som närmaste granne. Logi och båtöverfart bokas på
tel 0173-34021 fax 0173-34011. Öppet den 1/5-30/9
orskars.vandrarhem@bahnhof.se

SVENSKA TURISTFÖRENINGEN

Ett spännande museum
i naturfagra Käringsund i Eckerö på Åland.
Här visas över tvåtusen föremål.

ÅLANDS JAKT OCH FISKEMUSEUM

+358 (0)40 588 67 16
www.visitaland.com/jaktfiskemuseum

**STOCKHOLM
ADVENTURES**

Äventyret finns närmare än du tror!
Stora upplevelser, små strapatser

www.stockholmadventures.se
Tel 08-642 24 91, info@stockholmadventures.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.

Båttaxi ≥ 120 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB
"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

H A S S E S

SKÄRGÅRDSTJÄNST

SJÖFRAKT & BÅTTAXI

070-537 90 19
WWW.SKARGARDSTJANST.EU

**GRÄSKÖ
ARKIPELAG
SERVICE**

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
0708 - 455 863

Året-runt-transporter

Gods, fordon och
annat skrymmande till de flesta öar.

Sandhamns Rederi AB
070-591 04 66, 08-571 530 36

Att resa är att leva

Freys Resebyrå är idag en av Sveriges största kryssningsarrangörer. Vi har blivit så stora för att vi själva älskar att kryssa, den känslan vill vi gärna förmedla till dig. Fördelarna med en kryssning är många. Alla måltider och de flesta aktiviteter ingår i priset.

Och vi kan lova att det händer massor ombord. Men en kryssning kan också vara ren njutning. Det är upp till dig. Och tänk vad skönt att uppleva ett nytt resmål varje dag utan att behöva packa om. Välkommen ombord www.freysresebyra.se

SOMMARKRYSSA VISION OF THE SEAS

Fyra nätter med stopp i St. Petersburg och Tallinn. Olika avgångar och resrutter hela sommaren.

Pris från endast
3.940 kr

VÄRLDENS STÖRSTA FARTYG

Följ med på Freys grupp-kryssning i Västra Karibien. Nästa år kryssar vi med splitter nya Allure of the Seas.

Avresan för det stora äventyret är 28 januari
Pris från 20.395 kr

NEW YORK OCH SÖDRA KARIBIEN.

Vi kombinerar storstadspuls med en härlig kryssning i de sydligaste farvattnen av Karibien.

Avresa 24 november.
Pris från 22.395 kr

Skönare med
sjonara.se

Vill du att vi ska sälja ditt
sjöläge?

08-522 348 00

Sjönära, sjöutsikt, sjötomter, ja allt som är nära
vattnet är helt enkelt vår specialitet och vår passion.

SJÖNÄRA

BOENDE PÅ FASTLAND OCH ÖAR

